

**ΤΟΥ ΕΚ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΤΩΝ
ΔΩΔΕΚΑ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΙΟΥΔΑ, ΤΟΥ ΕΠΙΚΛΗΘΕΝΤΟΣ
ΘΑΔΔΑΙΟΥ Ή ΛΕΒΒΑΙΟΥ**

**ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΣΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ**

*πονηθέντα ὑπὸ Μιχαήλ τοῦ Κρητὸς
ἐν ἔτει σωτηρίῳ βιστ' (2016).*

Η ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΔΗΛΩΘΕΙ ΒΡΙΣΚΕΙ ΠΑΝΤΑ ΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ, Η ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΠΑΝΤΑ ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΙΑ...

*Ἀφιερῶται ἡ ἀκολουθία αὕτη
τῷ ἐκλεκτῷ κατηχητῇ μου
καὶ παιδαγωγῷ εἰς Χριστὸν
κ. Δημητρίῳ Λιάκῳ,
ὡς ταπεινὸν ἀντίδωρον ἀγάπης
καὶ σημεῖον τῆς καρποφόρου
αὐτοῦ διακονίας ἐν τῷ πνευματικῷ
ἀμπελῶνι τῆς Ἐκκλησίας.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Προσευχή στον άγιο απόστολο Ιούδα το Θαδδαίο	σελ. 07
Περί των δύο Αποστόλων.....	σελ. 09 – 22
Ασματική Ακολουθία Αποστόλου Ιούδα Θαδδαίου	σελ. 23 – 40
Μουσικό Παράρτημα	σελ. 41 – 68
Παρακλητικός Κανόνας Αποστόλου Ιούδα Θαδδαίου	σελ. 69 – 78

ΕΥΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΙΟΥΔΑΝ ΙΑΚΩΒΟΥ, ΤΟΝ ΚΑΙ ΘΑΔΔΑΙΟΝ.

Ἄπειρον ὡς ἀληθῶς ὑπάρχει καὶ ἄφατον τὸ τῆς Τρισυποστάτου Θεότητος ἔλεος, τὸ καταξιῶσάν σε, ὦ Ἰούδα Θαδδαῖε, μαθητὴν καὶ ἀπόστολον τοῦ Κυρίου γενέσθαι, διαπρύσιόν τε τῆς αὐτοῦ Ἀναστάσεως κήρυκα. Φωτισθεὶς γὰρ τῇ πυρφόρῳ αἴγλῃ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐπορεύθης τῷ τοῦ Δεσπότου κελεύσματι ὀλοψύχως πειθόμενος. Πορευθέντες γάρ, ἔφησε, τῶν ἐθνῶν τὴν πληθὺν μαθητεύσατε, εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος βαπτίζοντες, τοὺς δι' ὑμῶν τοῖς ἑμοῖς λόγοις πιστεύοντας. Διακονῶν δὲ τὸ μέγα τῆς ἡμῶν σωτηρίας μυστήριον, ἔφερες πᾶσαν θλίψιν καὶ στέρησιν, ἀπειλὴν καὶ διωγμὸν, κακουχίαν καὶ κίνδυνον, ὄνειδισμόν τε καὶ μάστιγα, δι' ὧν ἡ ἀληθὴς κατὰ Θεὸν πολιτεία γνωρίζεται, ἄχρι δὲ θανάτου Χριστὸν ἠκολούθησας, ὃς καὶ ἀποδώσει σοι τῆς δικαιοσύνης τὸν στέφανον ἐν τῇ φρικτῇ ἡμέρᾳ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐλεύσεως. Διὸ καὶ ἡμεῖς, οἱ προστάτην σε ἔχοντες, πρὸ τῆς σῆς ἁγίας εἰκόνοσ ἰστάμενοι, ἐνώπιον δέ σου, ὡς ἀοράτως παρόντος, ἐστάναι νομίζοντες, πόθῳ δεόμεθα· Τῶν παθῶν ἡμῶν τὴν ἀχλὺν διάλυσον τῷ φωτισμῷ τῆς ἐξ ὕψους λαμπρότητος, ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν πᾶσαν πλάνην καὶ πονηρὰν τοῦ ἀντιδίκου ἐπήρειαν, ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κακουργίας τῶν πονηρῶν καὶ ἀτόπων ἀνθρώπων, τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν τὰ ἔλκη θεράπευσον, τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς ἐναντίων διαφύλαξον. Δὸς δὲ ἡμῖν τῇ θεοδέκτῳ πρεσβείᾳ σου πίστιν βεβαίαν καὶ ἀκαταίσχυντον, ἀγάπην τελείαν, τὴν περιπτυσσομένην καὶ τῶν μισούντων εἰσέτι ἡμᾶς ὡς ἀδελφῶν περιποθήτων τὰ πρόσωπα, ὑπομονὴν ἀγόγγυστον ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ ταῖς θλίψεσι, δι' ὧν ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου φιλανθρώπως ἡμᾶς παιδεύουσα τὴν κάθαρσιν ἡμῶν ἐκ τοῦ ῥύπου τῆς ἁμαρτίας ἐργάζεται, ἄφεσίν τε τῶν ἀμετρήτων ἡμῶν ἐκ κοιλίας μητρὸς ἄχρι τοῦ νῦν ἐγκλημάτων. Ναί, ὦ Ἰούδα Θαδδαῖε, ταῦτα καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἡμᾶς ἄγοντα οὐρανόθεν πλουσίως τοῖς δούλοις σου δώρησαι, ἵνα σὺν τοῖς ἀγγέλοις καὶ πᾶσι τοῖς ἀπ' αἰῶνος ἁγίοις, δοξάζωμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὴν ἀναρχὸν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν, τὴν μόνην βασιλείαν καὶ κυριότητα, νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

*ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΥΟ
ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ*

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ἦγουν, συνοπτικὴ διερεύνησις τοῦ ζητήματος τῆς ταυτίσεως τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἰούδα, τοῦ ἐπικληθέντος Θαδδαίου, καὶ Ἰούδα τοῦ ἀδελφοθέου, εἰς κεφάλαια Α'.

1. Κατὰ τὴν τριετὴ δημόσια δράση Του ὁ Κύριος περιστοιχιζόταν ἀπὸ μαθητές. Στὰ Εὐαγγέλια ἐμφανίζονται τρεῖς ομάδες μαθητῶν: α) Ὁ κύκλος τῶν ἑβδομήκοντα. Σὲ αὐτὸν ἀνήκαν πρόσωπα ποὺ ἀγαποῦσαν τὸν Κύριο, συνδέονταν μαζί Του μὲ σχέσεις ἀγάπης καὶ μαθητείας, ἀλλὰ Τὸν συναναστρέφονταν περιστασιακὰ. β) Ὁ κύκλος τῶν δώδεκα. Σὲ αὐτὸν ἀνήκαν δώδεκα ἱεροὶ ἄνδρες ποὺ τοὺς διάλεξε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, γιὰ νὰ εἶναι οἱ μόνιμοι ἀκόλουθοι καὶ συνεργάτες Του, καὶ τοὺς ὀνόμασε «... ἀποστόλους...» (Λουκ.6,13). Οἱ δώδεκα αὐτοὶ μαθητὲς ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα καὶ ἀκολούθησαν τὸν Διδάσκαλό τους. Ζοῦσαν μαζί Του σὰν μία πνευματικὴ οἰκογένεια μέχρι τὴ στιγμή τῆς σύλληψής Του. Ἄκουσαν τὴ διδασκαλία Του, εἶδαν τὰ θαυμαστὰ ἔργα καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. γ) Ὁ κύκλος τῶν τριῶν. Μεταξὺ τῶν δώδεκα ὁ Κύριος ξεχώριζε τρεῖς μαθητές, τοὺς ὁποίους παραλάμβανε σὲ σημαντικὰ γεγονότα τῆς ζωῆς Του, μὲ κορυφαῖο τὴ Μεταμόρφωσή Του. Στὸν κύκλο τῶν τριῶν ἀνήκε ὁ Πέτρος καὶ οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης.

2. Στὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης ὑπάρχουν τέσσερις κατάλογοι μὲ τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα μαθητῶν. Ἐνας στὸ Κατὰ Ματθαῖον (10,2-4), ἕνας στὸ Κατὰ Μάρκον (3,16-19), ἕνας στὸ Κατὰ Λουκᾶν (6,14-16) καὶ ἕνας στίς Πράξεις (1,13). Τὸ Κατὰ Ἰωάννην δὲν ἔχει ἀντίστοιχο κατάλογο, ἀλλὰ σποραδικὰ ἀναφέρει τὰ ὀνόματα ἑννέα μαθητῶν ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν δώδεκα. Ἄν καὶ ὀρισμένοι μαθητὲς ἀναφέρονται στοὺς καταλόγους μὲ διαφορετικὰ ὀνόματα, ἐνῶ καὶ ἡ σειρὰ τῶν ὀνομάτων τους διαφέρει ἀπὸ κατάλογο σὲ κατάλογο, ἡ ἀναγνώρισή τους εἶναι εὐκόλη καὶ γενικὰ ἀποδεκτὴ.

3. Τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Σίμων ἢ Πέτρος ἢ Κηφᾶς. Εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἀνδρέα καὶ συγγραφέας δύο Καθολικῶν Ἐπιστολῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

β) Ἀνδρέας. Εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου. Χαρακτηρίζεται Πρωτόκλητος, διότι χρονικῶς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος μαθητὴς τοῦ Κυρίου.

γ) Ἰάκωβος. Εἶναι ἀδελφὸς τοῦ εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη καὶ γιὸς τοῦ Ζεβεδαίου.

δ) Ἰωάννης. Εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ γιὸς τοῦ Ζεβεδαίου. Ἐγραψε τὸ Κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο, τρεῖς Καθολικὲς Ἐπιστολὲς καὶ τὴν Ἀποκάλυψη. Τοῦ ἀποδίδονται οἱ χαρακτηρισμοὶ Θεολόγος, Ἠγαπημένος καὶ Παρθένος.

ε) Φίλιππος. Εἶναι φίλος τοῦ Βαρθολομαίου ἢ Ναθαναήλ.

στ) Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναήλ. Εἶναι φίλος τοῦ Φιλίππου. Τὰ συνοπτικὰ Εὐαγγέλια ἀναφέρουν τὸ ὄνομα Βαρθολομαῖος, ἐνῶ τὸ Κατὰ Ἰωάννην τὸ ὄνομα Ναθαναήλ.

ζ) Ματθαῖος ἢ Λευῖς. Εἶναι γιὸς τοῦ Ἀλφαίου καὶ συγγραφέας τοῦ Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. Πρὶν γίνεαι μαθητὴς τοῦ Κυρίου, ἦταν τελώνης.

η) Θωμᾶς, «...ὁ λεγόμενος Δίδυμος...». Ὁ προσδιορισμὸς «...Δίδυμος...» ἀποτελεῖ μετάφραση τοῦ ἑβραϊκοῦ ὀνόματος Θωμᾶς στὰ ἑλληνικά.

θ) Ἰάκωβος, ὁ τοῦ Ἀλφαίου. Αναφέρεται κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἐποχῆς μὲ τὸ πατρώνυμό του, γιὰ νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὸν ὁμώνυμό του Ἰάκωβο, τὸ γιὸ τοῦ Ζεβεδαίου.

ι) Ἰούδας Ἰακώβου ἢ Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος. Τὸ ὄνομα «...Ἰούδας Ἰακώβου...» ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Λουκᾶ στοὺς καταλόγους τοῦ Κατὰ Λουκᾶν καὶ τῶν Πράξεων. Ὁ χαρακτηρισμὸς

«...Ἰακώβου...» χρησιμοποιεῖται πρὸς διάκριση τοῦ συγκεκριμένου μαθητῆ ἀπὸ τὸν ὁμώνυμό του Ἰούδα, τὸν καλούμενο Ἰσκαριώτη. Ὁ Μάρκος ἀναφέρει μόνο τὸ προσωνύμιο «...Θαδδαῖος...». Ὁ Ματθαῖος παραθέτει καὶ δεύτερο ὄνομα καὶ προσωνύμιο: «...καὶ Λεββαῖος, ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος...». Στὸ Κατὰ Ἰωάννην ἀναφέρεται μία φορὰ ὡς «...Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης...» (14,22). Ὁ μαθητὴς αὐτὸς εἶναι τὸ κεντρικὸ πρόσωπο τῆς ἐργασίας μας.

ια) Σίμων ὁ κανανίτης. Πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ προσδιορισμὸς κανανίτης δηλώνει καταγωγή ἀπὸ τὴν Κανᾶ. Ὑπάρχει καὶ σχετικὴ παράδοση πού ταυτίζει τὸν μαθητὴ τοῦ Κυρίου μὲ τὸν νυμφίο τοῦ γάμου τῆς Κανᾶ, ὅπου ὁ Κύριος μετέβαλε τὸ νερὸ σὲ κρασί (Ἰωάν.2,1-11). Τὸ πιθανότερο εἶναι ὅτι ὁ προσδιορισμὸς δὲν δηλώνει καταγωγή, ἀλλὰ σχέση μὲ τὴ θρησκευτικὴ ομάδα τῶν ζηλωτῶν, ὅπως ῥητὰ ἀναφέρεται στὸν κατάλογο τοῦ Λουκᾶ: «...καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτὴν...» (κανανίτης ἐβραϊστὶ σημαίνει ζηλωτῆς).

ιβ) Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. Ἀναφέρεται πάντα τελευταῖος, ὡς ὁ μαθητὴς πού πρόδωσε τὸν Χριστό. Ὁ χαρακτηρισμὸς Ἰσκαριώτης δηλώνει μᾶλλον τὴν καταγωγή του καὶ χρησιμοποιεῖται πρὸς διάκριση ἀπὸ τὸν ὁμώνυμό του, Ἰούδα Ἰακώβου (Λεββαῖο ἢ Θαδδαῖο). Στὸν κατάλογο τῶν Πράξεων τὸ ὄνομά του δὲν ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ ἀναφέρονται τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἀντικατάστασή του ἀπὸ τὸν Ματθία (1,15-26).

4. Ἐπικεντρώνοντας τὸ ἐνδιαφέρον μας στὸ πρόσωπο ἑνὸς ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ Κυρίου, καὶ εἰδικότερα σὲ αὐτὸ τοῦ Ἰούδα Ἰακώβου (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου), θὰ προσπαθήσουμε, τὸ κατὰ δύναμιν, νὰ διασαφήσουμε τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ταυτότητά του. Ὁ πυρήνας τῆς ἀναζήτησής μας ἐστιάζεται στὴν ἀξιολόγηση μιᾶς ἀρχαίας παράδοσης πού κυριαρχεῖ στὴ δυτικὴ ἐκκλησία καὶ κυρίως ἀπὸ αὐτὴν εἰσηλθε στὸν χῶρο τῆς ὀρθόδοξης ἀνατολῆς. Ἡ παράδοση αὐτὴ, ταυτίζοντας τοὺς δύο ὁμώνυμους ἀποστόλους, δηλαδὴ τοὺς Ἰούδα Ἰακώβου καὶ τὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου Ἰούδα, τὸν καλούμενο ἀδελφόθεο, ὑποστηρίζει ὅτι: α) ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητὲς τοῦ Κυρίου ἦταν καὶ ἀδελφὸς Του καὶ β) συγγραφέας τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰούδα εἶναι ὁ ἐκ τῶν δώδεκα Ἰούδας Ἰακώβου (Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος). Πρῶτα ὅμως πρέπει νὰ διευκρινίσουμε δύο εἰσαγωγικὰ ζητήματα: α) ποιοὶ εἶναι οἱ ἀναφερόμενοι στὰ Εὐαγγέλια ὡς «...ἀδελφοί...» τοῦ Κυρίου καὶ β) σὲ ποιούς ἀποδίδεται στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ περιφανῆς τίτλος τοῦ ἀποστόλου.

5. Πέντε πρόσωπα χαρακτηρίζονται στὰ Εὐαγγέλια ὡς ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου. Τὰ ὀνόματά τους εἶναι Ἰάκωβος (μεγάλος καὶ μικρός), Ἰωσῆς, Ἰούδας καὶ Σίμων (Ματθ.13,55. Μάρκ.6,3). Ὡς πρὸς τὴ σχέση τους μὲ τὸν Χριστὸ διατυπώθηκαν συνολικὰ ὀκτῶ ἀπόψεις πού σχετίζονται ἄμεσα μὲ τὸ ἀειπάρθενον τῆς Θεοτόκου. Ἐξὶ ἀπὸ αὐτὲς τὸ προϋποθέτουν, ἐνῶ δύο (μία ἀρχαία καὶ μία νεώτερη) τὸ ἀπορρίπτουν. Οἱ ἀπόψεις αὐτὲς εἶναι οἱ ἑξῆς:

α. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι τέκνα τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Θεοτόκου, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν ὑπερφυσικὴ Του γέννηση ἔζησαν τὸν συνήθη ἔγγαμο βίο. Συνεπῶς, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι φυσικοὶ ὁμομήτριοι ἀδελφοὶ Του, πού ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία ἐθεωροῦντο καὶ ὁμοπάτριοι ἀδελφοὶ Του. Τὴν ἄποψη αὐτὴ ἀποδέχεται ὁ Τερτυλλιανός.

β. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι τέκνα τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο. Ἡ ἄποψη προέρχεται ἀπὸ ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια καὶ ἐπικράτησε στὴν ἀνατολικὴ παράδοση. Συνεπῶς, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου δὲν ἔχουν φυσικὴ συγγένεια μὲ Αὐτόν. Ὀνομάζονται ἔτσι, γιατί ὁ Χριστὸς ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία τῆς ἐποχῆς Του γιὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ κατὰ λογικὴ συνέπεια ὁμοπάτριος ἀδελφὸς τῶν παιδιῶν πού εἶχε ἀποκτήσει ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο. Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς τὴν ἄποψη αὐτὴ ἀποδέχονται οἱ Κλήμης Ἀλεξανδρέας, Ωριγένης, Γρηγόριος Νύσσης, Ἐπιφάνιος Κύπρου, Κύριλλος Ἀ-

λεξανδρείας, Ευθύμιος Ζυγαβηνός, Ιάριος Πικταβίου, Αμβρόσιος Μεδιολάνων κ.ά.

γ. Οί αδελφοί του Κυρίου είναι πρώτοι εξάδελφοί Του και παιδιά «... τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρίας τῆς τοῦ Κλωπᾶ...» (Ιωάν. 19,25) «... τῆς τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσή μητρὸς...» (Μάρκ. 15,40). Ἡ λέξη «ἀδελφός» καὶ «ἀδελφή» στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα μέχρι τὰ τέλη τοῦ Α' μ.Χ. αἰώνα δὲν ἀποδίδεται μόνο στοὺς φυσικοὺς ἢ ἑτεροθαλεῖς ἀδελφούς, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀνθρώπους ποὺ συνδέονται μὲ εὐρύτερη συγγένεια αἵματος. Ἡ διάκριση γιὰ παράδειγμα ἀδελφοῦ καὶ εξάδελφου εἰσάγεται στὰ τέλη τοῦ Α' μ.Χ. αἰώνα. Τὴ συναντάμε στὰ ἔργα τοῦ Ἰώσηπου, ἐνῶ ὁ ἐθνικὸς λεξικογράφος Φρύνιχος λίγο ἀργότερα καταγγέλει τὴν εἰσαγωγή τῆς ὡς ἀπαράδεκτο νεολογισμό. Συνεπῶς ἐδῶ ἡ λέξη «ἀδελφή» μπορεῖ νὰ δηλώνει τὴν πρώτη καὶ τὴ δεύτερη ἐξαδέλφη, τὴ θεία, ἢ ἀκόμη καὶ τὴ συννυφάδα τῆς Θεοτόκου, ἀφοῦ δύο γυναῖκες ποὺ παντρεύονται δύο ἀδελφούς ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία ἀδελφές. Ἀπὸ τὴ συνωνυμία πάντως τῶν δύο γυναικῶν συνάγεται ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ φυσικὴ ἀδελφή τῆς Θεοτόκου, ἀφοῦ δὲν μπορεῖ δύο φυσικὲς ἀδελφές νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο ὄνομα. Ὡς πρὸς τὴ σχέση τῆς μὲ τὸν Κλωπᾶ ἢ ἀδελφή τῆς Θεοτόκου ἄλλοτε θεωρεῖται σύζυγος καὶ ἄλλοτε κόρη του. Καὶ ἡ ἄποψη αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ συριακὰ ἀπόκρυφα, ἀναπτύχθηκε στὴ Δύση ἀπὸ τὸν Ἰερώνυμο καὶ μὲσω αὐτοῦ πέρασε στοὺς περισσοτέρους δυτικὸς συγγραφεῖς. Δὲν εἶναι τυχαῖο, τὸ ὅτι οἱ ὑποστηρικτὲς τῆς ταυτίζουσιν τοὺς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου Ἰακώβο καὶ Ἰούδα μὲ τοὺς ὁμώνυμους μαθητὲς Του, Ἰακώβο τοῦ Ἀλφαίου καὶ Ἰούδα Ἰακώβου.

δ. Παραλλαγή τῆς ἄποψης αὐτῆς ὑποστηρίζει ὁ Θεοδώρητος. Κατ' αὐτὸν οἱ ἀδελφοί τοῦ Κυρίου εἶναι πρώτοι εξάδελφοί Του καὶ παιδιά «... τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρίας τῆς τοῦ Κλωπᾶ...», ἀλλὰ δὲν ταυτίζονται μὲ τοὺς ὁμώνυμους μαθητὲς Του.

ε. Οἱ ἀδελφοί τοῦ Κυρίου εἶναι φυσικὰ τέκνα τοῦ Ἰωσήφ καὶ νομικὰ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του Κλωπᾶ, ὁ ὁποῖος νυμφεύτηκε τὴν ἀναφερόμενη στὸ Κατὰ Ἰωάννην «...Μαρίαν τὴν τοῦ Κλωπᾶ...» καὶ πέθανε ἄτεκνος. Συνεπῶς, οἱ ἀδελφοί τοῦ Κυρίου δὲν ἔχουν πραγματικὴ συγγένεια μὲ Αὐτόν. Ὀνομάζονται ἔτσι, διότι ὁ Χριστὸς ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία τῆς ἐποχῆς Του γιὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ κατὰ λογικὴ συνέπεια φυσικὸς ὁμοπάτριος ἀδελφός καὶ νομικὸς πρῶτος εξάδελφος τῶν παιδιῶν ποὺ ἀπέκτησε ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴ σύζυγο τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ του. Τὴν ἄποψη αὐτὴ ἀποδέχεται ὁ Θεοφύλακτος.

στ. Μία νεώτερη ἄποψη ὑποστηρίζει ὅτι οἱ δύο ἀδελφοί, Ἰωσήφ καὶ Κλωπᾶς, νυμφεύθηκαν δύο διαφορετικὲς γυναῖκες μὲ τὸ ὄνομα Μαρία καὶ ἀπέκτησαν τέσσερις γιούς ὁ καθένας, στοὺς ὁποίους ἔδωσαν τὰ ἴδια ὀνόματα. Συνεπῶς, οἱ ἀδελφοί τοῦ Κυρίου εἶναι συνολικὰ ὀκτῶ ἄνδρες, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσερις εἶναι φυσικοὶ ὁμομήτριοι ἀδελφοί Του, ποὺ ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία καὶ ὁμοπάτριοι ἀδελφοί Του, ἐνῶ οἱ ἄλλοι τέσσερις δὲν ἔχουν συγγένεια μὲ Αὐτόν, ἀλλὰ ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία πρῶτοι εξάδελφοί Του. Τὴν ἄποψη αὐτὴ ὑποστήριξε ὁ Hofmann καὶ οἱ ἀκόλουθοί του.

ζ. Αξιοσημείωτη εἶναι ἡ ἀποδιδόμενη στὸν Σ. Σάκκο ἄποψη. Σύμφωνα μὲ αὐτὴν, οἱ ἀδελφοί τοῦ Κυρίου εἶναι πέντε συνολικὰ ἄνδρες, ποὺ γεννήθηκαν ἀπὸ δύο ἀδελφούς, τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν Κλωπᾶ. Ὁ Ἰωσήφ ἀπέκτησε ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο δύο γιούς, τοὺς ἀδελφὸθεοὺς Ἰακώβο καὶ Ἰούδα, ἐνῶ ὁ Κλωπᾶς ἀπέκτησε, ἀπὸ τὸν γάμο του μὲ τὴν ὁμώνυμη τῆς Θεοτόκου Μαρία, τρεῖς γιούς, τοὺς Ἰακώβο τὸν μικρὸ, Ἰωσὴ καὶ Σίμωνα. Οἱ πέντε αὐτοὶ ἄνδρες δὲν ἔχουν πραγματικὴ συγγένεια μὲ τὸν Χριστό. Ὀνομάζονται ἀδελφοί Του, γιὰ τὸ ὅτι ὁ Κύριος ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία τῆς ἐποχῆς Του γιὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ κατὰ λογικὴ συνέπεια ὁμοπάτριος ἀδελφός καὶ πρῶτος εξάδελφός τους.

η. Παραθέτουμε τέλος την άποψη του Κ. Σιαμάκη. Στο έργο του «*Η Μητέρα του Κυρίου*», αναθεωρώντας την αποδιδόμενη στον Σ. Σάκκο άποψη του, υποστηρίζει, ότι ο Ίωσήφ είχε δύο, και όχι έναν, αδελφούς. Ο πρώτος ονομαζόταν Κλωπᾶς, ενώ ο δεύτερος είναι άγνωστος, διότι δεν μνημονεύεται στα Εὐαγγέλια. Οί τρεις αδελφοί έλαβαν γυναίκες (Ματθ. 1,20). Ο Ίωσήφ τῆ Θεοτόκο, ο Κλωπᾶς τὴν ὁμώνυμη τῆς Θεοτόκου Μαρία, ὁ δὲ τρίτος αδελφὸς μία άγνωστη γυναίκα. Ο Ίωσήφ και ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου ἔζησαν ἐν παρθενία και δὲν απέκτησαν απογόνους. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος για τὸν ὅποιο στὴν οἰκογένεια τοῦ Ίωσήφ δὲν μνημονεύεται ποτὲ ἡ παρουσία ἄλλων παιδιῶν. Στὴ διήγηση για παράδειγμα τῆς γέννησης ὁ Λουκᾶς ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ίωσήφ πῆγε ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ στὴ Βηθλεὲμ «...σὺν Μαριάμ τῇ μεμνηστευμένη αὐτῶ γυναικί, οὔση ἐγκύω...» (Λουκ.2,5), ἐνῶ οἱ ποιμένες στὸ σπήλαιο τῆς γέννησης «...ἀνεῦρον τὴν τε Μαριάμ και τὸν Ίωσήφ και τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ...» (Λουκ. 2, 16). Ο Λουκᾶς δὲν ἀναφέρει τὴν ὕπαρξη ἄλλων παιδιῶν. Ἄν ὅμως ὑπῆρχαν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπογραφοῦν και συνεπῶς θὰ ἀκολουθοῦσαν ὑποχρεωτικὰ τὸν Ίωσήφ και τὴ Θεοτόκο στὸ ταξίδι. Ἐπίσης, κατὰ τὴ φυγὴ στὴν Αἴγυπτο ὁ Ίωσήφ «...παρέλαβε τὸ παιδίον και τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς και ἀνεχώρησε...» (Ματθ.2,14). Δὲν θὰ ἄφηνε ὁ Ίωσήφ τὰ ἄλλα παιδιά του, ἂν ὑπῆρχαν, μόνον τους στὴ Ναζαρέτ. Ἡ Θεοτόκος λέει στὸν δωδεκαετῆ Χριστό: «...Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως, ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ γὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε...» (Λουκ.2,48), ἀποδεικνύοντας ἔμμεσα τὴν ἀπουσία ἄλλων παιδιῶν, ἀφοῦ, ἂν αὐτὰ ὑπῆρχαν, θὰ ἀναζητοῦσαν μαζί με τὸν Ίωσήφ και τὴ Θεοτόκο τὸν χαμένο ἀδελφὸ τους. Ο Κλωπᾶς απέκτησε τρεῖς γιούς, τὸν Ἰάκωβο τὸν μικρό, τὸν Ίωσήφ καί, κατὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἡγήσιππου, τὸν Σίμωνα. Ο τρίτος αδελφὸς απέκτησε δύο γιούς, τὸν Ἰάκωβο τὸν μεγάλο ἢ ἀδελφὸθεο και τὸν Ἰούδα τὸν ἀδελφὸθεο. Οἱ πέντε αὐτοὶ ἄνδρες, ἂν και δὲν εἶχαν πραγματικὴ συγγένεια με τὸν Χριστό, ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία πρῶτοι ἐξάδελφοί Του και ὡς ἐκ τούτου ὀνομάζονται ἀδελφοί Του. Ἡ άποψη αὐτὴ ἐπιβεβαιώνεται και ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ Κύριος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνέθεσε τὴ φροντίδα τῆς μητέρας Του στὸν μαθητῆ Του Ἰωάννη (Ἰωάν. 19,25-27). Ἄν ὑπῆρχαν στὴν οἰκογένεια τοῦ Ίωσήφ παιδιά ποὺ ἐθεωροῦντο φυσικοὶ ἢ ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοί Του, ὁ Χριστὸς δὲν θὰ χρειαζόταν νὰ ἀναθέσει σὲ μὴ συγγενικό Του πρόσωπο τὴν προστασία τῆς Παναγίας Μητέρας Του. Τὸ γεγονός τέλος ὅτι οἱ πρῶτοκοκοὶ γιοὶ τῶν δύο ἀδελφῶν τοῦ Ίωσήφ φέρουν τὸ ὄνομα τοῦ παπποῦ τους, ὅπως συνάγεται ἀπὸ τὴ γενεαλογία τοῦ Ματθαίου: «...Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ίωσήφ, τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός...» (Ματθ. 1,16), ἐνισχύει ἀκόμη περισσότερο τὴν άποψη τοῦ Κ. Σιαμάκη. Ὑποθέτουμε δέ, ὅτι και ὁ Ίωσήφ θὰ ὀνόμαζε τὸν Κύριο Ἰακώβ, ἂν φυσικὰ δὲν εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸ τὴν ἐντολή νὰ τὸν ὀνομάσει Ἰησοῦ (Ματθ. 1,21).

6. Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω, δεδομένης τῆς ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου, καθίσταται σαφές, ὅτι οἱ λεγόμενοι ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι φυσικοὶ ἀδελφοὶ Του. Τοὺς ἀποδίδεται ἡ τιμητικὴ αὐτὴ προσφώνηση, διότι ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ κοινωνία εἴτε ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, εἴτε πρῶτοι ἐξάδελφοί Του, φυσικοὶ ἢ νομικοί. Περίπτωση μακρινῆς ἐξ αἵματος συγγενείας ἀνάμεσα στὸν Χριστό και τοὺς ἀδελφούς Του ὑφίσταται μόνον ἂν ἡ ἀδελφὴ τῆς Θεοτόκου, «...Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ...», εἶναι ἐξαδέλφη, ἢ θεία, ἢ ἀνιψιά, ἢ κατὰ κάποιον ἄλλο τρόπο ἐξ αἵματος συγγενῆς τῆς Θεομήτορος, ὁ δὲ ἀναφερόμενος στὸ Ἰωάν. 19,25 Κλωπᾶς δὲν εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ίωσήφ, ἀλλὰ κάποιος άγνωστος σύζυγος ἢ πατέρας τῆς ἐν λόγῳ Μαρίας. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἀπίθανο, διότι δὲν ἔχει ἰσχυρὰ ἐρείσματα στὶς ἀναφορὲς τῶν εὐαγγελίων και τὴν πρωτοχριστιανικὴ γραμματεία. Καὶ στὴν πε-

ρίπτωση αυτή πάντως δὲν θὰ ἐπρόκειτο γιὰ φυσικοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κυρίου. Αἰσιοσημείωτη εἶναι ἡ σιωπὴ τῶν Μεγάλου Βασιλείου καὶ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποδέχονται καμία ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες ἀπόψεις, δὲν ἀντιπροτείνουν κάποια ἄλλη, ἀλλὰ ὑποστηρίζουν σαφῶς ὅτι οἱ λεγόμενοι ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι φυσικοὶ ἀδελφοὶ Του.

7. Στὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου χαρακτηρίζονται συχνὰ ὡς ἀπόστολοι. Στὴ συνείδηση τῶν χριστιανῶν ἔχει ἐπικρατήσει ἡ λανθασμένη ἀποψη, ὅτι μόνον οἱ μαθητὲς τοῦ κύκλου τῶν δώδεκα δικαιοῦνται αὐτὸ τὸν χαρακτηρισμό. Ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς ἀντίληψης γιὰ παράδειγμα στὴ χριστιανικὴ ἀγιογραφία ἀντικαθίστανται οἱ ἀσημότεροι τῶν δώδεκα ἀπὸ τοὺς Παῦλο καὶ Λουκᾶ, προκειμένου νὰ διατηρηθεῖ ὁ ἱερός ἀριθμός. Ὑπάρχει βέβαια μυστικὴ σχέση ἀνάμεσα στοὺς δώδεκα πατριάρχες τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ τὸν χορὸ τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ Κυρίου. Ὁ Χριστὸς ἤθελε ὁ νέος Ἰσραήλ νὰ προέλθει ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητὲς Του, ὅπως ὁ παλαιὸς Ἰσραήλ προῆλθε γενεολογικὰ ἀπὸ τοὺς δώδεκα γιους τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι μόνον ὁ κύκλος τῶν δώδεκα δικαιοῦται τὸν τιμητικὸ τίτλο τοῦ ἀποστόλου.

8. Τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀποδίδουν τὸν τίτλο τοῦ ἀποστόλου καὶ σὲ πρόσωπα ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν δώδεκα. Ἀπόστολος ὀνομάζεται ὁ Παῦλος, τόσο στὶς Πράξεις (14, 14), ὅσο καὶ στὶς Ἐπιστολές του (Ρωμ. 11,13. Α' Κορ. 9,1. Α' Τιμ. 2,6 κ.ά.), ὁ Βαρνάβας (Πράξ. 14,14), ὁ συνεργάτης τοῦ Παύλου Ἐπαφρόδιτος (Φιλ. 2,25), ἐμμέσως δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν συνεργατῶν τοῦ Παύλου, Τιμόθεος καὶ Σιλουανός (πρβ. Α' Θεσ. 1,1 καὶ 2,7). Τὸ σημαντικό ὅμως γιὰ ἐμᾶς εἶναι ὅτι ἀπόστολος ὀνομάζεται καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, Ἰακώβος ὁ ἀδελφόθεος (Γαλ. 1,19). Ὁ χαρακτηρισμὸς μάλιστα ἀποδίδεται στὸ Α' Κορ. 9,5-6 ἀθροιστικὰ στοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κυρίου, ὡς σημαντικὴ ομάδα τοῦ εὐρύτερου χοροῦ τῶν ἀποστόλων. Στὸ Α' Κορ. 15,5-7 τέλος ὁ Παῦλος λέει, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του ὁ Χριστὸς «... ὤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα... εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσι...». Ἡ ἔκφραση προϋποθέτει τὴν ὑπαρξὴ ἀποστόλων καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν δώδεκα μαθητῶν. Συνεπῶς, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι καὶ καλοῦνται ἀπόστολοι, χωρὶς νὰ ἀνήκουν στὸν κύκλο τῶν δώδεκα. Στὴν πρωτοχριστιανικὴ γραμματεία ἐξάλλου ὁ τίτλος ἀποδίδεται καὶ σὲ πρόσωπα πού ἔζησαν μετὰ ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος γιὰ παράδειγμα ἀποδίδει ἐμμέσως τὸν τίτλο αὐτὸ στὸν ἑαυτό του (Ἰγνάτιος Γ,3,3).

9. Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρει τὸν ἀδελφόθεο Ἰούδα μόνον ὀνομαστικὰ καὶ δὲν παρέχει πληροφορίες γιὰ τὸ πρόσωπό του. Παρὰ ὅμως τὴ σιωπὴ τῆς πολλοὶ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τοῦ ἀποδίδουν τὸν τίτλο τοῦ ἀποστόλου. Σημαντικότεροι εἶναι οἱ Τερτυλλιανός, Ὁριγένης, Μέγας Ἀθανάσιος, Ἐπιφάνιος, Μέγας Φώτιος, Θεοφύλακτος, Γρηγόριος Παλαμᾶς, Ἱερώνυμος, ἱερός Αὐγουστίνος, Κύριλλος Ἀλεξανδρείας κ.ά. Ἀπὸ αὐτοὺς μόνον οἱ τρεῖς τελευταῖοι ταυτίζουν τὸν ἀδελφόθεο Ἰούδα μὲ τὸν Ἰούδα Ἰακώβου, τὸν μαθητὴ τοῦ Κυρίου. Οἱ ὑπόλοιποι εἴτε δὲν ἀποδέχονται τὴ συγκεκριμένη ταύτιση, εἴτε δὲν τὴν ἀναφέρουν, εἴτε τὴν ἀγνοοῦν. Θὰ μπορούσαμε γενικὰ νὰ ποῦμε, ὅτι οἱ δυτικοὶ συγγραφεῖς ἀποδέχονται κατὰ πλειοψηφία τὴν ταύτιση τῶν δύο ἀποστόλων, ἐνῶ οἱ ἀνατολικοὶ τὴν ἀπορρίπτουν στὴ συντριπτικὴ τους πλειοψηφία.

10. Φτάνοντας στὸν πυρῆνα τοῦ ἔργου μας, θέτουμε τὰ καίρια ἐρωτήματα: Ὑπῆρξαν ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου πού ἦταν παράλληλα καὶ μαθητὲς Του; Ὁ ἅγιος Ἰούδας ὁ ἀδελφόθεος καὶ ὁ ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ Κυρίου, Ἰούδας Ἰακώβου (Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος), εἶναι ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο; Εἶναι ἡ Καθολικὴ Ἐπιστολὴ Ἰούδα ἔργο τοῦ ἀποστόλου Θαδδαίου; Ποιὰ εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἀφετηρία αὐτῆς τῆς ἀποψης; Πῶς πέρασε στὴ χριστιανικὴ

γραμματεία και ύμνολογία; Μὲ τὰ ζητήματα αὐτὰ θὰ ἀσχοληθοῦμε στὴ συνέχεια.

11. Στὰ Εὐαγγέλια δὲν ὑπάρχουν ἀναφορὲς ποὺ ἐπιβεβαιώνουν τὴν παρουσία ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου μεταξὺ τῶν μαθητῶν Του. Ὑπάρχει ὅμως μαρτυρία ποὺ ἐμφανίζει τοὺς ἀδελφούς Του νὰ δυσπιστοῦν στὸ πρόσωπό Του. Ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης: «...οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν...» (Ἰωάν.7,5). Ἡ ἀμφισβήτησή τους μάλιστα κάποτε ἔλαβε ἀκραῖα χαρακτηριστικά, ἀφοῦ ἔφτασαν στὸ σημεῖο νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι ὁ Κύριος ἦταν παράφρονος (Μάρ.3,21). Ἀπὸ τίς ἐλάχιστες ἀλλὰ σαφεῖς ἀναφορὲς τῶν Εὐαγγελίων συνάγεται ὅτι οἱ θεωρούμενοι ὡς ἀδελφοὶ καὶ γενικότερα συγγενεῖς τοῦ Κυρίου, ἐξαιρουμένης τῆς Θεομήτορος, δὲν πίστευαν σὲ Αὐτὸν πρὶν τὴν Ἀνάστασή Του. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου ἐμφανίζονται γιὰ πρώτη φορὰ νὰ ἀποδέχονται τὸ πρόσωπό Του σὲ τὶς Πράξεις, ἀφοῦ μετὰ τὴν Ἀνάληψη οἱ ἕνδεκα μαθητὲς «...ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίας τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ...» (1,14). Τὰ ἀνωτέρω μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ὑποθέσουμε, ὅτι ἡ μεταστροφή τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου συντελέσθηκε στὸ διάστημα τῶν σαράντα ἡμερῶν ποὺ μεσολάβησαν μετὰ τῆς Ἀνάστασης καὶ τῆς Ἀνάληψής Του. Τότε ὁ Χριστὸς ἐμφανίστηκε ἀναστημένος στοὺς ἀδελφούς Του (Α' Κορ. 15,7), αὐτοὶ δὲ πίστεψαν σὲ Αὐτὸν καὶ ἔγιναν σημαντικὰ στελέχη τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐκκλησίας. Ἴσως μάλιστα τότε ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου ἀποκάλυψε σὲ στενὸ κύκλο προσώπων τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ὑπερφυσικὴ Του γέννηση, τὴ σχέση της μὲ τὸν Ἰωσήφ καὶ ἄλλα γεγονότα τῆς ζωῆς Του. Ἡ μαρτυρία τῆς ἐδραίωσης τὴν πίστη τῶν ἀδελφῶν Του. Σὲ καμμία περίπτωση ὅμως δὲν συνάγεται ἀπὸ τίς ἀναφορὲς τῶν εὐαγγελίων, ὅτι κάποιος ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου ὑπῆρξε καὶ μαθητὴς Του.

12. Τὸ βασικὸ ἐπιχείρημα ὅσων ἀποδέχονται τὴν ταύτιση τῶν δύο προσώπων στηρίζεται στὴν πρωτοχριστιανικὴ γραμματεία καὶ σχετίζεται μὲ τὸν τίτλο τοῦ ἀποστόλου. Ἡ σκέψη τους ἀκολουθεῖ τὴν ἐξῆς πορεία: α) Ὁ ἀδελφὸς Θεοῦ Ἰούδας ὀνομάζεται ῥητὰ στὴν ἀρχαία παράδοση καὶ τὴν ὑμνολογία τῆς ἐκκλησίας ἀπόστολος. β) Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἀνήκε στὸν στενὸ κύκλο τῶν δώδεκα μαθητῶν, ἀφοῦ μόνον σὲ αὐτὸν ἀποδίδεται ὁ ἐν λόγω χαρακτηρισμὸς. γ) Συνεπῶς, ἕνας μαθητὴς ἐκ τῶν δώδεκα λεγόταν Ἰούδας καὶ ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου. δ) Ἀποκλειομένου τοῦ Ἰούδα Ἰσκαριώτη, ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ ταυτιστεῖ μὲ τὸν ἀδελφὸ Θεοῦ Ἰούδα εἶναι ὁ Ἰούδας Ἰακώβου (Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος). Εἶναι πασιφανές, ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία τους εἶναι ἀβάσιμη, ἀφοῦ θεμελιώνεται στὴ λανθασμένη ἀποψη πῶς μόνον οἱ δώδεκα μαθητὲς τοῦ Κυρίου ὀνομάζονται ἀπόστολοι. Ὅπως ὅμως ἐξηγήσαμε προηγουμένως (βλέπε κεφ. 7-9), ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ ἡ πρωτοχριστιανικὴ γραμματεία ὀνομάζουν ἀποστόλους καὶ πρόσωπα ποὺ δὲν ἀνήκαν στὸν κύκλο τῶν δώδεκα μαθητῶν ἢ καὶ ἔζησαν μετὰ ἀπὸ αὐτούς. Συνεπῶς, τὸ ὅτι ἕνα ἱερὸ πρόσωπο, καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ ἀδελφὸς Θεοῦ Ἰούδας, εἶναι καὶ ὀνομάζεται ἀπόστολος δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἀνήκε στὸν κύκλο τῶν δώδεκα μαθητῶν ἢ ὅτι ταυτίζεται μὲ κάποιον ἀπὸ αὐτούς.

13. Οἱ ὑποστηρικτὲς τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων ἔρχονται σὲ ἀκόμη πιὸ δύσκολη θέση, ὅταν προσπαθοῦν νὰ θεμελιώσουν ἀγιογραφικὰ τὴν ἀποψή τους. Τὸ μόνον τους ἐπιχείρημα εἶναι ἡ χρῆση τῆς γενικῆς «...Ἰακώβου...» ποὺ συνοδεύει τὸ ὄνομα τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου) στοὺς καταλόγους τοῦ Κατὰ Λουκᾶν καὶ τῶν Πράξεων. Κατὰ τὴ γνώμη τους, ἡ συγκεκριμένη γενικὴ δὲν δηλώνει τὸν πατέρα τοῦ μαθητῆ, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸ του. Συνεπῶς, πρέπει νὰ διαβάζεται: «...Ἰούδας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου...», καὶ ὄχι «...Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου...». Τὸ ὅτι ὁ μαθητὴς Ἰούδας (Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος) χαρακτηρίζεται, κατ' αὐτούς, ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου, τὸν ὁποῖο ταυτίζουν μὲ τὸν ἀδελφὸ-

θεο Ἰάκωβο, ἀποδεικνύει ἀγιογραφικὰ τὴν ταύτιση τῶν δύο προσώπων. Πρὸς ἐνίσχυση μάλιστα τῆς ἀποψῆς τους, ἐπικαλοῦνται τὸν χαιρετισμὸ τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰούδα, ὅπου ὁ συγγραφέας χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτό του «...Ἰούδαν, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλον, ἀδελφὸν δὲ Ἰακώβου...» (1,1). Τὸ ἐπιχείρημά τους εἶναι κατὰ βάση αὐθαίρετο, γιατί ἡ συνήθης χρῆση τῆς ἐν λόγω γενικῆς στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα δηλώνει τὸν πατέρα τοῦ προσώπου πρὸς διάκριση ἀπὸ τοὺς ὁμώνυμους του. Εἶναι δηλαδή κάτι ἀντίστοιχο μὲ τὸ σημερινὸ ἐπίθετο ποὺ συνοδεύει τὸ ὄνομά μας. Καὶ οἱ γυναῖκες χρησιμοποιοῦσαν τὴ γενικὴ αὐτῆ, ἀναφέροντας τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα τους, ἂν ἦταν ἀνύπαντρες, ἢ τοῦ συζύγου τους, ἂν ἦταν παντρεμένες. Ἐξ οὗ καὶ ὁ μνημονευόμενος στὸ Ἰωάν. 19,25 Κλωπᾶς εἶναι πιθανότατα σύζυγος, καὶ ὄχι πατέρας, τῆς «...ἀδελφῆς...» τῆς Θεοτόκου. Τὸ νὰ δηλώνεται μὲ τὴ γενικὴ «...Ἰακώβου...» τὸ πατρώνυμο τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου) εἶναι ὡς ἐνδεχόμενον τουλάχιστον πολὺ πιθανότερο. Αὐτό, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀπουσία ἀναφορῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ μπορούσε νὰ στηριχθεῖ ἡ ἀναγνώριση μιᾶς ἐξαίρεσης στὸ γενικὸ κανόνα, μᾶς ὀδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἀναφερόμενος στὴ γενικὴ Ἰάκωβος εἶναι ἓνας ἄγνωστος Ἰουδαῖος, πατέρας τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου) καὶ ἀπλὰ ὁμώνυμος τοῦ ἀδελφόθεου Ἰάκωβου. Τὸ ὄνομά του χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν Λουκᾶ πρὸς διάκριση τοῦ Ἰούδα Ἰακώβου ἀπὸ τὸν ὁμώνυμό του, Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη.

14. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαιρετισμὸ τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ ἀδελφόθεου Ἰούδα, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ταπείνωση δὲν χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτό του ἀπόστολο ἢ ἀδελφὸ τοῦ Κυρίου, θὰ μπορούσε κανεὶς μὲ εὐκολία νὰ ἀντιστρέψει τὸ ἐπιχείρημά τους. Ἄν ὁ ἀδελφόθεος Ἰούδας ἀνήκει στὸν κύκλο τῶν δώδεκα καὶ ταυτίζεται μὲ τὸν Ἰούδα Ἰακώβου, γιατί δὲν χρησιμοποιεῖ στὸν χαιρετισμὸ του τὸν γνωστὸ τύπο τοῦ ὀνόματός του, θεωρώντας δεδομένο, ὅτι ὅλοι θὰ ἐκλάβουν τὴ γενικὴ «...Ἰακώβου...» ὡς ἀναφερόμενη στὸ πρόσωπο τοῦ ἀδελφοῦ του; Γιατί δηλαδή δὲν λέει: «...Ἰούδας Ἰακώβου, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος...», ἀλλὰ νιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσει σαφέστερα τὴ σχέση του μὲ τὸν ἀδελφόθεο Ἰάκωβο; Εἶναι φανερό, ὅτι ὁ συγγραφέας τῆς Ἐπιστολῆς ἀποφεύγει τὴν ἔκφραση αὐτή, γιατί πιστεύει πῶς ἡ γενικὴ «...Ἰακώβου...» δὲν θὰ ἐκληφθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες του ὡς ἀναφερόμενη στὸ πρόσωπο τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀλλὰ τοῦ πατέρα του, καὶ ἔτσι θὰ τοὺς μπερδέψει, ἀντὶ νὰ τοὺς διαφωτίσει, θὰ συγχύσει τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ταυτότητά του, ἀντὶ νὰ τὰ διασαφήσει. Τολμᾶμε μάλιστα μὲ φόβο Θεοῦ νὰ ὑποθέσουμε, ὅτι ὁ ἀδελφόθεος Ἰούδας προσπαθεῖ νὰ ἀποφύγει τὸ λάθος τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ταύτισής του μὲ τὸν μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαῖο ἢ Θαδδαῖο). Χαρακτηρίζει δηλαδή ῥητὰ τὸν ἑαυτό του «...ἀδελφὸν Ἰακώβου...», γιὰ νὰ τὸν διακρίνει μὲ ἀπόλυτη σαφήνεια ἀπὸ τὸν ὁμώνυμό του μαθητῆ τοῦ Κυρίου, τὸν γνωστὸ σὲ ὅλους ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του ὡς Ἰούδα Ἰακώβου. Στὰ ἀνωτέρω προσθέτουμε τὴ γνώμη τοῦ Γ. Κεφαλιακοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκτιμᾷ πῶς ἡ χρῆση τῆς γενικῆς «...Ἰακώβου...» στοὺς καταλόγους τοῦ Κατὰ Λουκᾶν καὶ τῶν Πράξεων εἶναι ἀπίθανο νὰ ἀναφέρεται στὸν ἀδελφὸ τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου). Σὲ μία τέτοια περίπτωση ὁ Λουκᾶς, ποὺ διακρίνεται γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν ἐκφράσεών του, θὰ ἦταν σαφέστερος κατὰ τὴν ἐκφορὰ τοῦ λόγου του, ἐπειδὴ ὡς ἀδελφὸς τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου) θὰ μπορούσε νὰ νοηθεῖ ὄχι μόνον ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, ἀλλὰ καὶ οἱ δύο ὁμώνυμοί του μαθητές, δηλαδή οἱ Ἰάκωβος Ζεβεδαίου καὶ Ἰάκωβος Ἀλφαιίου. Ἀπὸ τὴν ἠθελημένη –καὶ ὄχι τυχαία– ἀσάφεια τῆς ἔκφρασης τοῦ Λουκᾶ συνάγεται διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς ἢ ἀπόδοση τῆς γενικῆς στὸν πατέρα τοῦ μαθητῆ Ἰούδα (Λεββαίου ἢ Θαδδαίου), καὶ ὄχι στὸν ἀδελφὸ του.

15. Ἐφόσον ὁ ἀδελφόθεος Ἰούδας καὶ ὁ Ἰούδας Ἰακώβου εἶναι δύο διαφορετικὰ πρόσωπα,

ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἦταν ἀδελφὸς καὶ ὁ δεύτερος μαθητὴς τοῦ Κυρίου, εἶναι φανερό ὅτι ἡ Καθολικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰούδα εἶναι ἔργο τοῦ ἀδελφόθεου. Σὲ αὐτὸν ἄλλωστε ἀποδίδεται ἡ συγγραφή της ἀπὸ τὴν πρωτοχριστιανικὴ γραμματεία. Ὁ μαθητὴς τοῦ Κυρίου, Ἰούδας Ἰακώβου, θεωρεῖται συγγραφέας τῆς Ἐπιστολῆς μόνον ταυτιζόμενος μὲ τὸν ἀδελφόθεο Ἰούδα, καὶ ὄχι ἀντὶ αὐτοῦ, ὅλοι δὲ οἱ ἀποδεχόμενοι τὴν ταύτισή του μὲ τὸν ἀδελφόθεο Ἰούδα, τὸν ἀναγνωρίζουν καὶ ὡς συγγραφέα τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἰούδα.

16. Οἱ ἀρχαῖοι ἱστορικοὶ Ἰώσηπος καὶ Ἡγήσιππος βρίσκονται πολὺ κοντὰ στὰ γεγονότα τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ μᾶς δίνουν ἔγκυρες πληροφορίες. Στὰ ἔργα τους μνημονεύουν περιστασιακὰ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου καὶ εἰδικότερα τοὺς δύο ἀδελφόθεους, Ἰακώβου καὶ Ἰούδα, καὶ τὸν Σίμωνα. Στις ἐλάχιστες ἀλλὰ πολύτιμες ἀναφορές τους δὲν φαίνεται νὰ ταυτίζουν κάποιο ἀδελφὸ τοῦ Κυρίου μὲ τοὺς μαθητές Του ἢ κατὰ τὴ γνώμη μας ἀγνοοῦν αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενο. Τὴν ἴδια στάση τηροῦν ὅλοι οἱ ἐπιφανεῖς ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἀπὸ τοὺς Κλήμη Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ὡριγένη μέχρι τὸν Ἱερώνυμο, ὁ ὁποῖος γιὰ πρώτη φορὰ τὸν Δ' μ.Χ. αἰῶνα ἐμφανίζεται ἀποδεχόμενος τὴν ταύτιση τοῦ ἀδελφόθεου Ἰούδα μὲ τὸν μαθητὴ τοῦ Κυρίου, Ἰούδα Ἰακώβου.

17. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ὁ Ἱερώνυμος ἀποδέχθηκε τὴν ἀφελῆ ἄποψη τῆς ταύτισης τοῦ ἀδελφόθεου Ἰούδα καὶ τοῦ Ἰούδα Ἰακώβου, συμπαρέσυρε στὸ λάθος τοῦ ἀρκετοῦς δυτικῶν καὶ ἀνατολικῶν συγγραφεῖς, συγχρόνους του καὶ κυρίως μεταγενέστερους του, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται οἱ ἱερός Αὐγουστῖνος καὶ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας. Ἐννοεῖται ὅτι ὅσοι ἀκολουθοῦν τὸν Ἱερώνυμο στὸ λάθος του, δὲν γνωρίζουν σὲ βάθος τὸ ζήτημα, ἀλλὰ ἀπλὰ τὸν ἀντιγράφουν, στηριζόμενοι στὸ κῆρος του καὶ θεωρώντας ἐκ προοιμίου ὀρθὴ τὴν ἄποψή του. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς λανθασμένης ἄποψης τοῦ Ἱερώνυμου ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς του ὀδήγησε μοιραῖα στὴν ἰσχυροποίηση καὶ τὴ διασπορά της, ἐνῶ μέσα ἀπὸ τὰ μεταγενέστερα συναξάρια συντελέστηκε ἡ διάχυσή της στὴ συνείδηση τῶν χριστιανῶν, τὴ λατρεία καὶ τὴν ὑμνογραφία, περὶ ὧν ὁ λόγος κατωτέρω.

18. Τὸ κρίσιμο ὅμως ἐρώτημα εἶναι: Ἀπὸ ποῦ ἀντλεῖ ὁ Ἱερώνυμος τὴ λανθασμένη ἄποψη τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων; Ποιὰ εἶναι ἡ πηγὴ πού τὸν παρέσυρε στὸ συγκεκριμένο λάθος; Ποιός εἶναι ὁ πραγματικὸς εἰσηγητὴς τῆς ταύτισης; Κατὰ τὴν ταπεινὴ μας γνώμη, ὁ Ἱερώνυμος ἀντλησε τὴ συγκεκριμένη ἄποψη ἀπὸ τὰ συριακῆς προέλευσης ἀπόκρυφα. Στὰ ἔργα αὐτά, ὅπως ῥητὰ ἀναφέρεται στὸ ἀποδιδόμενο στὸν Σ. Σάκκο «Υπόμνημα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἰούδα» (βλπ. κεφ. 24), οἱ δύο ἀπόστολοι ταυτίζονται γιὰ πρώτη φορὰ. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ πραγματικοὶ εἰσηγητὲς τῆς ταύτισής τους εἶναι οἱ ἄγνωστοι συγγραφεῖς τῶν συριακῶν ἀποκρύφων πού, ἀκολουθώντας τὸ κακὸ ἔθος τῆς ἐποχῆς τους, ἰδιοποιοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστόλων. Ἡ συγκεκριμένη ἄλλωστε ταύτιση δὲν εἶναι ἡ μοναδική, ἀφοῦ κατὰ καιροὺς ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ διαφόρους, ὅτι καὶ ἄλλοι ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, ὅπως οἱ Ἰακώβος ὁ μικρὸς καὶ Σίμων, ἦταν ταυτόχρονα καὶ μαθητές Του, ταυτιζόμενοι μὲ τοὺς Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν κανανίτη.

19. Ὁ Κ. Σιαμάκης ὑποστηρίζει πῶς ὁ Ἱερώνυμος βρῆκε, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, τὴν ἄποψη τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων στὸ συριακὸ ἀπόκρυφο «Διδαχὴ Ἀδδαίου» ἢ «Πράξεις Ἀδδαίου». Διευκρινίζει μάλιστα, ὅτι: α) τὰ ὀνόματα Θαδδαῖος καὶ Ἀδδαῖος εἶναι ταυτόσημα. Τὸ ὄνομα Ἀδδαῖος προέκυψε ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τοῦ ἀγνώστου συγγραφέα τοῦ ἀπόκρυφου ἔργου νὰ διαβάσει σωστὰ στοὺς μεγαλογράμματους χειρόγραφους κώδικες τῶν εὐαγγελίων τὸ γράμμα «Θ». Αὐτὸ γραφόταν σὰν ἕνας κύκλος, στὸ κέντρο τοῦ ὁποῖου ἔμπαινε μία τελεία. Ἐπειδὴ δὲν διέκρινε τὴν τελεία, εἶδε τὸ γράμμα «Θ» σὰν «Ο», τὸ ἐ-

ξέλαβε σὰν ἄρθρο καὶ διάβασε τὸ ὄνομα «ΘΑΔΔΑΙΟΣ» ὡς «Ο ΑΔΔΑΙΟΣ». Μετέφερε, στὴ συνέχεια, τὸ λάθος στὸ πρωτότυπο συριακὸ ἔργο του καὶ ἀπὸ αὐτὸ πέρασε στὰ συριακὰ ἀντίγραφα καὶ τὶς μεταφράσεις τους. Τὸ ἴδιο λάθος ὑπάρχει καὶ στὴν κριτικὴ ἔκδοση τοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης στὸ χωρίο: «... καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί...» (Α' Τιμ. 3,16). Σὲ αὐτὸ οἱ ἐρευνητές, διαβάζοντας λανθασμένα τὸ γράμμα «Θ» σὰν «Ο», ἀπέδωσαν, παρὰ τὴν πασιφανῆ ἀσυνταξία τῆς ἐκφρασης, τὴ συντομογραφία τῆς λέξης «... Θεός...» (ΘΣ) μὲ τὴν ἀναφορικὴ ἀντωνυμία «... ὅς...» (βλπ. Eberhard Nestle, Erwin Nestle καὶ Kurt Aland. NOVUM TESTAMENTUM GRAECE, ἐκδ. 24η, 1960). β) στὸ συγκεκριμένον ἀπόκρυφο τὰ πρόσωπα τῶν δύο ἀποστόλων ταυτίζονται ἄμεσα. Θεωρώντας ὁ Ἰερώνυμος ὀρθῆ αὐτὴ τὴν πληροφορία, ὀδηγήθηκε στὴν ἀποδοχὴ τῆς ταύτισής τους. γ) ὁ Ἰερώνυμος στηρίχθηκε σὲ ἀρχαιότερη ἀπὸ τὴν σήμερα σωζόμενη ἔκδοση τοῦ συγκεκριμένου ἀποκρύφου, ἢ ὅποια πιθανότατα εἶναι μεταγενέστερή του, γιατί ἂν εἶχε βρεῖ στὸ ἀπόκρυφο ἔργο τὸν νεστοριανικὴς προέλευσης σωζόμενο κατάλογο τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, θὰ ἀπέριπτε συνολικὰ τὸ κείμενο, μαζὶ δὲ μὲ αὐτὸ καὶ τὴν ἀποψη τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων.

20. Τὴν ταύτιση τῶν ἀποστόλων ἀπορρίπτουν καὶ νεώτεροι ἐρμηνευτές. Ὁ Π. Τρεμπέλας στὸ εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰούδα λέει: «... ὁ συγγραφεὺς κατονομάζει ἑαυτὸν ἀδελφὸν μὲν τοῦ Ἰακώβου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπόστολον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ ἐκ τῶν δώδεκα Ἰούδας, ὁ γνωστὸς καὶ ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος, ἀλλ' εἶναι εἷς τῶν νομιζομένων ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου, εἷς δηλ. ἐκ τῶν νιῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ γυναικός, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχεν συζευχθῆ πρὸ τοῦ μνηστευθῆ τὴν Θεοτόκον...» (σελ. 990).

21. Κατὰ παρόμοιο τρόπο, ὁ Π. Τρεμπέλας στὸ ὑπόμνημά του στὸ Κατὰ Ἰωάννην, ἐρμηνεύοντας τὸ «... λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης...» (Ἰωάν. 14,22), λέει: «... Πρόκειται περὶ τοῦ Ἰούδα, τοῦ υἱοῦ Ἰακώβου (Λουκ. στ' 16· Πράξ. α' 13), ὅστις ἐκαλεῖτο καὶ Θαδδαῖος καὶ Λεββαῖος (Ματθ. ι' 3· Μάρκ. γ' 18)...». Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζει καὶ ὁ Ν. Σωτηρόπουλος στὸ ὑπόμνημά του στὸ Κατὰ Ἰωάννην (τόμος Β', σελ. 376-377).

22. Ὁ Ἰ. Κολιτσάρας στὸν πρόλογο τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἰούδα (σελ. 884) λέει: «... Μέσα στὴν Κ. Διαθήκην ὑπάρχουν δύο ἐκλεκτοὶ ἄνδρες μὲ τὸ ὄνομα Ἰούδας. Ἐνας εἶναι ὁ ἀπόστολος Ἰούδας, υἱὸς τοῦ Ἰακώβου, ὁ ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἄλλος ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, τέκνον τοῦ Ἰωσήφ ἐξ ἄλλης γυναικός, θεωρούμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου (Ματθ. ιγ' 55). Αὐτὸς ὁ Ἰούδας (δηλ. ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου) ἔγραψε τὴν Καθολικὴν Ἐπιστολήν...». Ἐρμηνεύοντας δὲ τὴ φράση: «... οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτὸν...» (Ἰωάν. 7,5) λέει ὅτι ὁ ἀδελφὸς Ἰούδας πίστεψε στὸν Χριστὸ μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του.

23. Ὁ Θεόδωρος Ζωγράφος στὸ ἔργο του «Ἐρμηνεία εἰς τὴν καθολικὴν Ἐπιστολήν τοῦ ἀποστόλου Ἰούδα, ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου» καὶ εἰδικότερα στὸ κεφάλαιο «Περὶ τοῦ συγγραφέως τῆς Ἐπιστολῆς», λέει: «... Ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς καλεῖ ἑαυτὸν «Ἰούδαν, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλον, ἀδελφὸν δὲ Ἰακώβου» (Ἰούδα στ. 1), ἐννοουμένου ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο τοῦ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν περιβοήτου ἐκείνου προσώπου, τοῦ στύλου τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, τοῦ πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἦτο λοιπὸν οὗτος εἷς τῶν κατὰ σάρκα ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου (Ματθ. ιγ' 55· Μάρκ. στ' 3), τέκνων ὄντων τοῦ μνηστήρος Ἰωσήφ ἐκ προτέρας συζύγου, καὶ δὲν δύναται νὰ ταυτισθῆ πρὸς τὸν ἐκ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων Ἰούδαν υἱὸν τοῦ Ἰακώβου, τοῦ ἐπιλεγομένου καὶ Λεββαίου (Ματθ. ι' 3) καὶ Θαδδαίου (Μάρκ. γ' 19)· διότι ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης διακρίνει ἑαυτὸν τῶν ἀποστόλων σαφῶς (στ. 17) καὶ ὀνομάζει οὐχὶ υἱὸν ἀλλ' ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου (στ. 1), λίαν γνωστοῦ ἐν τῇ

Ἐκκλησία καὶ λίαν σημαίνοντος προσώπου...» (σελ. 3). Ἐπίσης, στὸ εἰσαγωγικὸ τοῦ σημείωμα στὴν Καθολικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφόθεου γράφει: «... Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ μνήστορος Ἰωσήφ ἐκ προτέρας γυναικὸς πρεσβύτερος τῶν λοιπῶν υἱῶν αὐτοῦ, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ Ἰωσή, Σίμωνος καὶ Ἰούδα (Ματθ. ιγ' 55), καὶ μόνος αὐτὸς ἐκ τούτων ἐκλήθη ἀδελφόθεος διὰ τὸν ἕξοχον αὐτοῦ χαρακτήρα καὶ τὰς μεγάλας ἀρετάς. Ὅτι οἱ υἱοὶ οὗτοι τοῦ Ἰωσήφ Ἰακώβος, Ἰούδας καὶ Σίμων δὲν ἦσαν οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ἀποστόλους Ἰακώβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, Ἰούδαν τὸν τοῦ Ἰακώβου καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην φαίνεται ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῶν ὡς ὄντων υἱῶν ἄλλων πατέρων καὶ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀδελφῶν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ρητῶς ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι τοῦ Κυρίου τῶν μαθητῶν διακρίνονται (Ματθ. ιβ' 46), καὶ ἐνῶ οἱ μαθηταὶ ἀπ' ἀρχῆς ἐπίστευον εἰς Αὐτὸν (Ἰωάν. α' 42 καὶ 46), οἱ ἀδελφοὶ του δὲν ἐπίστευον (Ἰωάν. ζ' 1-10)...» (σελ. 6).

24. Ὁ Σ. Σάκκος στὸ φερόμενο ἐπ' ὀνόματί του «Ἐπίσημα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἰούδα», ἀναφερόμενος στοὺς ἀδελφόθεους Ἰακώβου καὶ Ἰούδα, γράφει: «... Οἱ δύο αὐτοὶ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου δὲν εἶνε βεβαίως οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν αὐτοῦ Ἰακώβον τὸν Ἀλφαίου καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰακώβου, ἀλλὰ διάφοροι. Ἡ ἀτυχήσας αὐτῆ ταύτισις, ἀρχὴν λαβοῦσα ἢ ἐκ τῆς συριακῆς ἀποκρύφου φιλολογίας ἢ ἐκ τοῦ Ἰερωνύμου ἀντλοῦντος ἐκ τῆς φιλολογίας ταύτης, ἠὲδοκίμησεν ἐν τῇ Δύσει, ἐμφανίζεται δὲ καὶ εἰς ἀνώνυμα συναξάρια τῶν ἀνατολικῶν ἢ σπανίως καὶ σὲ συγγραφεῖς. Βασίζεται εἰς ὠρισμένα σαθρὰ δεδομένα, ὅπως π.χ. ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου νὰ μὴ εἶνε μαθηταὶ του... ἢ ὅτι ἀπόστολοι ἦσαν μόνον οἱ δώδεκα, κατ' ἐξαιρέσειν ἔστω καὶ ὁ Παῦλος, καὶ συνεπῶς οἱ ἀδελφοὶ του, ἀπόστολοι ὄντες, ἦσαν ὅπωςδὴποτε καὶ ἐκ τῶν δώδεκα...» (σελ. 76-77).

25. Παραθέτουμε τέλος τὴ γνώμη τοῦ ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτη, ὁ ὁποῖος, ἀποδεχόμενος τὸ λάθος τοῦ Ἰερωνύμου, ταυτίζει τοὺς ἀδελφόθεο Ἰούδα καὶ Ἰούδα Ἰακώβου. Ἐνῶ ὅμως τοὺς ταυτίζει, ἀντιφάσκει πρὸς τὸν ἑαυτό του, ἀποδεχόμενος τὴν πληροφορία τῶν ἀποκρύφων, ὅτι ὁ ἐν λόγω μαθητὴς καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἐδεσσα τῆς Συρίας. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν ὁ μαθητὴς Ἰούδας Ἰακώβου νὰ εἶναι ταυτόχρονα καὶ ἀδελφόθεος καὶ καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἐδεσσα τῆς Συρίας. Απορρίπτει μάλιστα τὴν ἄποψη τῆς Χρονολογίας τοῦ Γεωργίου Συγκέλλου, ὅτι ὑπῆρχαν δύο μαθητὲς τοῦ Κυρίου μὲ τὸ ὄνομα Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας ἀνῆκε στὸν κύκλο τῶν δώδεκα, ἐνῶ ὁ ἄλλος δὲν μνημονεύεται στὰ Εὐαγγέλια καὶ ἀνῆκε στὸν κύκλο τῶν ἑβδομήκοντα, ἂν καὶ μὲ αὐτὴν ἐπιχειρεῖται, ἀνεπιτυχῶς βέβαια, ἡ διόρθωσις αὐτῆς τῆς ἀντίφρασης. Οἱ θέσεις τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου φαίνονται στὸ ἔργο του «Ἐρμηνεῖα εἰς τὰς ἑπτὰ Καθολικὰς Ἐπιστολάς τῶν ἀργίων ἀποστόλων», ὅπου γράφει: «... Ἔστι δὲ ὁ ἀπόστολος οὗτος ἀπὸ τοὺς δώδεκα ὁποῦ ἐδιήλεξεν ὁ Κύριος, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ θεῖος Λουκᾶς ἐν τῷ κατ' αὐτὸν ἀγίῳ Εὐαγγελίῳ, ὀνομάζων αὐτὸν «... Ἰούδαν Ἰακώβου...» (Λουκ. στ' 16). Καὶ εἰς τὰς Πράξεις «... Ἰούδας Ἰακώβου...» (Πράξ. α' 3). Καθὼς δηλαδὴ καὶ ὁ ἴδιος οὗτος ἀπόστολος ἐδῶ ὀνομάζει τὸν ἑαυτὸν του «... Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου...». Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἰούδας ἔχει τρία ὀνόματα. Ὁ μὲν γὰρ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, Ἰούδαν Ἰακώβου αὐτὸν ὀνομάζει. Ὁ δὲ Ματθαῖος Λεββαῖον αὐτὸν καλεῖ καὶ Θαδδαῖον (κεφ. ι' 3). Ὁμοίως καὶ ὁ Μᾶρκος Θαδδαῖον αὐτὸν ὀνομάζει (κεφ. γ' 18). Ὅθεν ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἐρμηνεύων τὸ δέκατον κεφάλαιον τοῦ Ματθαίου λέγει· Ἦν καὶ ἕτερος Ἰούδας (παρὰ τὸν Ἰσκαριώτην δηλαδὴ) ὁ καὶ Λεββαῖος καὶ Θαδδαῖος...» (σελ. 678), καὶ στὸ συναξάρι τῆς 21ης Αὐγούστου: «... Τῷ αὐτῷ μηνὶ Αὐγούστῳ ΚΑ', μνήμη τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θαδδαίου, τοῦ καὶ Λεββαίου. Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἐδεσσαν, ... Μετὰ ταῦτα ἰδὼν τὸν Δεσπότην Χριστὸν καὶ τὰ ἄ-

πειρα θαύματα ὅσα ἐτέλει, ἀκούσας δὲ καὶ τὴν διδασκαλίαν Του ἠκολούθησεν αὐτὸν ἕως τὸ σωτήριον Πάθος...». Στὴ δὲ ὑποσημείωση τοῦ συναξαρίου λέει: «... Σημειώσαι, ὅτι τοῦτον τὸν ἀπόστολον συναριθμεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μετὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων λέγων· «... Καὶ Λευαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος...» (Ματθ. ι' 3). Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς λέγει αὐτὸν ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα Γεώργιος Σύγκελλος ἐν τῇ Χρονολογίᾳ. Ἐν δὲ τῇ δεκάτῃ ἐνάτῃ τοῦ Ἰουνίου λέγεται ὅτι ὁ Θαδδαῖος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν Ἰούδα Ἰακώβου...». (Ἁγ. Νικοδήμου Ἁγιορείτη, Συναξαριστής, τ. 6ος, ἐκδ. «Ὁρθόδοξη Κυψέλη», σελ. 242-253).

26. Δὲν μᾶς ἐκπλήσσει ἡ στάση τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτη, οὔτε μᾶς σκανδαλίζει. Ὁ ἅγιος Νικόδημος εἶχε πρόσβαση ὄχι μόνο στοὺς ἀρχαίους δυτικούς συγγραφεῖς, ἀλλὰ καὶ στοὺς συγχρόνους του ρωμαιοκαθολικούς. Σὲ αὐτοὺς συνάντησε τὴν ἀφελῆ ἄποψη τῆς ταύτισης τῶν Ἰούδα ἀδελφόθεο καὶ Ἰούδα Ἰακώβου. Τὴν ἴδια ἄποψη βρῆκε καὶ στὰ συριακῆς προελεύσεως ἀνατολικά συναξάρια, τὰ παλαιόθεν γνωστὰ καὶ προσφιλῆ στοὺς μοναχοὺς. Θεωρώντας τὴν λοιπὸν διασταυρωμένη ἀπὸ τὶς πηγές, τὴν ἀποδέχθηκε καὶ τὴν ὑποστήριξε, προσπαθώντας καλοπροαίρετα νὰ ἐναρμονίσει τὶς φανταστικὲς ἢ ἀνακριβεῖς ἐξ ἀποκρύφων ἀναφορὲς τῶν συναξαρίων, τὶς ὁποῖες λανθασμένα θεωρεῖ ἔγκυρες, μὲ τὶς ἀναφορὲς τῶν γνήσιων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μὲ τὸν ἴδιο ἄλλωστε τρόπο πέρασε ἡ ἄποψη τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων στὴ χριστιανικὴ ὑμνολογία καὶ λατρεία. Οἱ ὑμνογράφοι εἶναι κατὰ κανόνα μοναχοί. Γνωρίζοντας λοιπὸν ἀπὸ τὰ συναξάρια τὴν ἄποψη τῆς ταύτισης καὶ ἀποδεχόμενοι χωρὶς καμμία κριτικὴ ἔρευνα τὴν ὀρθότητά της, τὴν εἰσάγουν στοὺς ὕμνους πού συνθέτουν. Τὰ ἴδια ἰσχύουν γιὰ τοὺς διασκευαστὲς τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, καί, ἐν προκειμένῳ, τῶν μηναιῶν τοῦ Ἰουνίου καὶ τοῦ Αὐγούστου. Ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὶς διηγήσεις τῶν συναξαρίων, ἀποδέχονται χωρὶς ἔλεγχο τὶς ἀνακριβεῖς τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τὶς εἰσάγουν στὴ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας.

27. Κατὰ τὴ γνώμη μας, ἡ ἑορτὴ τῆς 19ης Ἰουνίου εἶναι ἀφιερωμένη στὸν ἅγιο ἀπόστολο Ἰούδα τὸν ἀδελφόθεο, ἐνῶ ἡ ἑορτὴ τῆς 21ης Αὐγούστου εἶναι ἀφιερωμένη στὸν ἅγιο ἀπόστολο Ἰούδα τὸν Λεββαῖο ἢ Θαδδαῖο, τὸν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν δώδεκα μαθητῆ τοῦ Κυρίου. Ἡ ὑπάρχουσα ἀκολουθία τῆς 19ης Ἰουνίου, ὡς ἀποδεχόμενη τὴ λανθασμένη ἄποψη τῆς ταύτισης τῶν δύο ἀποστόλων, πρέπει νὰ ἀντικατασταθεῖ.

28. Στὸ Σαββαῖτικο Τυπικὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1545 ὑπάρχουν ἤδη οἱ δύο ἑορτὲς μὲ τὴ μορφή πού τὶς βλέπουμε σήμερα. Στὴν ἑορτὴ τῆς 19ης Ἰουνίου (σελ. 131) ἀναγράφεται: «... εἰς τὰς ιθ', τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰούδα, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου...» καὶ δίνεται ἀπολυτικίον τοῦ ἀποστόλου (Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.) «... Χριστοῦ σε συγγενῆ, ὦ Ἰούδα εἰδότες, καὶ μάρτυρα στερρόν, ἱερῶς εὐφημοῦμεν, τὸν πλάνον πατήσαντα, καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντα, ὅθεν σήμερον τὴν παναγίαν σου μνήμην ἐορτάζοντες ἀμαρτημάτων τὴν λύσιν, εὐχαῖς σου λαμβάνομεν...». Στὸ τέλος ὑπάρχει ἡ ἐξῆς τυπικὴ ἔνδειξη: «... Ζῆτει τὴν ἀκολουθίαν ἐν Ἀπριλίῳ κζ'...», στὴν ἑορτὴ δηλαδὴ τοῦ «... Ἁγίου ἱερομάρτυρος Συμεῶν, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου...». Ἀπὸ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ ἐορταζόμενου ἀποστόλου Ἰούδα ὡς «... συγγενοῦς τοῦ Κυρίου...» καὶ ἀπὸ τὴ σύνδεση τῆς ἀκολουθίας του μὲ τὴν ἀντίστοιχη ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου Συμεῶν (ἡ Σίμωνα) συνάγεται ὅτι ἡ ἀκολουθία τῆς 19ης Ἰουνίου εἶναι ἀφιερωμένη στὸν ἀδελφόθεο, καὶ ὄχι τὸ μαθητῆ, Ἰούδα.

29. Στὴν ἴδια ἐκδοσὴ τοῦ Σαββαῖτικου Τυπικοῦ στὴν ἑορτὴ τῆς 21ης Αὐγούστου ἀναγράφεται: «... εἰς τὰς κα', τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θαδδαίου καὶ τῆς ἁγίας μάρτυρος Βάσσης...» (σελ. 149). Ἀκολουθεῖ ἡ τυπικὴ ἔνδειξη: «... τροπάριον· Ἀπόστολε ἅγιε, καὶ ἡ ἀκολουθία ὁμοίως τῆς ἑορτῆς...». Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου ἀποδέχεται τὴν πληροφορία τῶν ἀπο-

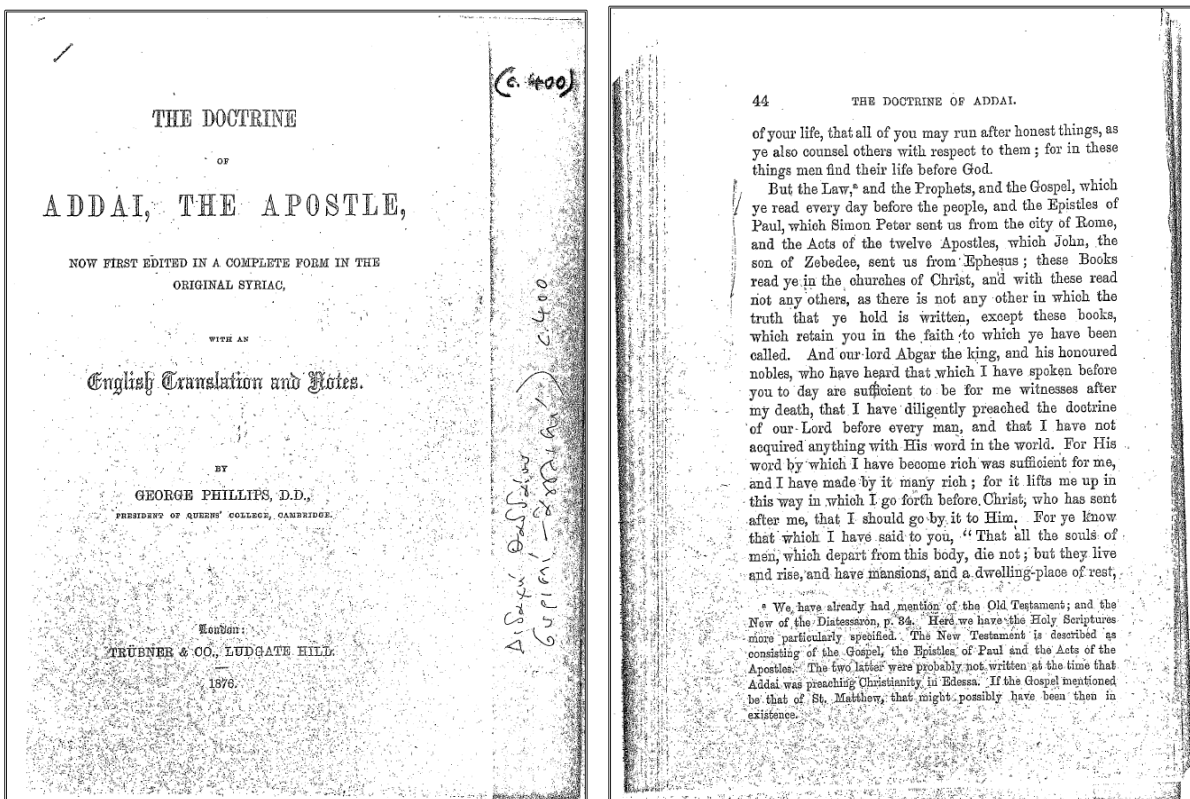
κρύφω, ὅτι ὁ μαθητὴς τοῦ Κυρίου Ἰούδας ὁ Θαδδαῖος κήρυξε τὸ εὐαγγέλιο στὴν Ἑδεσσα τῆς Συρίας, ἀλλὰ δὲν τὸν ὀνομάζει ἀδελφὸ Του. Τὸ γεγονός τέλος ὅτι ἡ τυπικὴ διάταξη τῆς ἐορτῆς ἀποδίδει στὸν ἐορταζόμενον ἀπόστολο Θαδδαῖο τὸ κοινὸ γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ Κυρίου ἀρχαῖο ἀπολυτικίον «... Ἀπόστολε ἅγιε Θαδδαῖε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ...», ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀκολουθία τῆς 21ης Αὐγούστου εἶναι ἀφιερωμένη στὸν μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ ἅγιο ἀπόστολο Ἰούδα Ἰακώβου, τὸν ἀποκαλούμενον Λεββαῖο ἢ Θαδδαῖο.

30. Κλείνοντας, δοξάζουμε τὸν Πανάγιο Θεό, γιατί μᾶς ἀξίωσε νὰ ὀλοκληρώσουμε τὸ δύσκολο ἔργο πού χάριν ὑπακοῆς ἀναλάβαμε, μᾶς ἐνίσχυσε κατὰ τὴν ἐπίπονη ἐργασία μας καὶ μὲ τὶς εὐχὲς τοῦ πνευματικοῦ μας πατέρα ἐναργῶς κατεύθυνε τὰ διαβήματά μας. Εὐχόμεστε οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι Ἰούδας ὁ ἀδελφόθεος καὶ Ἰούδας ὁ Θαδδαῖος νὰ φωτίσουν τοὺς ἀδελφούς μας, ὥστε νὰ ἐννοήσουν τὴν ἀλήθεια τῶν λόγων μας. Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν μὲν ἀγαπητὸ καθηγητὴ κ. Κ. Σιαμάκη γιὰ τὶς πολύτιμες πληροφορίες πού μᾶς ἔδωσε, γιὰ τὴ συμβουλευτικὴ του ὑποστήριξη καὶ γιὰ τὴ φιλολογικὴ ἐπιμέλεια τοῦ κειμένου, τὸν δὲ ἐκλεκτὸ φιλόλογο καὶ συνάδελφο κ. Γεώργιο Κουρκούτα γιὰ τὴν φιλάδελφη ἀρωγὴ του. Παρακαλοῦμε τέλος τοὺς ἀναγνώστες νὰ ἀποδώσουν ἀποκλειστικὰ σὲ ἐμᾶς τὶς ὅποιες ἀτέλειες ἢ ἀδυναμίες τοῦ ἀτεχνου λόγου μας.

Πύργος Ἡλείας, 11/08/2016

Μπερκοτάκης Μιχαήλ
θεολόγος - ἐκπαιδευτικὸς

Υ.Γ. Τὸ κείμενο αὐτὸ ἀντλεῖ τὸ ὑλικὸ του κυρίως ἀπὸ τὸ φερόμενο ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σ. Σάκκου «Υπόμνημα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἰούδα» (1970), ἀποτελεῖ μία μικρὴ συμβολὴ στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ βαθύτερη κατανόηση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν ἀνάπτυξη τῆς πνευματικῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ σελίδα τίτλου καὶ ἡ σελίδα 44 τοῦ ἔργου «*Ἡ ΔΙΔΑΧΗ ΑΔΔΑΙΟΥ, ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ*» (*THE DOCTRINE OF ADDAI, THE APOSTLE*) πού δημοσιεύθηκε στὸ Λονδίνο τὸ 1876 ἀπὸ τὸν καθηγητὴ George Phillips. Στὸ ἔργο αὐτὸ ὑπάρχει σὲ ἀγγλικὴ μετάφραση ἀπὸ τὸ συριακὸ πρωτότυπο τὸ κείμενο τοῦ ἀπόκρυφου ἔργου, ἐνῶ στὴ σελίδα 44 διασώζεται ὁ νεστοριανικῆς προέλευσης κατάλογος τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης (ἀπὸ τὸ προσωπικὸ ἀρχεῖο τοῦ Κ. Σιαμάκη).

*ΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΙΟΥΔΑ ΙΑΚΩΒΟΥ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΘΑΔΔΑΙΟΥ*

ΤΗΙ ΚΑ΄ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

*Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
Ἰούδα, τοῦ ἐπικληθέντος
Θαδδαίου, καὶ τὰ μεθεόρτια τῆς
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.*

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΥΠΙΚΗ

1. Χρῆ εἰδέναι, ὅτι, τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀποστόλου συμπιπτούσης μετὰ τῶν μεθεορτίων τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, αἱ δύο ἀκολουθίαι συμψάλλονται ὑποχρεωτικῶς. Εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀποστόλου ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ τελεῖται ὡς ἔχει ἐν τῇ παρούσῃ φυλλάδι (βλπ. οἰκονόμου Γεωργίου Ρήγα «Τυπικόν», σελ. 220 - 229, ἔκδοσις «Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν», Θεσσαλονίκη 1994).

2. Εἰ δὲ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀποστόλου ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῆ, αἱ δύο ἀκολουθίαι συμψάλλονται ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἀναστασίμου ἀκολουθίας τοῦ τυχόντος ἤχου κατὰ τὴν ἐξῆς τυπικὴν τάξιν:

α΄. ΕΝ Τῷ ΜΙΚΡῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ. Εἰς τὸ *Κύριε, ἐκέκραξα* ἰστώμεν στίχους δ΄ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ Ἀναστάσιμα. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τὸ ἐν τῷ μικρῷ ἔσπερινῷ κείμενον δογματικὸν θεοτοκίον τοῦ ἤχου. Εἰς τὸν στίχον ψάλλομεν τὸ πρῶτον Ἀναστάσιμον στιχηρὸν τῶν ἀποστίχων τοῦ μεγάλου ἔσπερινοῦ, εἶτα δὲ τὰ τρία ἀπόστιχα τοῦ Ἀποστόλου. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Ἀπολυτίκια· τὸ Ἀναστάσιμον. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

β΄. ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ. Εἰς τὸ *Κύριε, ἐκέκραξα* ἰστώμεν στίχους ι΄ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ Ἀναστάσιμα δ΄ καὶ τοῦ Ἀποστόλου στ΄. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τὸ α΄ Θεοτοκίον τοῦ ἤχου. Τὸ *Φῶς Ἰλαρόν*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Ἀποστόλου. Εἰς τὴν λιτὴν ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τοῦ Ἀποστόλου. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὸν στίχον· τὰ Ἀναστάσιμα στιχηρὰ τῶν ἀποστίχων. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Ἀπολυτίκια· τὸ Ἀναστάσιμον. Δόξα, τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς (σημειώτεον ὅτι τελουμένης ἀρτοκλασίας εἰς τὸ *Καὶ νῦν*, ψάλλεται, ἀντὶ τοῦ ἀπολυτικίου τῆς ἑορτῆς, τὸ *Θεοτόκε Παρθένε* καὶ γίνεται, ἐν συνεχείᾳ, ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων).

γ΄. ΕΝ Τῷ ΟΡΘΡῳ. Εἰς τὸ *Θεὸς Κύριος* τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτίκια. Μετὰ τὴν α΄ καὶ β΄ στιχολογίαν ψάλλονται καθίσματα Ἀναστάσιμα. Μετὰ τὸν

ἄμωμον ψάλλονται τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια. Ἀναγινώσκειται ἡ ὑπακοὴ καὶ ψάλλεται ὁ πολυέλεος καὶ τὰ μετ’ αὐτὸν καθίσματα. Οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἤχου, τὸ Ἀναστάσιμον προκείμενον καὶ ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ εὐαγγελίου. Κανόνας ψάλλομεν· τὸν Ἀναστάσιμον εἰς δ΄, τὸν α΄ τῆς ἑορτῆς εἰς δ΄ καὶ τὸν τοῦ Ἀποστόλου εἰς στ΄. Καταβασία· *Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ*. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν ἀναγινώσκειται τὸ Ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ψάλλονται τὰ μεσῶδια καθίσματα. Μετὰ τὴν στ΄ ᾠδὴν ἀναγινώσκειται τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Ἀποστόλου, εἶτα δὲ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Πρὸ τῆς θ΄ ᾠδῆς στιχολογεῖται ἡ τιμιωτέρα. Ἐξαποστειλάρια· τὸ Ἀναστάσιμον, τοῦ Ἀποστόλου καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἶνους· στιχηρὰ Ἀναστάσιμα δ΄ καὶ τοῦ Ἀποστόλου δ΄ (σημειώτεον ὅτι ψάλλομεν ὡς τέταρτον στιχηρὸν τοῦ Ἀποστόλου τὸ εἰς τοὺς αἶνους κείμενον δοξαστικὸν αὐτοῦ). Δόξα, τὸ ἑωθινόν. Καὶ νῦν, *Υπερευλογημένη. Δοξολογία μεγάλη· τὸ Σήμερον σωτηρία καὶ ἀπόλυσις*.

δ΄. Εἰς τὴν Λειτουργίαν. Τυπικά· ἐν τοῖς μακαρισμοῖς ψάλλομεν Ἀναστάσιμα τροπάρια δ΄ καὶ τὴν στ΄ ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀποστόλου εἰς δ΄. Ἀπολυτίκια· τὸ Ἀναστάσιμον, τοῦ Ἀποστόλου, τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ τοῦ Ναοῦ. Κοντάκια· τοῦ Ἀποστόλου καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Ἀποστολικὸν καὶ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα λέγεται διπλοῦν, ἦτοι τὸ τῆς ἡμέρας καὶ τὸ τοῦ Ἀποστόλου. Μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως· *Ἄξιόν ἐστιν. Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον* (πρβλ. Γεωργίου Ρήγα «Τυπικόν», σελ. 181-183).

ΕΝ Τῷ ΜΙΚΡῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

Εἰς τὸ *Κύριε, ἐκέκραξα* ἰστώμεν στίχους δ΄ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου, δευτεροῦντες τὸ α΄.

Ἦχος δ΄. Ἦδωκας σημείωσιν.

Πνεύματος τὴν ἔκχυσιν, ἦν Ἰωὴλ προηγόρευσε, τοῦ Ἁγίου δεξάμενος, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, θεοπνεύστῳ λόγῳ, πίστει ἀδιστακτῶ, ἀνεπιστρόφῳ λογισμῷ, Χριστόν τε ἔχων ἐνδυναμοῦντά σε, τὸ θεῖον εὐαγγέλιον ψυχαῖς πλουσίως ἐνέσπειρας, ὡς σπορεὺς ἱερῶτατος, φυτουργὸς ὡς πανάριστος.

Κόσμου τὴν προσπάθειαν, τῶν τε ῥεόντων τὸ ἄστατον, βδελυξάμενος ἔδραμες, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, ἔλαφος καθάπερ, ἐπὶ τῶν ὑδάτων, τῶν ζωηφόρων τὰς πηγὰς, ἐπιθυμία θεία φλεγόμενος, καὶ ἔ-

ρωτι τοῦ κτίσαντος· διὸ εἰς κόρον δεόμεθα, τοῖς τοῦ Πνεύματος νάμασι, τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἔμπλησον.

Δέξαι τὴν ὁμόθυμον, τῶν ἰκετῶν σου Ἀπόστολε, καὶ ἐγκάρδιον δέησιν, Θαδδαῖε βοώντων σοι, προσευχῇ ἐμπόνω· τῶν αἰρετιζόντων τὴν ὑπερήφανον ὄφρυν, καὶ τῶν ἀθέων τὴν ἀγριότητα, εἰς τέλος διασκέδασον, ἐπιβαινόντων ἐκάστοτε, πρὸς λαὸν τὸν χριστώνυμον, παναλκεῖ μεσιτεῖα σου.

Δόξα. **Τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος α΄.**

Χαῖρε καὶ εὐφραίνου ἡ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὡς ἄσβεστον λαμπάδα κατέχουσα τὴν παγκράτιστον εὐχὴν Ἰούδα Θαδδαίου τοῦ θεόφρονος· οὐρανόθεν γὰρ σκέπει ἀπαύστως τοὺς τιμώντας αὐτόν, ἔρωτι θείῳ τὸν νέον Ἰσραὴλ περιπτυσσόμενος. Οὐ τὴν ἐτήσιον μνήμην φαιδρῶς μεγαλύνοντες, συμφώνως βοήσωμεν· Ὡς πάλαι τῶν ἀψύχων εἰδώλων τὴν πλάνην διήλεγξας, οὕτω καὶ νῦν τῶν ἀθέων τὸ θράσος εἰς τέλος κατάβαλε, ῥῦσαι τε ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς ἀλλοπίστων Ἑλλήνων τὸ γένος Ἀπόστολε.

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς. Ἦχος α΄.**

Ἐπρεπε τοῖς αὐτόπταις τοῦ Λόγου καὶ ὑπηρέταις, καὶ τῆς κατὰ σάρκα Μητρὸς αὐτοῦ, τὴν κοίμησιν ἐποπτεῦσαι, τελευταῖον οὖσαν ἐπ' αὐτῇ μυστήριον· ἵνα μὴ μόνον τὴν ἀπὸ γῆς τοῦ Σωτῆρος ἀνάβασιν θεάσωνται, ἀλλὰ καὶ τῆς τεκούσης αὐτὸν τῇ μεταθέσει μαρτυρήσωσι. Διὸ περ πάντοθεν θεία δυνάμει περραιωθέντες, τὴν Σιών κατελάμβανον, καὶ πρὸς οὐρανὸν ἐπειγομένην, προέπεμπον τὴν ἀνωτέραν τῶν Χερουβείμ, ἦν καὶ ἡμεῖς, σὺν αὐτοῖς προσκυνούμεν, ὡς πρεσβεύουσαν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τὸ Φῶς ἰλαρόν· τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ Καταξίωσον, Κύριε.

Εἰς τὸν στίχον ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος α΄. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Θαδδαῖε Ἀπόστολε Χριστῶ, παρόρησία ἔφησας, ἐν ὑπερώῳ καθημένος, ποτέ· Τί γέγονεν, ἡμῖν ὅτι μέλλεις, ἐμφανίζεις, Κύριε, οὐχὶ δὲ Σεαυτὸν κόσμῳ λέξον μοι; ἡμῖν πιστούμενος, τὴν μεγίστην οἰκειότητα, καὶ ἀγάπην, πρὸς Αὐτὸν ἦν κέκτησαι.

Ἐπέστη ἡμῖν ἡ φωταυγῆς, τοῦ Θαδδαίου σήμερον, ὡς εὐφροσύνης ἀνάπλεως, καὶ πλήρης χάριτος, ἀδελφοὶ ἡμέρα· δεῦτε οὖν ὑμνήσωμεν, τὸν ἔνδοξον Κυρίου Ἀπόστολον, αὐτῶ κραυγάζοντες· Ὁρθόδοξων τὴν ἀμώμητον, ῥῦσαι πίστιν, πληγῆς τῶν αἰρέσεων.

Σαγήνη τοῦ Πνεύματος ψυχὰς, ἀβιάστως εἴλκυσας, τῆς παραλόγου λυτρούμενος, Θαδδαῖε κράτιστε, τῶν εἰδώλων πλάνης, καὶ πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν, Χριστοῦ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ ἡμῶν, πανσόφως ἴθυνας, ἀλιεὺς ὡς προανήγγειλεν, ὁ Δεσπότης, ἀνθρώπων γενόμενος.

Δόξα. **Τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος γ΄.**

Πᾶσαν πονηρὰν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων ἐπήρειαν, τὴν ἀπηνῶς τὰς ψυχὰς τῶν ἰκετῶν σου μαστίζουσαν, ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν, Θαδδαῖε μακάριε· παρὰ γὰρ Χριστοῦ εἰληφῶς τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ῥαδίως τῶν δαιμονίων ὑποτάσσειν τὴν ἀνυπόστατον ἰσχύν, εἰς τέλος τε συντρίβειν τὸ ἀταπείνωτον φρόνημα δύνασαι· τὰς γὰρ πολυπλόκους αὐτῶν μηχανὰς καὶ βουλεύματα οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων φυγεῖν δύναται, εἰ μὴ ὀνόματι Χριστοῦ καὶ δυνάμει, Ἀπόστολε.

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος γ΄. Γερμανοῦ.

Δεῦτε ἅπαντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, τὴν σεπτὴν μετάστασιν τῆς Θεομήτορος μακαρίσωμεν· ἐν χερσὶ γὰρ τοῦ Υἱοῦ, τὴν ψυχὴν τὴν ἄμωμον ἐναπέθετο· ὅθεν τῇ ἀγία κοιμήσει αὐτῆς, ὁ κόσμος ἀνεζωοποιήθη, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευ-

ματικάις μετὰ τῶν Ἀσωμάτων, καὶ τῶν Ἀποστόλων ἑορτάζων φαιδρῶς.

Ἀπολυτίκια· τοῦ Ἀποστόλου καὶ τῆς Ἑορτῆς (ζήτηι αὐτὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ) καὶ ἀπόλυσις.

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

Μετὰ τὸν προοιμιακὸν στιχολογοῦμεν τὴν ἀΐσταν τοῦ Μακάριος ἀνήρ. Εἰς δὲ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους ἢ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου, δευτεροῦντες αὐτά.

Ἦχος δ΄. Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθεῖς.

Ὁ θεοφόρος χορὸς τῶν Ἀποστόλων, θείαν πρὸς πανήγυριν, σήμερον ἄπασαν, τὴν οἰκουμένην συνήθροισε, καὶ εὐωχίαν· τοὺς ὑπὲρ φύσιν τοῦ ἀποστόλου γὰρ, ἄθλους καὶ παλαίσματα, ὡσπερ ἐδέσματα, πνευματικῆς παραθέμενος, ἐπὶ τραπέζης, τῆς ὀμηγύρεως εἰς δεξίωσιν, τῶν φιλεόρτων πανευφρόσυνον, μνήμην ἄγει λαμπρῶς τὴν ἐτήσιον, τοῦ Ἰούδα Θαδδαίου, ὃν συμφώνως εὐφημήσωμεν.

Ὁ καθαρὸς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν, νοῦς ὁ θεοφώτιστος, στῦλος ὁ ἄσειστος, ὁ τοῦ Χριστοῦ φίλος γνήσιος, καὶ Ἀποστόλων, τῇ δωδεκάδι συναριθμούμενος, ἔσοπτρον ὡς ἔμψυχον, καὶ ἀκηλίδωτον, ταῖς θεορρύτοις τῆς χάριτος, φαίνει ἀκτίσι, καὶ καταυγάζει τοὺς ἑορτάζοντας, ὑμνοῖς ὡδαῖς τε τὴν πανίερον, καὶ ἀγίαν αὐτοῦ μνήμην σήμερον, ὁ Ἰούδας Θαδδαῖος, ὃν συμφώνως μακαρίσωμεν.

Τὸν ἐξ ἀνάρχου Πατρὸς Υἱὸν καὶ Λόγον, σάρκα χρηματίσαντα, καὶ τὴν ἀπόρρητον, οἰκονομίαν πληρώσαντα, εἰς σωτηρίαν, τῆς πεπτωκυίας ἀνθρώπων φύσεως, μάκαρ ὡς Ἀπόστολος, κατηκολούθησας· ὃν ἀναστάντα τεθέασαι, τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εὐσεβείας κόσμῳ ἐτρένωσας, τὸ προαιώνιον μυστήριον, ὧ Θαδδαῖε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἐν μιᾷ Ὑποστάσει, καὶ διπλοῦν ὄντα ταῖς φύσεσι.

Τὰς τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἀλγηδόνων, νόσους ἀνιάτους τε, χάριτι σήμερον, Χριστοῦ Θαδδαῖος ἰώμενος, τοῖς δεομένοις, ῥῶσιν δωρεῖται, δεῦτε προσδράμωμεν· λύει γὰρ στειρώσεως, ἄλυτον σύνδεσμον, τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα, πόρρω ἐλαύνει, τυφλοῖς τὸ βλέπειν, χωλοῖς τὸ ἴστασθαι, τὸ δὲ ἀκούειν τοῖς κωφεύουσι, τοῖς ἀλάλοις φωνὴν τε χαρίζεται· οὐ τὴν θείαν ἀξίως, ἑορτὴν πιστοὶ τιμήσωμεν.

Δόξα. Τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος πλ. β΄.

Ὁ τε ἐν τῷ δείπνῳ, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀθυμία οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τῷ χωρισμῷ σου συνείχοντο, ἐπηγγείλω αὐτοῖς, οὐχὶ δὲ τῷ κόσμῳ, Σεαυτὸν ἐμφανίζεις, φιλάνθρωπε. Ἐπεὶ δὲ Ἰούδας, ὁ Θαδδαῖος κληθεῖς, τολμήσας ἠρώτησε· Πῶς ἄρα τὸ τοιοῦτον γενήσεται, Κύριε; ἀγαπᾶν σὺν τῷ Πατρὶ τοὺς τηροῦντας τὸν λόγον σου καὶ κατοικεῖν ἐν αὐτοῖς ὁ Δεσπότης ἀντέφησας. Διὸ καὶ ἡμεῖς ἐκ καρδίας δεόμεθα· Ἐλθέ ὡς ὑπέσχου ψυχαῖς ἡμετέραις, Θαδδαίου πρεσβείαις ὁ Εὐσπλαγχνος.

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Ἦχος πλ. α΄.

Δεῦτε τὴν παγκόσμιον Κοίμησιν τῆς παναμώμου Θεοτόκου ἑορτάσωμεν· σήμερον γὰρ ἄγγελοι πανηγυρίζουσι τὴν σεπτὴν μετάστασιν τῆς Θεομήτορος καὶ πρὸς εὐωχίαν ἡμᾶς τοὺς γηγενεῖς συγκαλοῦσι, τοῦ βοᾶν ἀσιγήτῳ φωνῇ· Χαῖρε, ἡ μεταστᾶσα ἀπὸ γῆς, καὶ πρὸς οὐρανίους μονὰς μετοικήσασα· χαίροις, ἡ τῶν μαθητῶν τὸν χορὸν διὰ νεφέλης κούφης εἰς ἓν συναγαγοῦσα· χαίροις, ἡ ἐλπίς καὶ προστασία ἡμῶν· σὲ γὰρ χριστιανῶν τὸ γένος ἀπαύστως μακαρίζομεν.

Ἡ εἴσοδος, τὸ Φῶς Ἰλαρόν, τὸ προκειμένον καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Ἀποστόλου.

Καθολικῆς Α' ἐπιστολῆς Πέτρου τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. 1: 1-2, 10-25, 2: 1-6)

Πέτρος, Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας

καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. Ἀγαπητοί, περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐξεζητήσαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφηταὶ οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρούμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἀ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες τελείως ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται Ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. Καὶ εἰ Πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρμοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρ-

του· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιὰς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν καὶ ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ ἀύξηθῆτε, εἰς σωτηρίαν, εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος. Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνεγκαι πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ Γραφῇ· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν οὐ μὴ καταισχυθή.

Καθολικῆς Α' ἐπιστολῆς Πέτρου
τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. 2: 21-25, 3: 1-9)

Ἀγαπητοί, Χριστὸς ὑπὲρ ὑμῶν ἔπαθεν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσων οὐκ ἠπέλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὐ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴτινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθῆσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνῆν ἀναστροφήν ὑμῶν. Ὡν ἔστω οὐχ ὁ ἕξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύ-

σεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὁ ἔστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιοι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίῳι ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἥς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιούσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχοι, φιλόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τούναντίον δέ, εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

Καθολικῆς Α' ἐπιστολῆς Πέτρου
τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. 4: 1-11)

Αγαπητοί, Χριστοῦ παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἐννοιαν ὀπίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαιται ἀμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιώσαι χρόνον. Ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. Ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι. Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχὰς· πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν. Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ

γογγυσμῶν· ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ· εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ἥς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἔστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εἰς τὴν λιτὴν ψάλλομεν ἰδιόμελα τοῦ Ἀποστόλου, προτάσσοντες αὐτῶν ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς ἢ τοῦ ναοῦ.

Ἦχος α'.

Χαῖρε καὶ εὐφραίνου ἡ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὡς ἄσβεστον λαμπάδα κατέχουσα τὴν παγκράτιστον εὐχὴν Ἰούδα Θαδδαίου τοῦ θεόφρονος· οὐρανόθεν γὰρ σκέπει ἀπαύστως τοὺς τιμῶντας αὐτόν, ἔρωτι θείῳ τὸν νέον Ἰσραὴλ περιπτυσσόμενος. Οὗ τὴν ἐτήσιον μνήμην φαιδρῶς μεγαλύνοντες, συμφώνως βοήσωμεν· Ὡς πάλαι τῶν ἀψύχων εἰδώλων τὴν πλάνην διήλεξας, οὕτω καὶ νῦν τῶν ἀθέων τὸ θράσος εἰς τέλος κατάβαλε, ῥῦσαί τε ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς ἀλλοπίστων Ἑλλήνων τὸ γένος Ἀπόστολε.

Ἦχος γ'.

Πᾶσαν πονηρὰν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων ἐπήρειαν, τὴν ἀπηνῶς τὰς ψυχὰς τῶν ἱκετῶν σου μαστίζουσαν, ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν, Θαδδαῖε μακάριε· παρὰ γὰρ Χριστοῦ εἰληφῶς τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ῥαδίως τῶν δαιμονίων ὑποτάσσειν τὴν ἀνυπόστατον ἰσχύν, εἰς τέλος τε συντριβεῖν τὸ ἀταπεινῶτον φρόνημα δύνασαι· τὰς γὰρ πολυπλόκους αὐτῶν μηχανὰς καὶ βουλεύματα οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων φυγεῖν δύναται, εἰ μὴ ὀνόματι Χριστοῦ καὶ δυνάμει, Ἀπόστολε.

Ἦχος πλ. α'.

Δεῦτε ὀρθοδόξων τὰ πλήθη, πνευματικὴν χορείαν στησάμενοι, τὴν δωδεκάδα τῶν Χριστοῦ μαθητῶν χρεωστικῶς μακαρίσωμεν· ἵχνησι γὰρ ἀκλινῶς τοῦ Δεσπότη ἐπόμενοι, τὴν ψυχὴν ὡς ἐθελόθυτοι

ἄρνες εἰς ἡμῶν σωτηρίαν τῷ θανάτῳ παρεδόσαν, ἐν οἷς ὁ Ἰακώβου Ἰούδας, ὁ καὶ Θαδδαῖος κληθεῖς· τὴν μνήμην αὐτοῦ ἄγοντες σήμερον, τὰς ἀγίας εὐχὰς ἐξαιτούμεθα· ἀπαύστως γὰρ Χριστῷ ἐντυγχάνει ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα. **τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος Βαρύς.**

Τὸν κραταῖον τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν. Πόθῳ γὰρ θείῳ τρωθεις τὴν καρδίαν, τὸ πάσχειν τρυφήν, ζῶν δὲ τὸ θανεῖν ὑπὲρ Χριστοῦ ἐλογίσαστο· ὄν ὁρῶντες ψυχικοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς δωδεκάδος προεξάρχοντα σήμερον, γηθοσύνως κραυγάζομεν· Σκέπε ἀπαύστως, Ἰούδα Θαδδαῖε, τὸ γένος ἡμῶν ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς ἀλλοθρήσκων, ἀθέων τε πονηρᾶς ἐπιθέσεως, ὅτι τὴν σὴν προστασίαν ὡς ἄγκυραν βεβαίως ἐλπίδος κατέχομεν.

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς. Ἦχος πλ. δ΄.**

Παρθενικαὶ χορεῖαι σήμερον, μυστικῶς τῇ κλίνῃ τῆς Παρθένου καὶ Μητρὸς, κύκλῳ παρίστανται, καὶ ψυχὰι δικαίων περιπτάμεναι, τὴν Βασιλίδα γεραίρουσιν· αἰ μὲν, ὡς προῖκα τὴν παρθενίαν, ἀντὶ μύρου κομίζουσαι, αἱ δέ, τὴν ἄυλον ὑμνωδίαν, τὰ τῆς ἀρετῆς προσάγουσαι· πρέπει γὰρ τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς Βασιλίδι, ταῖς βασιλικαῖς τῶν ἀρετῶν δορυφορεῖσθαι λαμπροφορταῖς. Αἷς καὶ ἡμεῖς, βίον καθαρὸν συνεισενεγκόντες, ἐξέλθωμεν πρὸς κηδείαν, τῆς ὄντως μητρὸς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, αὐτὴν συμφώνως μακαρίζοντες.

Εἰς τὸν στίχον ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος δ΄. Ἐδωκας σημειώσιν.

Πνεύματος τὴν ἔκχυσιν, ἣν Ἰωὴλ προηγόρευσε, τοῦ Ἁγίου δεξάμενος, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, θεοπνεύστῳ λόγῳ, πίστει ἀδιστακτῶ, ἀνεπιστρόφῳ λογισμῶ, Χριστόν τε ἔχων ἐνδυναμοῦντά σε, τὸ θεῖον εὐαγγέλιον ψυχᾷς πλουσίως ἐνέσπειρας,

ὡς σπορεὺς ἱερώτατος, φυτουργὸς ὡς πανάριστος.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν...

Κόσμου τὴν προσπάθειαν, τῶν τε ῥεόντων τὸ ἄστατον, βδελυξάμενος ἔδραμες, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, ἔλαφος καθάπερ, ἐπὶ τῶν ὑδάτων, τῶν ζωηφόρων τὰς πηγὰς, ἐπιθυμία θεία φλεγόμενος, καὶ ἔρωτι τοῦ κτίσαντος· διὸ εἰς κόρον δεόμεθα, τοῖς τοῦ Πνεύματος νάμασι, τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἔμπλησον.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν...

Δέξει τὴν ὁμόθυμον, τῶν ἱκετῶν σου Ἀπόστολε, καὶ ἐγκάρδιον δέησιν, Θαδδαῖε βοώντων σοι, προσευχῇ ἐμπόνῳ· τῶν αἰρετιζόντων τὴν ὑπερήφανον ὄφρυν, καὶ τῶν ἀθέων τὴν ἀγριότητα, εἰς τέλος διασκέδασον, ἐπιβαινόντων ἐκάστοτε, πρὸς λαὸν τὸν χριστώνυμον, παναλκεῖ μεσιτεία σου.

Δόξα. **τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος β΄.**

Τὴν θεοποιὸν τοῦ Παρακλήτου ἐνέργειαν ὑπερφυῶς εἰσδεξάμενος, εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν σὺν τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις παρὰ Χριστοῦ ἀπεστάλης, Ἰούδα Θαδδαῖε, τὴν σωτηρίαν εὐαγγελίσασθαι· ἥς καὶ ἡμᾶς εὐχαῖς σου ἀξιώσον, ῥυόμενος ἐκ πάσης νόσου καὶ φθοροποιῶ τῶν δαιμόνων κακώσεως ποιήσιν μικράν, τὴν ὀλοψύχως ἐπικαλουμένην τὴν σὴν ἀρωγὴν, καὶ μεγαλύνουσαν τὴν ἐτήσιον μνήμην σου.

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς. Ἦχος β΄.**

Ἡ πανάμωμος νύμφη, καὶ Μήτηρ τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρὸς, ἡ Θεῶ προορισθεῖσα εἰς ἑαυτοῦ κατοίκησιν, τῆς ἀσυγχύτου ἐνώσεως, σήμερον τὴν ἄχραντον ψυχὴν, τῷ Ποιητῇ καὶ Θεῷ παρατίθεται, ἣν Ἀσωμάτων δυνάμεις, θεοπρεπῶς ὑποδέχονται, καὶ πρὸς ζῶν μετατίθεται, ἡ ὄντως Μήτηρ τῆς ζωῆς, ἡ λαμπὰς τοῦ ἀπροσίτου φωτός, ἡ σωτηρία τῶν πιστῶν, καὶ ἐλπίς τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Απολυτικά ψάλλομεν τοῦ Ἀποστόλου καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Απολυτικίον τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν αὐτόπτην τοῦ Λόγου Ἰούδαν σήμερον, τὸν καὶ Θαδδαῖον κληθέντα, δευτε συμφώνως πιστοί, ὡς προστάτην ἀκλινη, ὕμνοις τιμήσωμεν· ὅτι ὀνόματι Χριστοῦ, τῶν σωμάτων τὰς πληγὰς, ἐπήρειάν τε δαιμόνων, ἀπελαύνει λύσιν παρέχων, ἀμπλακημάτων ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς. Ἦχος α΄.**

Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρομένη, ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

καὶ ἀπόλυσις.

ΕΝ Τῷ ΟΡΘΡῳ

Ὁ ἑξάψαλμος· εἰς τὸ Θεὸς Κύριος τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά, δευτεροῦντες τὸ τοῦ Ἀποστόλου.

Μετὰ τὴν α΄ στιχολογίαν ψάλλομεν καθίσματα.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ιούδαν ἀδελφοί, Ἰακώβου συμφώνως, ὦδαῖς πνευματικαῖς, εὐφημήσωμεν δευτε· ὡς πόμα γὰρ ἡδύτατον, θλιβομένοις χαρίζεται, εἰς παράκλησιν καὶ ψυχικὴν εὐφροσύνην, πᾶσι σήμερον, ἐξ οὐρανοῦ κρατήρος, τὸ νέκταρ τῆς χάριτος.

Δόξα. **Τὸ αὐτό.**

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν σὴν ἐορτάζομεν, Κοίμησιν Ἄχραντε, ἐν ἣ παραγέγονεν, ὁ διὰ σοῦ σαρκωθείς, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, μετὰ δόξης ἀφάτου, προσλαβεῖν τὸ σὸν πνεῦμα· καὶ μετέστης ἐν δόξῃ, μὴ λιποῦσα τὸν κόσμον,

πρεσβείαις σου Θεοτόκε, σκέπουσα τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Μετὰ τὴν β΄ στιχολογίαν ψάλλομεν καθίσματα.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. δ΄. Τὸ προσταχθέν.

Τὴν εὐσεβῆ τοῦ Χριστοῦ, Θαδδαῖε ποιμνην, ὡσπερ ποιμὴν πνευματικός, ἀπὸ παντοίας, τῶν αἰρέσεων βλάβης, φύλαττε εὐχαῖς σου· ὡς λύκοι γὰρ ἐπιβάντες οἱ ἀσεβεῖς, ὁδοῦσι κατασπαράξαι τὰ λογικά, κατεπείγονται πρόβατα· οὐς πόρρω τῆ νοητῆ, ἀπέλασον σφενδόνη σου, ἐκ καρδίας δεόμεθα.

Δόξα. **Τὸ αὐτό.**

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον.

Τῶν Ἀγγέλων τὰ πλήθη δοξολογοῦσί σε· τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος πιστῶς ὑμνοῦμέν σε· ὅτι μετέστης ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια, καὶ πρεσβεύεις ἐκτενῶς, τῷ Υἱῷ σου καὶ Θεῷ, ῥυσθῆναι ἐκ τῶν κινδύνων, τοὺς πίστει ἀνευφημοῦντας, τὴν σὴν Παρθένη μετὰστασιν.

Μετὰ τὸν πολυέλεον καὶ τὴν ἐκλογὴν ψάλλομεν καθίσματα.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῆ κιβωτῷ ὁ εὐσεβὴς πάλαι Νῶε, σὺν τοῖς οἰκείοις ἐπιβάς σωτηρίαν, ἐκ τῶν ὑδάτων εὐρατο, Θεοῦ ἐντολῆ· οὕτω καὶ ἡμᾶς διάσωσον, ὦ Θαδδαῖε δεόμεθα, ὄρμον πρὸς ἀκύμαντον, σφοδρᾶς ἐκ τρικυμίας, ἑλληνικῆς ὀλκάδος σαῖς εὐχαῖς, τὸν πλοῦν ἰθύνων, Κυρίου Ἀπόστολε.

Δόξα. **Τὸ αὐτό.**

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Πλατυτέρα οὐρανῶν, ἀναδειχθεῖσα ἐπὶ γῆς, ἡ τεκοῦσα ἐν σαρκί, τὸν τοῦ παντὸς Δημιουργόν, νῦν εἰς αὐτὰ τὰ οὐράνια ἐκ γῆς μετέστης· Δικαίων δὲ ψυχὰι κα-

θορῶσαί σε, Ἀγγέλων οἱ χοροὶ κατοπτέοντες, ὡς Βασιλίδι αἰνεσιν ἀξίως, διὰ παντός σοι προσάγουσι· διὸ πρεσβεύειν, μὴ διαλίπης, ὑπὲρ τῶν ἀνυμνούντων σε.

Εἶτα ψάλλονται οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἑωθινοῦ εὐαγγελίου·

Ἦχος πλ. δ'.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν...

Τὸ Πᾶσα πνοή, τὸ ἑωθινὸν εὐαγγέλιον (τὸ ἰα' ἀναστάσιμον ἑωθινόν), καὶ ὁ Ν'.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου...

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Τὸ ἰδιόμελον τοῦ πεντηκοσταρίου·

Ἦχος β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα...

Ἡ ἐνυπόστατος Θεοῦ Σοφία καὶ Δύναμις θαυμαστῶς ἡμᾶς συνήγαγε σήμερον, τοῦ θερμοῦ ἡμῶν προστάτου καὶ συμπαθοῦς ἀντιλήπτορος κατὰ χρέος δοξάσαι τὴν μεγίστην πανήγυριν· ἐν πάσῃ γὰρ περιστάσει τῇ πανσθενεῖ αὐτοῦ ἀρωγῇ καταφεύγοντες, τῶν δεινῶν συμφορῶν τοῦ βίου λυτρούμεθα· διὸ προθύμως αὐτῷ ἀνακράξωμεν· Μὴ διαλίπης σκέπων, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, τὴν μικρὰν ποιμνὴν σου, πρὸς ὄρμον τε ἀσφαλῆ ὁδηγῶν, νεῶς ἐν τύπῳ, τὸ φιλόχριστον τῶν Ἑλλήνων γένος πρεσβεῖαις σου.

Κανόνες· τὸν μὲν τῆς Ἑορτῆς ψάλλομεν εἰς στ', δευτεροῦντες τὸν εἰρμόν, τὸν δὲ τοῦ Ἀποστόλου εἰς η'.

Κανὼν τῆς Ἑορτῆς, οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Πανηγυριζέτωσαν οἱ θεόφρονες. Ποίημα τοῦ Κυρίου Κοσμᾶ.

ᾠδὴ α'.

Ἦχος α'. Ὁ Εἰρμός.

Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ, ἡ ἱερά καὶ εὐκλεῆς Παρθένε μνήμη σου, πάντας >> συνηγάγετο, πρὸς εὐφροσύνην τοὺς πι-

>> στούς, ἐξαρχούσης Μαριάμ, μετὰ χορῶν >> καὶ τυμπάνων τῷ σῷ, ἄδοντας μονογενεῖ, ἐνδόξως ὅτι δεδόξασται.

Ἀμφεπονεῖτο ἀὔλων τάξις, οὐρανοβάμων ἐν Σιών τὸ θεῖον σῶμα σου· ἄφνω δὲ συρρέυσασα, τῶν Ἀποστόλων ἢ πληθύς, ἐκ περάτων Θεοτόκε, σοὶ παρέστησαν ἄρδην, μεθ' ὧν ἄχραντε, σοῦ τὴν σεπτὴν, Παρθένε μνήμην δοξάζομεν.

Νικητικὰ μὲν βραβεῖα ἤρω, κατὰ τῆς φύσεως Ἀγνή, Θεὸν κηῖσασα· ὅμως μιμουμένη δέ, τὸν ποιητὴν σου καὶ Υἱόν, ὑπὲρ φύσιν ὑποκύπτεις, τοῖς τῆς φύσεως νόμοις· διὸ θνήσκουσα, σὺν τῷ Υἱῷ ἐγειρή διαιωνίζουσα.

Κανὼν τοῦ Ἀποστόλου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Ἑλλάδα, ᾧ Θαδδαῖε, σκέπε δεόμεθα. Μιχαήλ.

Ἦχος α'. Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος.

Ἐλαμψιν Χριστὲ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ θεῖαν χάριν πλουσίως παράσχου μοι, ὅπως τὸν Ἀπόστολον, ὁ ἐναγής, ἀνευφημῆσαι σήμερον, ἐπαξίως ὑμνοῖς, ᾠδαῖς τε πόθῳ δυνήσωμαι.

Ἀύσιν τῶν ἀλύτων συμφορῶν, τῶν ἀπηνῶς συνεχόντων τοὺς δούλους σου, δώρησαι πρεσβεῖαις σου, ταῖς πρὸς Χριστόν, καὶ γαληνῶς ἀξίωσον, διαπλέειν βίου, ἡμᾶς Θαδδαῖε τὸ πέλαγος.

Δόξα.

Ἀέλυται ὁ ἔμψυχος ναός, τοῦ σώματός σου τῷ πάθει φιλάνθρωπε· τοῦτον δὲ τριήμερος, ἐξαναστάς, θεοπρεπῶς ἀνήγειρας· ὃν ἐγηγερμένον, Θαδδαῖος κόσμῳ ἐκήρυξε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀνασσα ἐκ πάσης ἀπειλῆς, τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος διάσωσον· σὲ γὰρ μόνην ἔχομεν, καταφυγὴν, καὶ στρατηγὸν ὑπέρμαχον, τὰς τῶν ἐναντίων, βουλάς εἰς τέλος σκεδάζουσαν.

Καταβασία.

Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ, ἡ ἱερὰ καὶ εὐκλεὴς Παρθένε μνήμη σου, πάντας >> συνηγάγετο, πρὸς εὐφροσύνην τοὺς πιστατοὺς, ἐξαρχούσης Μαριάμ, μετὰ χορῶν >> καὶ τυμπάνων τῷ σῶ, ἄδοντας μονογενεῖ, ἐνδόξως ὅτι δεδόξασται.

Ῥδὴ γ'.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Ἡ δημιουργική, καὶ συνεκτική τῶν ἀπάντων, Θεοῦ Σοφία καὶ Δύναμις, ἀκλινη ἀκράδαντον, τὴν Ἐκκλησίαν στήριξον Χριστέ· ὁ μόνος γὰρ εἶ ἅγιος, ὁ ἐν ἀγίοις ἀναπαυόμενος.

Γυναϊκά σε θνητήν, ἀλλ' ὑπερφυῶς καὶ Μητέρα, Θεοῦ εἰδότες πανάμωμε, οἱ κλεινοὶ Απόστολοι, πεφρικυῖαις ἤπτοντο χερσί, δόξῃ ἀπαστρέπτουσιν, ὡς θεοδόχον σκῆνος θεώμενοι.

Υπέφθασε χερσί, ταῖς ὑβριστικαῖς τοῦ αὐθάδους, τομῆν ἡ δίκη ἐπάξασα, τοῦ Θεοῦ φυλάξαντος, τὸ σέβας τῇ ἐμψύχῳ κιβωτῷ, δόξῃ τῆς Θεότητος, ἐν ἧ ὁ Λόγος σὰρξ ἐχρημάτισε.

Τοῦ Ἀποστόλου. Ὁ μόνος εἰδώς.

Δυνάμει Χριστοῦ τὴν βδελυράν, λατρεῖαν οἱ Απόστολοι, τῶν πονηρῶν εἰδῶλων κατέπαυσαν, τὴν οἰκουμένην τε πρὸς ἐπίγνωσιν, τῆς Τριάδος ἡγαγον· ὧν δικαίως σήμερον, προεξάρχει Θαδδαῖος ὁ ἐνδοξος.

Αθέων τὴν ἄνομον ἰσχύν, αἰρέσεων τὸν κλύδωνα, Ἀγαρηνῶν, Θαδδαῖε, τὴν ἔπαρσιν, ἐπαπειλούντων τὴν θείαν ποιμήνην σου, παντελῶς διάλυσον, παναλκεῖ πρεσβεία σου, ὡς ἰστοὺς ἀραχνεῖους Ἀπόστολε.

Δόξα.

Ὡς πάλαι τοὺς πόδας μαθητῶν, νηπτηριὸ Διδάσκαλος, τὰ ταπεινὰ φρονεῖν ἐντελλόμενος, διακονεῖν τε ἀλλήλοις ἐνίψεν, οὕτως ὁ Ἀπόστολος, πάντων ἐχρημάτισε, ταπεινὸς διὰ βίου διάκονος.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Θαρσεῖτω ὁ νέος Ἰσραὴλ, ὡς τεῖχος ἀπροσμάχητον, καὶ ἀσφαλὲς πλουτῶν καταφύγιον, τὴν ἀπειράνδρως Χριστὸν κυήσασαν· σκέπει γὰρ ἐκάστοτε, ἀνυστάκτω ὄμματι, τοὺς αὐτὴν Θεοτόκον δοξάζοντας.

Καταβασία.

Ἡ δημιουργική, καὶ συνεκτική τῶν ἀπάντων, Θεοῦ Σοφία καὶ Δύναμις, ἀκλινη ἀκράδαντον, τὴν Ἐκκλησίαν στήριξον Χριστέ· ὁ μόνος γὰρ εἶ ἅγιος, ὁ ἐν ἀγίοις ἀναπαυόμενος.

Ἀναγινώσκεται τὸ κοντάκιον τῆς Ἑορτῆς καὶ ὁ οἶκος.

Κοντάκιον. Αὐτόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον, καὶ προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα, τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν· ὡς γὰρ ζωῆς μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν, ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον.

Ὁ οἶκος.

Τεῖχος μου τὰς φρένας Σωτήρ μου· τὸ γὰρ τεῖχος τοῦ κόσμου ἀνυμνήσαι τολμῶ, τὴν Ἄχραντον μητέρα σου· ἐν πύργῳ ῥημάτων ἐνίσχυσόν με, καὶ ἐν βάρεσιν ἐννοιῶν ὀχύρωσόν με· σὺ γὰρ βοᾷς τῶν αἰτούντων πιστῶς τὰς αἰτήσεις πληροῦν. Σὺ οὖν μοι δώρησαι γλῶτταν, προφοράν, καὶ λογισμὸν ἀκαταίσχυντον· πᾶσα γὰρ δόσις ἐλλάμψεως παρὰ σοῦ καταπέμπεται φωταγωγέ, ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον.

Καὶ ψάλλομεν καθίσματα μεσῶδια·

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Τὸν πολυκάματον, Χριστοῦ Ἀπόστολον, τὸν ἐξαγγείλαντα, τὸ εὐαγγέλιον, εἰς σωτηρίαν τῶν πιστῶν, ὑμνήσωμεν κραυγάζοντες· Ῥῦσαι τοὺς οἰκέτας σου, ὦ Θαδδαῖε πρεσβείαις σου, ἀπὸ πάσης θλίψεως, καὶ παγίδος τοῦ δράκοντος, τῇ σῇ γὰρ κραταιᾷ προστασίᾳ, σκέπεις ἀεὶ τοὺς σὲ τιμῶντας.

Δόξα. **Τὸ αὐτό.**

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Αναβόησον Δαυΐδ, τίς ἢ παροῦσα Ἑορτή; Ἦν ἀνύμνησα φησίν, ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ψαλμῶν, ὡς θυγατέρα θεόπαιδα καὶ Παρθένον· μετέστησεν αὐτήν, πρὸς τὰς ἐκεῖθεν μονάς, Χριστὸς ὁ ἐξ αὐτῆς, ἄνευ σπορᾶς γεννηθεὶς· καὶ διὰ τοῦτο χαίρουσι, μητέρες καὶ θυγατέρες καὶ νύμφαι Χριστοῦ, βοῶσαι· Χαίρε, ἢ μεταστᾶσα πρὸς τὰ ἄνω βασιλεία.

ᾠδὴ δ΄.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Ρήσεις προφητῶν καὶ αἰνίγματα, τὴν σάρκωσιν ὑπέφηναν, τὴν ἐκ Παρθένου σου Χριστέ, φέγγος ἀστραπῆς σου, >> εἰς φῶς ἐθνῶν ἐξελεύσεσθαι, καὶ φωνεῖ >> σοι ἄβυσσος, ἐν ἀγαλλιάσει· Τῆ δυνάμει >> σου δόξα Φιλάνθρωπε.

Ιδετε λαοὶ καὶ θαυμάσατε· τὸ ὄρος γὰρ τὸ ἅγιον, καὶ ἐμφανέστατον Θεοῦ, τῶν ἐπουρανίων βουνῶν, ἐφ' ὑπερθεν αἱρεται, οὐρανὸς ἐπίγειος, ἐν ἐπουρανίῳ, καὶ ἀφθάρτω χθονὶ οἰκίζόμενος.

Ζωῆς αἰδίου καὶ κρείττονος, ὁ θάνατός σου γέγονε, διαβατήριον Ἀγνή, ἐκ τῆς ἐπικήρου πρὸς θεῖαν ὄντως καὶ ἄρρευστον, μεθιστῶν σε Ἀχραντε, ἐν ἀγαλλιάσει, τὸν Υἱὸν καθορᾶν σου καὶ Κύριον.

Επήρθησαν πύλαι οὐράνιαι, καὶ Ἄγγελοι ἀνύμνησαν, καὶ ὑπεδέξατο Χριστός, τὸ τῆς παρθενίας αὐτοῦ, μητρῶον κειμήλιον. Χερουβὶμ ὑπεῖξέ σοι, ἐν ἀγαλλιάσει, Σεραφεὶμ δὲ δοξάζει σε χαίροντα.

Τοῦ Ἀποστόλου. Ὅρος σε τῆ χάριτι.

Αλας ἀπεκάλεσε, τῆς γῆς ὁ Διδάσκαλος, κόσμου τε φῶς τὴν ἱεράν τῶν μαθητῶν συναγωγὴν· ἐν σοὶ δὲ Ἀπόστολε, προφητικῶς κατανοοῦντες πληρούμενον, Χριστοῦ τὸν λόγον λαμπρῶς σε γεραίρομεν.

Δεῦτε ἢ φιλέορτος, ὁμήγουρις σήμερον, τοῦ Ἀποστόλου τὴν φαιδράν, πανηγυρίσασθ' ἑορτὴν, κοινὸν σὺν ταῖς τάξεσι, τῶν νοερῶν καὶ ἀσωμάτων δυνάμεων, συστησαμένη χορὸν μυριάριθμον.

Δόξα.

Δάκρουσι προσπίπτομεν, ποσὶ σου Ἀπόστολε, τῶν νοσημάτων οἱ δειναῖς, περιπεσόντες συμφοραῖς, τὴν λύσιν αἰτούμενοι· ὡς ἰατρὸς γὰρ ἀναργύρως τοῖς χρήζουσι, ῥῶσιν παρέχεις ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Αἶνον χαριστήριον, πιστοὶ προσενέγκωμεν, τῆ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μητρί, ἀναβοῶντες ἐκτενῶς· Ὡς πάλοι διέσωσας, βαρβαρικῆς ἐξ ἀπειλῆς καὶ νῦν λύτρωσαι, λαὸν ἀφρόνως Θεὸν παροργίζοντα.

Καταβασία.

Ρήσεις προφητῶν καὶ αἰνίγματα, τὴν σάρκωσιν ὑπέφηναν, τὴν ἐκ Παρθένου σου Χριστέ, φέγγος ἀστραπῆς σου, >> εἰς φῶς ἐθνῶν ἐξελεύσεσθαι, καὶ φωνεῖ >> σοι ἄβυσσος, ἐν ἀγαλλιάσει· Τῆ δυνάμει >> σου δόξα Φιλάνθρωπε.

ᾠδὴ ε΄.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος, τῶν ἀρετῶν σου Χριστέ διηγῆσομαι· ἐξ αἰδίου γὰρ δόξης συναἰδίου, καὶ ἐνυπόστατον λάμψας ἀπαύγασμα, παρθενικῆς ἀπὸ γαστροῦ, τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ, σωματωθεὶς ἀνέτειλας ἥλιος.

Ως ἐπὶ νεφέλης Παρθένε, τῶν Ἀποστόλων ὁ δῆμος ὀχούμενος, πρὸς τὴν Σιών ἐκ περάτων λειτουργῆσαί σοι, τῆ νεφέλη τῆ κούφη ἠθροίζετο, ἀφ' ἧς ὁ Ὑψιστος Θεός, τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ, δικαιοσύνης ἔλαμψεν ἥλιος.

Σαλπίγγων θεόληπτοι γλῶσσαι, τῶν θεολόγων ἀνδρῶν εὐηχέστερον, τῆ Θεοτόκῳ ἐβόων τὸν ἐξόδιον, ἐνηχούμεναι ὕμνον τῷ Πνεύματι· χαίροις ἀκήρατε πηγῇ,

τῆς τοῦ Θεοῦ ζωαρχικῆς, καὶ σωτηρίου πάντων σαρκώσεως.

Τοῦ Ἀποστόλου. Ὁ φωτίσας τῇ ἐλλάμψει.

Ἰνα σώσης παραβάντα, τὴν σὴν ἐντολήν τὸν Ἀδάμ, ἐκουσίως σου τὰς χεῖρας, σταυρῶ διεπέτασας· οὐ τὸν θεῖον τύπον προσκυνεῖν, Ἰούδας ὁ Θαδδαῖος, τὴν οἰκουμένην ἐδίδαξε.

Ἐκ περάτων συναχθεῖσα, ἡ τῶν μαθητῶν δωδεκάς, τὴν ἐτήσιον Θαδδαίου, πανήγυριν σήμερον, γηθοσύνως ἄσμασι τιμᾶ, ὁμοῦ σὺν τοῖς μαρτύρων, καὶ τῶν ὁσίων στρατεύμασι.

Δόξα.

Στεναγμοῖς ὡς ὁ τελώνης, λαβεῖν ἐξαιτουῦμαι Χριστέ, τὴν τελείαν τῶν πολλῶν μου, πταισμάτων συγχώρησιν· ἦν καὶ πᾶσι δώρησαι τοῦ σοῦ, πρεσβείαις Ἀποστόλου, τοῖς ὀρθοδόξως ὑμνοῦσί σε.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Κέρας ὑψωσον Παρθένε, τὸ τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ, τὸν δὲ φόβον τοῦ λαοῦ σου, εἰς ῥώμην μετάβαλε· ὅτι πάντας Δέσποινα τῇ σῇ, βεβαία ἀντιλήψει, τοὺς ἐναντίους τροπούμεθα.

Καταβασία.

Τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος, τῶν ἀρετῶν σου Χριστέ διηγῆσομαι· ἐξ αἰδίου
>> οὐ γὰρ δόξης συναῖδιον, καὶ ἐνυπόστατον λάμψας ἀπαύγασμα, παρθενικῆς
>> ἀπὸ γαστροῦ, τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιαῖ,
>> σωματωθεῖς ἀνέτειλας ἥλιος.

Ῥδὴ στ'.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Ἄλιον ποντογενές, κητῶν ἐντόσθιον πῦρ, τῆς τριημέρου ταφῆς σου τί προεἰκόνισμα, οὐ Ἰωνᾶς ὑποφήτης ἀναδέδεικται· σεσωσμένος γὰρ ὡς καὶ προὔπεπωτο, ἀσινῆς ἐβόα· Θύσω σοι μετὰ φωνῆς αἰνέσεως, Κύριε.

Νέμει σοι τὰ ὑπὲρ φύσιν, Ἄναξ ὁ πάντων Θεός· ἐν γὰρ τῷ τίκτειν, Παρθένον ὡσπερ ἐφύλαξεν, οὕτως ἐν τάφῳ τὸ

σῶμα διετήρησεν, ἀδιάφθορον, καὶ συνεδόξασε, θεία μεταστάσει, γέρα σοι ὡσπερ Υἱὸς Μητρὶ χαριζόμενος.

Ῥντως σε ὡς φαεινὴν λυχνίαν, αὔλου πυρός, θυμιατήριον θεοῦ χρύσειον ἄνθρακος, ἐν τοῖς Ἁγίων Ἁγίοις κατεσκευάσθη, στάμνον ῥάβδον τε πλάκα θεόγραφον, κιβωτὸν ἁγίαν, τράπεζαν Ἄρτου ζωῆς, Παρθένε ὁ τόκος σου.

Τοῦ Ἀποστόλου. Ἐκύκλωσεν ἡμᾶς.

Εύρων τὸν μαργαρίτην ὁ Ἀπόστολος, τὸν ὄντως πολυτίμητον, θησαυρόν τε τὸν κρυπτόμενον ἐν γῆ, χαίρων τὰ γεώδη εἰς ἀπόκτησιν, τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἅπαντα πέπρακε.

Προσέλθωμεν λαοὶ πρὸς συνεστίασιν, τῷ ὑπερῷῳ σήμερον, ἀνακράσει τε κτησώμεθα Χριστόν, φόβῳ σὺν Θαδδαίῳ καὶ τοῖς ἕνδεκα, σῶμα δεχόμενοι τὸ θεῖον, καὶ αἷμα τίμιον.

Δόξα.

Ἐκ πάσης τὸ Ἑλλήνων γένος φύλαττε, Θαδδαῖε ἐπιθέσεως, μετανοίας τε παρὰ σχου δαψιλῶς, χάριν τῷ λαῷ σου εἰς διόρθωσιν· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὀρθοδόξων, θεῖον ὀχύρωμα.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Δυνάμει τοῦ ἐκ σοῦ τεχθέντος Ἄχραντε, τῶν νόμων δίχα φύσεως, τοὺς κηρύττοντας μητέρα σε Θεοῦ, σῶξε ἐκ παντοίας περιστάσεως, τῷ σῷ Υἱῷ εἰς ἰκεσίαν, χεῖρας ἐκτείνουσα.

Καταβασία.

Ἄλιον ποντογενές, κητῶν ἐντόσθιον πῦρ, τῆς τριημέρου ταφῆς σου τί προεἰκόνισμα, οὐ Ἰωνᾶς ὑποφήτης ἀναδέδεικται· σεσωσμένος γὰρ ὡς καὶ προὔπεπωτο, ἀσινῆς ἐβόα· Θύσω σοι μετὰ φωνῆς αἰνέσεως, Κύριε.

Ἀναγινώσκεται τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Ἀποστόλου, εἶτα δὲ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Κοντάκιον τοῦ Ἀποστόλου

Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ. Ἦχος πλ. δ'.

Τῆς δωδεκάδος οἱ πιστοὶ δεῦτε τιμήσωμεν, τῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ ὡς προεξάρχοντα, ὕμνοις σήμερον Ἰούδα τὸν Ἰακώβου· ὃν κατέχοντες προστάτην καὶ ὑπέρμαχον, ἐκβοήσωμεν· Θαδδαῖε, ποιμνην φύλαττε, τὴν γεραίρουσαν ἐγκωμίοις τὴν μνήμην σου.

Ὁ οἶκος·

Ἀγγελος ἀνεδείχθης, ὧ Ἰούδα Θαδδαῖε, εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐξαγγελίας, τοῦ Δεσπότου τὸν σωτήριον λόγον· ὃν ἐπεκύρωσας ὑπερφυέσι σημείοις, ἰώμενος τῶν ἀνθρώπων τὰς νόσους, δαιμόνων τε ἐπιρρείας λυτρούμενος· διὸ καὶ ἡμεῖς, οἱ προστάτην σε ἔχοντες, τὴν σὴν ἀρωγὴν ἐξαιτούμεθα, γεραίροντες ἐγκωμίοις τὴν μνήμην σου.

Τὸ συναξάριον·

Τῆ ΚΑ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἰούδα τοῦ Θαδδαίου.

στίχοι·

Θαδδαῖε! ποῖον ἄλλο σοι πλέξω στέφος,
Ἦ αὐτόπτην λέγειν σε, καὶ μύστην Λόγου;
Εἰκάδι πρώτη Θαδδαῖος βιότοιο ἀπέπτη.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα, μνήμη τῆς Ἁγίας μάρτυρος Βάσσης, καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς Θεογνίου, Ἀγαπίου καὶ Πιστοῦ.

στίχοι·

Μητρὸς μιᾶς κάλλιστα παιδιά τρία,
Σὺν μητρὶ Βάσση πρὸς τομὴν ψυχὴ μία.
Βάσσαν σὺν τοκέεσι
τάμε ξίφος εἰκάδι πρώτη.

Ταῖς τῶν Ἁγίων σου πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς· ἀμήν.

Ῥδὴ ζ'.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Ἰταμῶ θυμῶ τε καὶ πυρὶ, θεῖος ἔρωσ ἀντιπαττόμενος, τὸ μὲν πῦρ ἐδρόσιζε, τῶ
>> θυμῶ δὲ ἐγάλα, θεοπνεύστῳ λογικῇ, τῇ
>> τῶν ὀσίων τριφθόγγῳ λύρα ἀντιφθεγ-
>> γόμενος, μουσικοῖς ὄργανοις ἐν μέσῳ

>> φλογός· Ὁ δεδοξασμένος, τῶν Πατέρων

>> καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Θεοτεύκτους πλάκας Μωϋσῆς, γεγραμμένας τῷ Θεῷ Πνεύματι, ἐν θυμῶ συνέτριψεν· ἀλλ' ὁ τούτου Δεσπότης, τὴν τεκοῦσαν ἀσινῇ, τοῖς οὐρανίοις φυλάξας δόμοις, νῦν εἰσφκίσατο. Σὺν αὐτῇ σκιρτῶντες βοῶμεν Χριστῶ· Ὁ δεδοξασμένος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ἐν κυμβάλοις χεῖλεσιν ἀγνοῖς, μουσικῇ τε καρδίας φόρμιγγι, ἐν εὐήχῳ σάλπιγγι, ὑψηλῆς διανοίας, τῆς Παρθένου καὶ ἀγνῆς, ἐν τῇ εὐσήμῳ κλητῇ ἡμέρᾳ τῆς Μεταστάσεως, πρακτικαῖς κροτοῦντες βοῶμεν χερσίν· Ὁ δεδοξασμένος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὁ θεόφρων ἠθροισται λαός· τῆς γὰρ δόξης Θεοῦ τὸ σκῆνωμα, ἐν Σιών μεθίσταται πρὸς οὐράνιον δόμον, ἔνθα ἦχος καθαρὸς ἑορταζόντων, φωνὴ ἀφράστου ἀγαλλιάσεως, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ βοώντων Χριστῶ· Ὁ δεδοξασμένος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Τοῦ Ἀποστόλου. Σὲ νοητὴν.

Ἐκ τῶν βροτῶν, τὴν δαιμόνων δύναμιν, πόρρω ἐλαύνειν ἀδελφοί, χάριν πρὸς Χριστοῦ εἰληφώς, πάντας ὁ Ἀπόστολος, ἄλγεα τοὺς πάσχοντας, ἐκ τῶν δαιμόνων ἐρρύσατο, πάλαι καὶ νῦν τοῖς νοσοῦσι, τὴν κάθαρσιν δωρούμενος.

Ὁὶ τὴν σεπτὴν, ἑορτὴν σου ἄγοντες, τῆς ἀτεκνίας τὸν δεινόν, ταῖς εὐχαῖς σου λῦσαι δεσμόν, σήμερον Ἀπόστολε, πίστει δυσωποῦμέν σε, τὰς στειρευούσας πρεσβείαις σου, εὐφραινομένας ἐν τέκνοις, μητέρα ἀναδειξαί τε.

Δόξα.

Μέγιστον τὸ εὐσεβείας ἔφησε, Παῦλος μυστήριόν ἐστι ὠφθη ὁ Θεὸς ἐν σαρκί, ἵνα τὴν φθαρεῖσάν μου, φύσιν ὡς φιλάνθρωπος, ἐκ τοῦ θανάτου λυτρώσεται, ὃν ὁ Ἰούδας Λεββαῖος, Θεάνθρωπον ἐκήρυξε.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Εκ χαλεποῦ, θαλαττίου κλύδωνος, καὶ ναυαγίου πονηροῦ, τὸν πιστόν σου ῥῦσαι λαόν, τὸν ὑπὸ τὴν σκέπην σου, πάντοτε προσφεύγοντα, πρὸς ἀσφαλῆ τε κατεύθυνον, ἑλληνικῆς Κόρη ὄρμον, νεὼς τὸν πλοῦν καὶ εὐδιον.

Καταβασία.

Ιταμῶ θυμῶ τε καὶ πυρί, θεῖος ἔρως ἀντιπατόμενος, τὸ μὲν πῦρ ἐδρόσιζε, τῷ >> θυμῷ δὲ ἐγάλα, θεοπνεύστῳ λογικῇ, τῇ >> τῶν ὁσίων τριφθόγγῳ λύρα ἀντιφθεγγόμενος, μουσικοῖς ὄργανοις ἐν μέσῳ >> φλογός· Ὀδεδοξασμένος, τῶν Πατέρων >> καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ῥδὴ η΄. Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Φλόγα δροσίζουσαν Ὅσιους, δυσσεβεῖς δὲ καταφλέγουσαν, ἄγγελος Θεοῦ ὁ >> πανσθενής, ἔδειξε παισί· ζωαρχικὴν δὲ >> πηγὴν εἰργάσατο τὴν Θεοτόκον, φθορὰν >> θανάτου, καὶ ζωὴν βλυστάνουσαν τοῖς >> μέλπουσι· Τὸν Δημιουργὸν μόνον ὑμνοῦμεν, οἱ λελυτρωμένοι, καὶ ὑπερυψοῦμεν >> εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ρήμασιν εἶχοντο τῆς θείας, κιβωτοῦ τοῦ ἀγιάσματος, πᾶσα ἡ πληθὺς τῶν θεολόγων ἐν τῇ Σιών. Ποῦ νῦν ἀπαίρεις σκηνὴν κραυγάζοντες, Θεοῦ τοῦ ζώντος; Μὴ ἀλίπης ἐποπτεύουσα, τοὺς πίστει μέλποντας· Τὸν Δημιουργὸν μόνον ὑμνοῦμεν, οἱ λελυτρωμένοι, καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Οπως ὑψώσασα τὰς χεῖρας, ἐκδημοῦσα ἡ πανάμωμος, χεῖρας τὰς Θεὸν ἠγκαλισμένας, σωματικῶς ἐν παρρησία, ὡς Μήτηρ ἔφησε πρὸς τὸν τεχθέντα· Οὐς μοι ἐκτήσω, εἰς αἰῶνας φύλαττε βοῶντάς σοι· Τὸν Δημιουργὸν μόνον ὑμνοῦμεν, οἱ λελυτρωμένοι, καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τοῦ Ἀποστόλου. Ἐν καμίνῳ.

Ηεοπνεύστῳ λόγῳ τοῖς λαοῖς, Θαδδαῖος καταγγέλλων, σημείοις ἐπικυρῶν τε, τὴν ἀνάστασιν Χριστοῦ, βοᾶν αὐτοὺς ἔ-

πεισεν· Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αναξίους χεῖλεσι πιστοί, Ἰούδαν Ἰακώβου, ὡς ἓνα τῆς δωδεκάδος, ἐτησίους ἐν ᾠδαῖς, ὑμνήσωμεν λέγοντες· Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον.

Μυστικῇ τραπέζῃ ἀδελφοί, ὁμοῦ σὺν τοῖς ἀξίοις, πρεσβείαις τοῦ Ἀποστόλου, παρρησία καὶ ἡμεῖς, προσέλθωμεν ψάλλοντες· Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Ικεσίας δέχου τῶν πιστῶς, τιμώντων σε Παρθένε, ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς τε, τὸν λαόν σου ἀσινῆ, συντήρησον κράζοντα· Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Φλόγα δροσίζουσαν Ὅσιους, δυσσεβεῖς δὲ καταφλέγουσαν, ἄγγελος Θεοῦ ὁ >> πανσθενής, ἔδειξε παισί· ζωαρχικὴν δὲ >> πηγὴν εἰργάσατο τὴν Θεοτόκον, φθορὰν >> θανάτου, καὶ ζωὴν βλυστάνουσαν τοῖς >> μέλπουσι· Τὸν Δημιουργὸν μόνον ὑμνοῦμεν, οἱ λελυτρωμένοι, καὶ ὑπερυψοῦμεν >> εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥδὴ θ΄.

Τῆς Ἑορτῆς. Ὁ Εἰρμός.

Νενίκηθη τῆς φύσεως οἱ ὄροι, ἐν σοὶ Παρθένε ἄχραντε· παρθενεύει γὰρ τόκος, καὶ ζωὴν προμνηστεύεται θάνατος. Ἡ μετὰ τόκον Παρθένος, καὶ μετὰ θάνατον ζῶσα, σῶζοις ἀεὶ, Θεοτόκε, τὴν κληρονομίαν σου.

Εξίσταντο Ἀγγέλων αἱ δυνάμεις, ἐν τῇ Σιών σκοπούμεναι, τὸν οἰκεῖον Δεσπότην, γυναικειάν ψυχὴν χειριζόμενον· τῇ γὰρ ἀχράντως τεκούση, υἰοπρεπῶς προσεφώνει· Δεῦρο Σεμνή, τῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ συνδοξάσθητι.

Συνέστειλε χορὸς τῶν Ἀποστόλων, τὸ θεοδόχον σῶμά σου, μετὰ δέους ὀρώντες, καὶ φωνῇ λιγυρᾷ προσφθεγγόμενοι· Εἰς οὐρανίους θαλάμους, πρὸς τὸν Υἱὸν ἐκφοιτῶσα, σῶζοις ἀεὶ, Θεοτόκε τὴν κληρονομίαν σου.

Τοῦ Ἀποστόλου. Τύπον τῆς ἀγνῆς.

Χάριτος Χριστοῦ δεόμεθα, τὰς εὐσεβῶν καρδίας ἔμπλησον σήμερον, ἡμῶν τε τὸν νοῦν, εἰς οὐρανοὺς συνανύψωσον, ἵνα πάντες Λεββαῖε δοξάσωμεν, ὡς θερμόν σε προστάτην, καὶ ἐν κινδύνοις ἀντιλήπτορα.

Ἀρρηκτόν σε τεῖχος ἔχοντες, καὶ ἀσφαλῆς Θαδδαῖε πάντες ὀχύρωμα, τῇ σῇ ἀρωγῇ, ἐν συμφοραῖς καταφεύγομεν, καὶ εὐχαῖς σου κινδύνων λυτρούμεθα· ὅθεν γένος Ἑλλήνων, χρεωστικῶς ἄγει τὴν μνήμην σου.

Δόξα.

Ἡθελον ὁ τάλας σήμερον, τὴν ἱεράν σου μνήμην ὕμνοις Ἀπόστολε, δοξάσαι διό, τὴν πενιχρὰν ταύτην αἴνεσιν, τῷ σῷ πόθῳ σφοδρῶς συνεχόμενος, ἤνεγκα ἦν Θαδδαῖε, ὡς χήρας πρόσδεξαι τὸ δίλεπτον.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Λέλυται φθορᾶς ἢ πρόξενος, τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει λύπη τῷ τόκῳ σου· ὁ γὰρ τοῦ Πατρός, ἐκ τῶν ἀγνῶν σου προσέλαβε, Θεοτόκε αἱμάτων τὸν ἀνθρωπον, Λόγος εἰς σωτηρίαν, τῆς πεπτωκυίας ἡμῶν φύσεως.

Καταβασία.

Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι, ἐν σοὶ Παρθένε ἄχραντε· παρθενεύει γὰρ >> τόκος, καὶ ζωὴν προμνηστεύεται θάνατος. Ἡ μετὰ τόκον Παρθένος, καὶ μετὰ

>> θάνατον ζῶσα, σῶζοις ἀεὶ, Θεοτόκε, τὴν κληρονομίαν σου.

Περατωθέντων τῶν κανόνων ψάλλονται τὰ ἑξαποστειλάρια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος γ´. Ἐν πνεύματι τῷ ἱερωῷ.

Τὴν εὐσημον, ὦ ἀδελφοί, ἐορτὴν δεῦτε πάντες, φαιδρῶς πανηγυρίσωμεν, τοῦ κλεινοῦ Ἀποστόλου, Ἰούδα τοῦ καὶ Θαδδαίου, θάρσους θεοῦ ἕνεκεν, δικαίως ἐπικληθέντος· χάριν νέμει γὰρ ἡμῖν, οὐρανόθεν δαψιλῶς, ἐξ ἀκενώτων ταμείων.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Ἦχος γ´. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς.

Τῶν Ἀποστόλων ὁ δῆμος, συναθροισθεῖς ἐν νεφέλαις, ἀξιοχρέως κηδεύει, τὴν τοῦ Κυρίου μητέρα, παρόντος καὶ τοῦ Σωτῆρος, σὺν μυριάσιν Ἀγγέλων.

Εἰς τοὺς αἶνους· ἰστῶμεν στίχους δ´ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος α´. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Θαδδαῖε Ἀπόστολε Χριστῷ, παρρησία ἐφησας, ἐν ὑπερώῳ καθημένος, ποτέ· Τί γέγονεν, ἡμῖν ὅτι μέλλεις, ἐμφανίζεις, Κύριε, οὐχὶ δὲ Σεαυτὸν κόσμῳ λέξον μοι; ἡμῖν πιστούμενος, τὴν μεγίστην οικειότητα, καὶ ἀγάπην, πρὸς Αὐτὸν ἦν κέκτησαι.

Επέστη ἡμῖν ἡ φωταυγῆς, τοῦ Θαδδαίου σήμερον, ὡς εὐφροσύνης ἀνάπλεως, καὶ πλήρης χάριτος, ἀδελφοί ἡμέρα· δεῦτε οὖν ὑμνήσωμεν, τὸν ἐνδοξον Κυρίου Ἀπόστολον, αὐτῷ κραυγάζοντες· Ὁρθόδοξων τὴν ἀμώμητον, ρῦσαι πίστιν, πληγῆς τῶν αἰρέσεων.

Σαγήνη τοῦ Πνεύματος ψυχᾶς, ἀβιάστως εἴλκυσας, τῆς παραλόγου λυτρούμενος, Θαδδαῖε κράτιστε, τῶν εἰδώλων πλάνης, καὶ πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν, Χριστοῦ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ ἡμῶν, πανσόφως ἴθυνας, ἀλιεὺς ὡς προανήγγειλεν, ὁ Δεσπότης, ἀνθρώπων γενόμενος.

Ἡ θεία πληθὺς τῶν προφητῶν, τῶν μαρτύρων σύλλογος, δῆμος ὁσίων πατέρων τε, ἀγγέλων τάγματα, διδασκάλων τάξεις, καὶ δικαίων ὄμιλος, ὁμοῦ σὺν Ἀποστόλοις γεραίρουσιν, ἐνθέοις ἄσμασι, τὴν Θαδδαίου μνήμην σήμερον, τὴν ἁγίαν, καὶ πάντη χαρμόσυνον.

Δόξα. **Τοῦ Ἀποστόλου. Ἦχος πλ. δ'.**

Αὐγὴν τῆς θεότητος αὐτοῦ ἀμυδρὰν ἐπιδειξάμενοι βουλόμενοι, ἐξουσίαν ὁ τῆς Δόξης Κύριος τοῦ πατεῖν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐδώρησατο· ἢ χρησάμενοι, χαρᾶς τε πλησθέντες ἠπόρουν ὀρώντες τὰς ἐναντίας δυνάμεις τῷ ὀνόματι Χριστοῦ ὑποτάσσασθαι. Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὁ Σωτὴρ ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐν βίβλῳ ζωῆς ἀπεγράφησαν. Ἄλλ', ὦ Θαδδαῖε Ἀπόστολε, ταῖς σαῖς θεοδέκτοις πρεσβείαις ἐν αὐτῇ συναπόγραφῳ, τοὺς πόθῳ τιμῶντάς σε.

Καὶ νῦν. **Τῆς Ἑορτῆς.**

Ἦχος πλ. α'. Θεοφάνους.

Δεῦτε φιλεόρτων τὸ σύστημα, δεῦτε καὶ χορείαν στησώμεθα, δεῦτε καταστέψωμεν ἄσμασι τὴν Ἐκκλησίαν τῇ καταπαύσει τῆς Κιβωτοῦ τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Σήμερον γὰρ οὐρανὸς ἐφαπλοῖ τοὺς κόλπους, δεχόμενος τὴν τετοκυῖαν τὸν ἐν πᾶσι μὴ χωρούμενον, καὶ ἡ γῆ τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς ἀποδίδουσα, τὴν εὐλογίαν στολίζεται καὶ εὐπρέπειαν. Ἄγγελοι χοροστατοῦσι σὺν Ἀποστόλοις, περιδεῶς ἐνατενίζοντες, ἐκ ζωῆς εἰς ζωὴν μεθισταμένης, τῆς τεκούσης τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς. Πάντες προσκυνήσωμεν αὐτὴν δεόμενοι· Συγγενοῦς οἰκειότητος μὴ ἐπιδάθη Δέσποινα, τῶν πιστῶς ἐορταζόντων, τὴν παναγίαν σου Κοίμησιν.

**Δοξολογία μεγάλη,
καὶ ἀπόλυσις.**

ΕΝ ΤΗΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ

Ψάλλονται τὰ τυπικά· ἐν δὲ τοῖς μακαρισμοῖς ἰστώμεν στίχους ἢ καὶ ψάλλομεν τὴν στί φῶδὴν τῶν δύο κανόνων τοῦ ὀρθρου εἰς δ'.

Ἀπολυτικά· τοῦ Ἀποστόλου, τῆς Ἑορτῆς καὶ τοῦ Ναοῦ. Κοντάκια· τοῦ Ἀποστόλου καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Ἀποστολικὸν καὶ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα λέγεται διπλοῦν, ἦτοι τὰ τῆς τυχούσης ἡμέρας καὶ τὰ τοῦ Ἀποστόλου (ζήτη αὐτὰ εἰς τὰς ἀντιστοίχους περικοπὰς τῆς Ἑορτῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου).

Μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως· Ἄξιόν ἐστιν. **Κοινωνικόν·** Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ. Ἀλληλούια.

**Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια
Παύλου Χατζηπαπᾶ.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΟΝ

περιέχον τὸ ἐκκλησιαστικὸν μέλος
τῶν ἰδιομέλων τῆς παρούσης φυλλάδος,
πονηθέν εὐγενῶς ὑπό

Παύλου Χατζηπαπᾶ

ἱεροψάλτου, τοῦ ἐκ Κοζάνης.

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Δοξαστικά τοῦ Κεκραγαρίου.

Δόξα. Τοῦ Ἀποστόλου. Χαῖρε καὶ εὐφραίνου.
(Ζήτει αὐτὸ εἰς τὴν λιτήν).

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Μέλος Ἰωάννου Πρωτοζάλτου.

Ἦχος ᾠ̣ Πα̣

πρε πε τοις αυ το πταις τϑ λο γϑ και υ πη η
ρε ε ε ταις και της κα τα σαρ κα μη τρος
α αυ τϑ την κοι μη σιν ε ε ε πο ο
πτε ε ευσαι τε λευ ται ον ϑσανεπ αυ τη
μυ υ στη ρι ι ο ον ι να μη μονον την α
πο γης τϑ σω τη ρος α να βασιν θε α σων
ται αλ λα και της τε κϑ σης αυ τον τη με τα θε
ε ε σει μαρ τυ υ ρη η η σωω ω ω σι

δι ο περ παν το ο θεν θει α δυ να α α α

μει ει ει πε ραι αι ω θε ε ε εν τες την

Ci ων κα τε λαμ βα α νον και προς ϑ ρα νο ον ε

πει γο με ε ε νη ην προ ε πεμ πον την α νω

τε ε ε ραν τω ων χε ρσ ϑ βιμ ην και η μεις

συν αυ τοι οισ προ ο ο σκυ υ νσ ϑ ϑ μεν

ως πρε σβευ ϑ ϑ σαν υ περ τω ων ζυ χω ω ων

η η η η μω ω ω ων

Δοξαστικά τῶν Ἀποστίχων τοῦ Κεκραγαρίου.

Δόξα. Τοῦ ἀποστόλου. Πᾶσαν πονηρὰν τῶν ἀκαθάρτων.
(Ζήτει αὐτὸ εἰς τὴν λιτήν).

Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς. Μέλος Ἰωάννου Πρωτοζάλτου.

Ἦχος Γα

ευ τε α πα αν τα τα πε ε ε ρα τα α

 τη η ης γης την σε πτην με τα στα σιν της

 θε ο μη το ο ρο ο ος μα α κα α ρι ι ι

 σω ω ω ω με εν εν χερ σι γα αρ τσ

 γι υι υ υ την ζυ χην την α μω μο ο ον

 ε εν α α πε ε ε δε ε ε το ο οθεν

 τη α γι α κοι μη η η σει α αυ της ο κο ο

 ο ο ο σμος α νε ε ε ζω ω ο ο ποι

 η η η θη η χαλ μοις και αι υ υ υ μνοι οις

 και ω δαι αις πνευ μα τι ι καις με τα των

 α σω μα α α των και των α α α πο ο

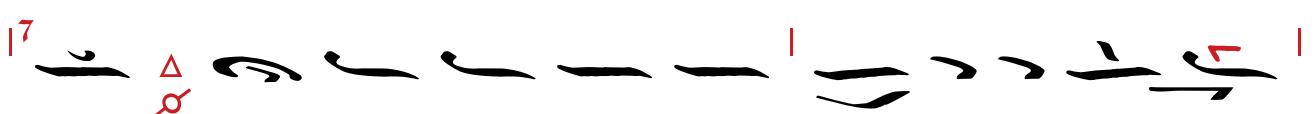

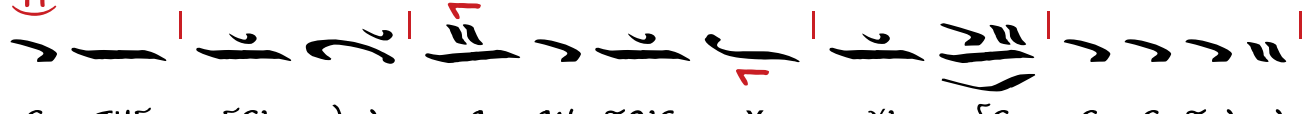
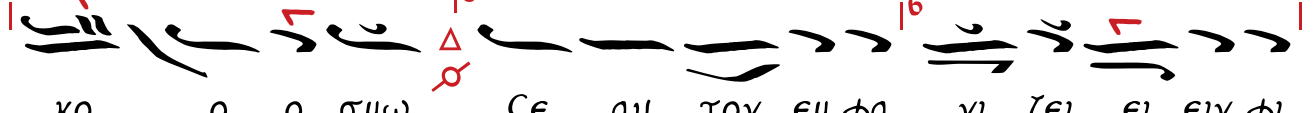

 στο ο ο λων ε ε ορ τα α α α ζω ων

 φαι αι δρω ω ω ως

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Δοξαστικά τοῦ Κεκραγαρίου.

Δόξα. Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος λ π $\acute{\alpha}$ Πα

 τε ἐν τῷ δειπνῶ χριστῷ θεοθε

 ος ἀθymiαοιοιοιμαααθηη

 ται ἐπιτωχωρισμῶωωω

 σσς συνειειειχοοοοοντο

 ἐπιηγείλωαυτοῖςσχιδεεετωω

 κοοοσμῶσεαυτονεμφανίζειειεινφι

θα αδ δαι αι αι υ υ πρε σβει ει αι αις ο

ε ε ευ σπλα α αγ χνος

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Μέλος Μανουὴλ Πρωτοθάλτου.

Ἦχος Π̣ Ϟ̣ Πα

ε ε ευ τε την παγ κο σμι ον κοι μη σιν

της πα να μω μω θε ο το ο κω ε ε ε ορ τα

α σω ω ω ω μεν ση μερον γαρ αγ γε

λοι πα νη γυ ρι ι ι ι ζυ υ υ υ σι

την σε πτην με τα στασιν της θε ε ε ο μη

η το ο ο ο ρος και προς ευ ω χι

αν η η μας τας γη γε νει εις συ υ υγ κα α

λϑ υ υ σι τϑ βο αν α σι γη η η

τω ω φω ω ω ω νη χαι ρε η με τα

στα α σα α α πο ο γης και προς υ ρα νι υς

μο να ας με ε ε τοι κη η σα α α α σα

χαι αι αι αι αι ρις η των μα θη των του

χο ο ρον δι α νε φε λης κϑ υ υ φης

εις εν συν α α α γα α γϑ σα χαι αι αι

ροι οι οις η η ε ε ελ πις και προ ο ο στα

σι ι α α η η η μων σε γαρ χρι στι α

νω ων το ο γε ε ε νο ος α πα αυστως μα α κα

ρι ι ι ι ζο ο ο με ε ε ε ε εν

Ἰδιόμελα λιτῆς.

Ἦχος ᾠ̣ Πα̣

αι ρε και ευ φραι νο η χρι στω ο εκ κλη η
σι ι ι α ως α σβε στον λαμ πα δα
κα τε χω ο σα την παγ κρα τι στον ε ευ
χην ι ο δα θαδ δαι αι ο τω ο θε
ο ο ο ο φρο ο ο ο νος ο ρα νο θεν
γαρ σκε πει α πα α α αυ στως τωσ τι μω ω ω ων
τας α αυ τον ε ρω τι θει ω τον νε ον ι στρα
η ηλ πε ρι πτυσ σο ο ο με ε ε ε
νος ο την ε τη σι ον μνη η η μη ην φαι
δρω ω ως με γα λυ υ νο ον τες συμ φω νω ως

βο η η η η σω ω ω ω μεν ως πα λαι
 των α ζυ χων ει δω λων την πλα νην δι η λε εγ
 ξας ο ο τω ω και αι νυν των α θε ων το
 θρα σος εις τε ε ε ε λος κα τα α α βα α α
 λε ε ρυ σαι τε εκ πα σης ε πι βσ λης
 αλ λο ο πι ι στων ελ λη νων το γε νο ος α
 πο ο ο ο στο ο ο ο λε

Ἦχος Γα

Μ α σαν πο νη η ραν των α κα θαρ των πνευ
 μα α α α των ε πη η ρει ει ει ει α α
 αν την α πη νως τας ζυ υ υ χας των ι

κε τω ω ω ω ν σ ς ς μα στι ι ζ ς σα αν ^νΩ a

πε λα σο ο ο ν αφ η η μων ^Γ ^Π θαδ δαι αι αι ε μα a

κα α α ρι ι ι ε ε πα ρα γαρ χρι ^Π ⁹ ^N

σ ς ς ς ς ει λη η φως την τοι αυ την ε ξ ς ^Γ ⁹ ♀

σι α αν και δυ να α μιν ⁶ ⁹ ρα δι ω ς των δαι μο

νι ω ν υ πο τα α α ασ σειν την α νυ πο στα

τον ι ι ι σ χυν ⁷ ⁹ εις τε λος τε ε ε συν τρι

ι ι ι ι ι βειν το α τα πει νω τον φρο ο ο ⁶ ^Π

νη μα α δυ υ υ να α α σαι αι τας γαρ ^Π ⁹

πο λυ πλο ο ο κ ς α αυ των μη χα νας και β ς ^N ^Γ ♀ ⁶

λευ μα α τα ⁶ ⁹ ς δεις των αν θρω ω ω πω ω ν φυ ^Π

Γει ει ει ν δυ υ να ται αι ει μη ο νο μα α
 τι χρι ι στϑ και δυ να α α α μει α
 πο ο ο ο στο ο λε

Ἦχος Π ρ̣ Πα

ευ τε ορ θο δο ξων τα α πλη η η η
 θη πνευ μα τι κην χο ρει αν στη σα με ε
 νοι οι την δω δε κα δατων χρι στϑ ϑ ϑ μα θη η
 των χρε ω στι κως μα α κα ρι ι ι ι
 ι σω ω ω μεν ι χνε σι γα α αρ α α
 κλι ι νως τϑ δε σπο τϑ ε πο με ε νοι
 την ζυ χην ως ε θε λο ο θυ τοι οι α αρ νες

⁵ εις η μων σωτη ρι αντω θα ^Δ ⁶ να τω ω ω πα
 ρε ε ε ε ⁷ δο ο ο ο σαν ^Π εν οισ ο ι α
⁶ κω ω βυ λ ι υ υ δας ^Δ ο και αι θα αδ
 δαι αι αι αι αι ο ος κλη η η θεις ^Π την
 μνη η η η η μνη α αυ τς ^Κ α γο ο ον τες
 ση η η με ε ε ε ρον ^Π τας α γι ας ευ
⁶ χας ε εξ αι τς υ υ υ υ με ε ε ε ε
 θα ^Π α πα αυ στως γαρ χρι ι στω ^Υ εν τυτ
 χα νει υ περ τω ω ων ζυ χω ων η η μων

Δόξα. Τοῦ Ἀποστόλου.

ᾠδὴ Γα

ον κραταιον τσ Κυρισταποστολον
δευτεπαααντεεςυμνησωμεεν
ποθωγαρθειωτρωθειςτηνηνκααρδι
ιααντοπαασχειντρυυφην
ζωηνδετοοθααανεινυυπερχρι
στασσσεελορισατοοονορωντες
χυχικοιςοφθαλμοιςτηςδωδεκαδοςπρο
εξαρχοντασημερονγηθοσυυυ
νωσκραυγαζομεενσκεπεαπαααα
στωσλισταθααδδαιαιαιεετο

^N
 γε ε ε ε νος η η μων α πο πα σης ε πι
⁶
 βσ λης αλ λο θρη η η η η σκων α α θε ω ων
^Δ
 τε ε πο νη ρα α α ας ε ε πι θε σε ε
^Π
 ω ως ο τι την σην προ ο ο ο στα α
^N
 σι ι ι α αν ως αγ κυ υ ραν βε βαι ας ελ
^Μ
 πι ι δος κα α τε ε ε ε χο ο ο με εν

Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς.

Ἦχος Π Δ Νη

^N
 αρ θε νι και χο ρει αι ση με ε ρον
⁶
 μυ στι κως τη κλι νη της Παρ θε ε νσ και
^Δ
 Μη η τρος κυ κλω πα α α ρι στααν ται αι και

ζυ και δι και ων πε ρι ι ι πτα α α α
 α α α με ναι την βασι λι δα γε ε
 ραι αι αι αι αι ρσ σ σ σ σ σιν αι μεν
 ως προι κα την παρ θε ε νι ι ι αν αν τι
 μυ ρσ κο ο ο μι ζσ σ σαι αι αι δε την
 α υ λον υ μνω ω δι ι ι αν τα της α ρε
 της προ σα α α γσ σ σ σ σαι πρε πει γαρ
 τη μη τρι ι ι ι ι τσ θε ε σ ως βα
 σι λι ι ι δι ι ταις βα σι λι καις των α
 ρε ε των δο ρυ φο ρει ει ει ει σθαι αι λαμ
 προ φο ο ο ρι ι ι ι ι αις δι αι

αι αι αις και η η μεις ει ον κα θα α ρον
 συν εισ εν ε εγ κο ο ον τες εξ ελ θω μεν
 προς κη η δει ει ει αν της ον τως Μη προς τσ
 θε σ σ σ η η η η μων υ μνοις και ω
 δαι αις πνευ μα α τι ι ι και αις αυ την συμ
 φω ω νως μα κα ρι ι ζοον τε ε ε ες

Δόξα τῶν Ἀποστίχων τοῦ Κεκραγαρίου.

Δόξα. Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος Δι

ην θε ο ποι ον τσ Πα ρα κλη τσ ε ε ε
 νε ερ γει ει αν υ περ φυ ως ει εισ δε
 ξα α α με ε ε ε νος εις την υπ σ ρα

νον συν τοις λοι ποις ἀ α α α πο στο ο λοις

πα ρα χρι στῶ α πε στα λης ἰ ὤ θα θα αδ δαι

αι αι ε την σω τη ρι ι αν ε ε ε ευ

αγ γε ε λι ι σα α α α σθαι ης και η

μας ευ χαις σῶ α α α ξι ι ω ω σον ρυ

ο με νος εκ πα α α σης νο ο σῶ και φθῶ ρο

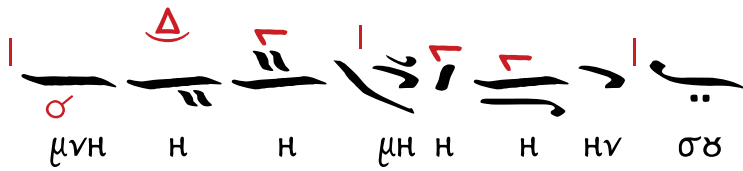
ποι ὤ τωνδαι μο νων κα κω σε ε ω ως ποι οι

οι οι μνην μι ι ι κραν την ο λο ζυ χως ε πι

κα λῶ με ε ε ε ε ε νην την σην α ρω ω

γη η η η ην και με γα λυ υ υ νῶ

ὤ ὤ ὤ ὤ σαν τη ην ε ε τη σι ο ον

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Μέλος Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

Ἦχος Δι

Παν α μω μο ος ἦν υ υμ φη και
μη τηρτης ευ δο κι α ας τϝ Πα α τρος η θε ω
προ ο ρι σθει σα εις ε αυ τϝ ϝ κα τοι οι οι
κη σιν της α συγ χυ τϝ ε ε ε νω σε ε
ως ση με ρον την α χραντον ζυ χην τω ποι η τη
και θε ω ω ω ω πα ρα τι ι ι θε ε
ε ε ται ην ἀ σω μα των Δυ υ να α α
μεις θε ο πρε πω ως υ πο δε ε ε χον ται

⁶ και προς ζωην μετα τι θεεται η οντως
 μητηρης ζωης η λαμπαστα προ
 σιλιλιλιτασφωωτος η
 σωτηριατων πιστων και ελπιστων ζυυ
 χωων ηηηη μωωων

Ἰδιόμελον τοῦ Πεντηκοσταρίου.

Ἦχος Δι

^{M-δ Δ-δ} ενυποστατος θεσσοφιλια και
^{Δ-δ} δυναααμιστασ ημασ συν
^{M-δ} ηηηηγαγεσηηη μεεεερον
 ταθερμη μωωων προσταατα

^{Δ-δ}
¹⁶ και συμ πα θης αν τι λη πτο ο ο ρος κα τα
¹⁷ χρε ος δο ξα σαι την με γι ι ι ι στην πα α
 νη η η η η η γυ υ υ υ ριν
^{Δ-δ} ^{Μ-δ}
 εν πα α ση γαρ πε ε ε ε ρι στα α σει τη
^{Δ-δ}
 παν σθε νει αυ τσ α ρω γη κα α τα φε ε
^{Μ-δ} ^{Δ-δ}
 ε ευ γο ο ο ον τες των δει νων συμ φο ρων
¹⁶ ^{Μ-δ}
 τσ βι ι ι ι σ λυ τρ σ σ με ε ε θα
^{Δ-δ} ^{Μ-δ}
¹⁵ δι ο προ θυ μως αυ τω ω α να κρα α α ξω
¹⁵ ^{Δ-δ}
 μεν μη δι α λι πης σκε πων θαδ δαι ε α
¹⁶ ^{Μ-δ} ^{Δ-δ} ¹⁷
 πο στο ο λε την μι κρα αν ποι μνη η ην σσ
¹⁵ ^{Μ-δ} ^{Δ-δ} ^{Μ-δ}
 προς ορ μον τε α σφα λη η η η η ο ο δη η

Γω ων νε ως ε εν τυ υ υ πω το φι
 λο χρι ι ι στο ον των ελ λη νων γε νος πρε
 σβει ει ει αι αι αι αι σϑ ϑ ϑ ϑ

Δοξαστικά τῶν αἰνῶν.

Δόξα. Τοῦ ἀποστόλου.

Ἦχος Π Ϟ Νη

υ γην της θε ο τη τος αυ τϑ ϑ α
 μυ υ δραν ε πι δει ξαι εϑ ϑ ϑ λο με ε
 νο ος ε ξϑ σι αν ο της δο ξης
 Κυ υ υ ρι ι ι ι ι ος τϑ πα τειν ε πι
 πα σαν την δυ υ να μι ν τϑ ε ε χϑρϑ τοις ι
 δι οις μα θη ταις ε δω ρη η η η σα α α α

το η χρησα α με ε νοι χα ρας τε πλη

σθε ε εν τε ες η πο ο ρον ο ο ρω ω ων

τες τας ε ναν τι ας δυ να μεις τω ο νο μα

τι χρι στου ου υπο τασ σο με ε ε ε

νας πλη ην εν τω μη χαι ρε ε τε ε

ο σω τηρ α πε ε κρι ι ι να α α α

το αλλ ο τι τα ο νο μα α τα υ υ μων

εν βι βλω ζω η ης α πε γρα α α α α

φη η η η σαν αλλ ω θαδ δαι αι ε ε

α α πο ο ο στο ο ο ο ο λε ταις σαις

θε ο δε κτοις πρε ε σβει ει ει αις εν αυ τη συ να

πο γρα α ζον τας πο ο ο θω τι μω ω ω ων
 τα α α ας σε

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Μέλος Ἰωάννου Πρωτοζάλτου.

Ἦχος Π' ρ' Πα

ευ τε φι λε ορ των το ο συ υ υ
 στη η η μα δε ε ευ τε και χο ρει ει ει
 α αν στη σω ω ω ω με ε ε ε θα
 δευ τε κα τα στε ζω μεν α σμα α σι την εκ
 κλη η σι ι ι ι ι ι αν τη κα τα πα α
 α α αυ σει της κι βω τσ ς ς ς τσ
 ς θε ε ε ς ση με ε ρον γα α αρ ς

ρα α νος ε φα πλοι τας κολ πας δε χο με ε νος

την τε το κυρι αν τον εν πα α σι μη η χω ω

ρα ρ ρ ρ ρ με ε ε ε νον και η γη

την πη γην τη ης ζω ω ης α πο δι δε σα την

ευ λο γι αν στο λι ι ι ζε ε ται και

ευ πρε ε ε ε πει ει ει αν ατ γε λοι χο

ρο στα τς σι συν α πο ο στο ο ο λους πε ρι

δε ως ε να τε νι ι ι ι ι ζο ο ο ο ν

τες εκ ζω ης εις ζω ην με θι στα α με

ε ε νην την τε κς ρ ρ σα αν τον αρ χη

γο ο ο ο ο ν τη ης ζω ω ω ης παν τες

προ σκυ νη η σω μεν α αυ την δε ε ο

με ε νοι οι συρ γε νθ ς ς οι οι κει ο

ο ο ο ο τη η η η τος μη ε πι λα θη η

δε ε ε σποι οι οι να των πι στω ως ε ε

ορ τα α ζο ο ο ο ο ον τω ων την πα να

γι α αν σα κοι οι μη η σιν

*ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΙΟΥΔΑ ΙΑΚΩΒΟΥ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΘΑΔΔΑΙΟΥ*

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΘΑΔΔΑΙΟΥ ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

Ὁ ἱερεὺς·

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ ἀναγνώστης·

Ἀμήν.

Ψαλμὸς ρμβ' (142).

Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιοθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου· ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου. Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος, καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδιά μου. Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων. Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου· ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρος σοι. Ταχὺ εἰσάκουσόν μου, Κύριε· ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποιήσόν μοι τὸ πρῶτὸν τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπισα. Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἤρα τὴν ψυχὴν μου. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον· δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου. Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὀδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ· ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ζήσεις με. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἐγὼ δούλος σου εἰμι.

Καὶ εὐθὺς οἱ χοροὶ. Ἦχος δ'.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Στίχ. α'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Στίχ. β'. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Στίχ. γ'. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Εἶτα τὰ παρόντα τροπάρια.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῷ ἀντιλήπτορι ἡμῶν καὶ προστάτῃ, οἱ ἀδοκῆτως συσχεθέντες τοῦ βίου, ταῖς συμφοραῖς βοήσωμεν, ἐκ βάθους ψυχῆς· Θλίψεων ἡμᾶς ἐξάγαγε, τῆς καμίνου, Ἀπόστολε, δρόσω τὸν φλογμὸν ἡμῶν, τῆς χάριτος παιάνων. Τὴν σὴν γὰρ μόνην πάντες ἀρωγὴν, σκέπην πλουτοῦμεν, Θαδδαῖε, οἱ δούλοί σου.

Δόξα.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ναοῦ ἢ τῆς μονῆς.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Οὐ σιωπήσωμέν ποτε, Θεοτόκε, τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι· εἰ μὴ γὰρ σὺ προῖστασο πρεσβεύουσα, τίς ἡμᾶς ἐρρύσατο, ἐκ τοσοῦτων κινδύνων; Τίς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους; οὐκ ἀποστῶμεν, Δέσποινα, ἐκ σοῦ· σοὺς γὰρ δούλους σώζεις ἀεὶ, ἐκ παντοίων δεινῶν.

Ὁ ἀναγνώστης·

Ψαλμὸς ν' (50).

Ελέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ἐπὶ

πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός. Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσησέ με ἡ μήτηρ μου. Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας· τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα. Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ. Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἠγεμονικῶ στήριξόν με. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι. Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. Ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν· ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα. Τότε ἀνοίξουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Εἶτα ψάλλομεν τὸν κανόνα τοῦ Ἀποστόλου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Σῶσον ἡμᾶς, ὦ Θεοῦ πατέρα, εὐχαῖς σου. **Μιχαήλ.**

ᾠδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ Εἰρμός.

Υ γρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηρὰν, καὶ τὴν αἰγυπτίαν μοχθηρίαν διαφυγών, ὁ Ἰσραηλῆτης ἀνεβόα· Τῷ Λυτρωτῇ καὶ Θεῷ ἡμῶν ἄσωμεν. **(δίς)**

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Σ υμφώνως προσπέσωμεν, ἀδελφοί, τοῖς τοῦ Ἀποστόλου, παναχράντοις δεῦτε ποσί· πταισμάτων τὴν ἄφεσιν, βοῶντες, ἡμῖν παράσχου, Θεοῦ πατέρα, πρεσβείαις σου.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

ᾠδὴ β' Θεῖας, Ἀπόστολε, ἀρωγῆς, ἧς καὶ γὰρ ὁ Ἰσραηλῆτης ἀνεβόα, ἡξιώθη ταῖς σαῖς εὐχαῖς· τῶν γὰρ με ἀλάστορος παγίδων, δίκην στρουθίου πολλάκις διέσωσας.

Δόξα.

Σ υμπάθησον δέομαι τὴν ἐμὴν, ἀσθενεῖαν, Μάκαρ, οἷα ἄμισθος ἰατρός, ἐλέους φαρμάκῳ κατευνάζων, τὰ ἐμπαθῆ τῆς σαρκός μου οἰδήματα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ὁ μίχλη καὶ σκότει τοὺς νοερούς, ψυχῆς, Θεοτόκε, καλυπτόμενος ὀφθαλμούς, πρὸς σὲ ἐκ βαθέων ἀνακράζω· Αἴγλη φωτὸς ἀπροσίτου με φώτισον.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Υ γρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηρὰν, καὶ τὴν αἰγυπτίαν μοχθηρίαν διαφυγών, ὁ Ἰσραηλῆτης ἀνεβόα· Τῷ Λυτρωτῇ καὶ Θεῷ ἡμῶν ἄσωμεν.

ᾠδὴ γ'. Ὁ Εἰρμός.

Ὀ υρανίας ἀψίδος, ὀροφουργὲ Κύριε, καὶ τῆς Ἐκκλησίας δομῆτορ, σύ με στερεώσον, ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ σῇ, τῶν ἐφετῶν ἡ ἀκρότης, τῶν πιστῶν τὸ στήριγμα, μόνε φιλάνθρωπε. **(δίς)**

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ν εκρωθεῖς κακουργία, τοῦ φθονεροῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ τὴν ἀπαράκλητον φέρων, ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αὐτοῦ πικρίαν τρωθεῖς, τοῖς

τούτου δήγμασι κράζω· Ὡ Θαδδαῖε, σῶσόν με, τῇ ἐπισκέψει σου.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ἡ ἀσάλευτος πέτρα, τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, πάσης τὸ ἀκλόνητον ὄντως, ἐστὶ θεμέλιον, οἰκοδομῆς, ἀδελφοί· ἐν ἧ βοήσωμεν πάντων, τὸν ἡμῶν στερέωσον, οἶκον, Απόστολε.

Δόξα.

Μολυσμῶ τῶν παθῶν μου, τὸ τῆς ψυχῆς ἄρρητον, ὅπερ ἐδεξάμην θεόθεν, κάλλος ἀπώλεσα, σὺ δέ, Ἰούδα, στολὴν, ὠσπερ τὸν ἄσωτον πάλαι, ὁ πατὴρ τὴν πρώτην με, ἔνδυσον δέομαι.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Ἀσινῆ ἐκ παντοίας, τὸν σὸν λαόν, Δέσποινα, τῶν αἰρετιζόντων κακίας, καὶ ἐπιθέσεως, τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ υἱῶν, ὡς συμπαθῆς μήτηρ πάντων, τῶν πιστῶν συντήρησον, πόθῳ δεόμεθα.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Οὐρανίας ἀψίδος, ὀροφουργέ Κύριε, καὶ τῆς Ἐκκλησίας δομητορ, σὺ με στερέωσον, ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ σῇ, τῶν ἐφετῶν ἡ ἀκρότης, τῶν πιστῶν τὸ στήριγμα, μόνε φιλάνθρωπε.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, ὦ Θαδδαῖε, ὅτι πάντες ἐν πειρασμοῖς προστάτην σε ἔχομεν, θερμόν τε ὑπέρομαχον ἐν ἀνάγκαις.

Ἐπίβλεψον, ἐν εὐμενείᾳ Απόστολε τοῦ Κυρίου, ἐπὶ τὴν δεινῶς ἀθυμοῦσαν, οἰμοι, καρδίαν μου, ἣν πλήρωσον παρακλήσεως θείας.

Μετὰ δὲ τὴν αἴτησιν τοῦ ἱερέως ψάλλομεν τὸ παρὸν κάθισμα.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ὡς πάλαι πληθύν, ἐκ πλάνης πρὸς εὐσέβειαν, ἀθέων ἐθνῶν, ἐζώγησας τῷ λόγῳ σου, καὶ ἡμῶν, Απόστολε, ἐκ βυθοῦ ἀγνοίας ἀνάγαγε, χαλεπῆς καὶ σκοτούς τὸν νοῦν, φωτὶ ἀνεσπέρῳ, καταυγάζων αὐτόν.

Ῥδὴ δ'. Ὁ Εἰρμός.

Εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ >> ἐδόξασά σου τὴν Θεότητα. (δίς)

Τροπάρια.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Στεναγμοῖς ἱκετεύω σε, τῶν δεινῶν ῥυσθῆναί με περιστάσεων, ἀλαλήτοις, ὦ Απόστολε, θλίψεῶν τε βίου ὁ πανάθλιος.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὡς θερμόν ἀντιλήπτορα, καὶ ἐν τοῖς κινδύνοις προστάτην ἄμαχον, σὲ, Θαδδαῖε, μεγαλύνουσα, ἡ μικρά σου ποιμνὴ νῦν εὐφραίνεται.

Δόξα.

Θεοπνεύστοις ὡς εἴλκυσας, ἔθνη πρὸς εὐσέβειαν, Μάκαρ, λόγοις σου, καὶ ἡμῶν τὸν νοῦν διάνοιξον, τοῦ εὐαγγελίου εἰς ἐπίγνωσιν.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Ἀπορήσας ὁ δούλος σου, πάσης βοηθείας, πρὸς σὲ κατέφυγον· τὴν σὴν σκέπην γὰρ κλονούμενος, μόνην ἔχω, Κόρη, καταφύγιον.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ >> ἐδόξασά σου τὴν Θεότητα.

Ῥδὴ ε'. Ὁ Εἰρμός.

Φώτισον ἡμᾶς, τοῖς προστάγμασί σου, Κύριε, καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, >> τὴν σὴν εἰρήνην, παράσχου ἡμῖν, φιλάνθρωπε. (δίς)

Τροπάρια.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Δάκρουσι θερμοῖς, τὴν καρδίαν μου καθάρισον, τοῦ ἐπεισάκτου ῥύπου τῶν ἐμπαθῶν, Χριστέ, κηλίδων, Λεββαίου εὐχαῖς ὡς εὐσπλαγχνος.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Δράσασθαι Θεοῦ, τῆς παιδείας πάντες σπεύσωμεν, τῆς σωτηρίου ὅπως πύλη στενῇ, σὺν τῷ Θαδδαίῳ, ζῶν ἄληθῆ κτησώμεθα.

Δόξα.

Αλυσιν δεινῆς, ἀπογνώσεως περικείμεαι, Θεοῦ ἀφρόνως πτύσας τοὺς χαλινούς, ἦν, Ἰακώβου Ἰούδα, εἰς τέλος σύντριψον.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Ἰνα σε αἰεὶ, ὀρθοδόξως μακαρίζωμεν, τὰς τῶν ἀθέων, Ἀχραντε, προσβολάς, τῇ πανσθενεῖ σου, πρεσβεία ταχέως σκέδασον.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Φώτισον ἡμᾶς, τοῖς προστάγμασί σου Κύριε, καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, >> τὴν σὴν εἰρήνην, παράσχου ἡμῖν, φιλάν->> θρωπε.

Ῥδὴ στ'. Ὁ Εἰρμός.

Τὴν δέησιν, ἐκχεῶ πρὸς Κύριον, καὶ αὐτῷ ἀπαγγελῶ μου τὰς θλίψεις· ὅτι κακῶν, >> ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ >> ἄδη προσήγγισε, καὶ δέομαι ὡς Ἰωνᾶς· Ἐκ >> φθορᾶς ὁ Θεὸς με ἀνάγαγε. (δίς)

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Εκύκλωσαν, τὰ θαλάσσης κύματα, τὴν δεινῶς ποντιζομένην ψυχὴν μου, καὶ ἐπ' ἐμοί, τῆς ἐσχάτης ἀβύσσου, μέλας ὡς τᾶφος τὸ φρέαρ ἠνέωκται. Θαδδαῖε, σοὶ ὅθεν βοῶ· Τοῦ πικροῦ με θανάτου διάσωσον.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Επάξιον, πῶς ποτε προσάξαι σοι, οἱ πτωχοὶ ἂν δυνηθῆμεν αἶνον; ὅτι δεσμῶν, ἠλευθέρωσας πλάνης, τῶν τε Βελίαρ ὀδόντων ἐξήρπασας, Λεββαῖε, τοὺς τὸ ἱερόν, ἐν δεινοῖς σου φωνήσαντας ὄνομα.

Δόξα.

Υπήνεμον, πρὸς λιμένα ἴθυνον, τῆς ἡμῶν τὸν πλοῦν, Ἰούδα, ὀλκάδος, φθοροποιῦ, ναυαγίου εὐχαῖς σου, τὸ εὐσεβὲς

ἡμῶν γένος λυτρούμενος· νεῶς γὰρ τῆς ἐλληνικῆς, ἀπλανῆ κυβερνήτην σε ἔχομεν.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Χαρίτωσον, τὰς καρδίας δέομαι, καὶ χαρᾶς ἀναφαιρέτου, Παρθένε, τῶν εὐσεβῶς, Θεοτόκον σε πίστει, ὁμολογούντων τὰ στόματα πλήρωσον· τῆς χάριτος γὰρ καὶ χαρᾶς, ποταμὸς σὺ ὑπάρχεις ἀκένωτος.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Τὴν δέησιν, ἐκχεῶ πρὸς Κύριον, καὶ αὐτῷ ἀπαγγελῶ μου τὰς θλίψεις, ὅτι κακῶν, >> ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ >> ἄδη προσήγγισε, καὶ δέομαι ὡς Ἰωνᾶς· Ἐκ >> φθορᾶς ὁ Θεὸς με ἀνάγαγε.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, ὦ Θαδδαῖε, ὅτι πάντες ἐν πειρασμοῖς προστάτην σε ἔχομεν, θερμόν τε ὑπέρμαχον ἐν ἀνάγκαις.

Επίβλεψον, ἐν εὐμενείᾳ Ἀπόστολε τοῦ Κυρίου, ἐπὶ τὴν δεινῶς ἀθυμοῦσαν, οἴμοι, καρδίαν μου, ἣν πλήρωσον παρακλήσεως θείας.

Μετὰ δὲ τὴν αἴτησιν τοῦ ἱερέως ψάλλομεν τὸ παρὸν κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ιατρόν σε ἔγνωμεν, τῶν ἀνιάτων, νοσημάτων ὅθεν σοὶ, ἀναβοῶμεν· Καὶ ἡμῶν, πάσας, Θαδδαῖε, θεράπευσον, τὰς ἀλγηδόννας, ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Εἶτα τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου.

Εκ νεότητός μου πολλὰ πολεμεῖ με πάθη, ἀλλ' αὐτὸς ἀντιλαβοῦ, καὶ σῶσον, Σωτήρ μου.

Οίμισοῦντες Σιών, αἰσχύνηθητε ἀπὸ τοῦ Κυρίου· ὡς χόρτος γὰρ, πυρὶ ἔσεσθε ἀπεξηραμμένοι.

Δόξα.

Αγίῳ Πνεύματι, πᾶσα ψυχὴ ζουταί, καὶ καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται, τῇ Τριαδικῇ μονάδι ἱεροκρυφίως.

Καὶ νῦν.

Α γίω Πνεύματι, ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος ρεῖθρα, ἀρδεύοντα, ἅπασαν τὴν κτίσιν πρὸς ζωογονίαν.

Προκείμενον. Ἦχος δ'.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Ὁ ἱερεύς·

Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν.

Ὁ χορός·

Κύριε, ἐλέησον. (ἐκ γ')

Ὁ ἱερεύς·

Σοφία· ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ χορός·

Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ ἱερεύς·

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα. Πρόσχωμεν.

Ὁ χορός·

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

(Ματθ. θ' 36 - ι' 8. Ζῆτει αὐτὸ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Συνάξεως τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων τῆς Δ' Ἰουνίου).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεῆθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ

πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. Πορευόμενοι δὲ κηρῦσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.

Ὁ χορός·

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ἦχος β'.

Δόξα.

Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις, ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ νῦν.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις, ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός ...

Ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι.

Βέλεσιν οἰδαίμονες, πεπυρωμένοις, Θαδδαῖε, τὴν πτωχὴν καρδίαν μου, ἀφειδῶς τοξεύσαντες ἐτραυμάτισαν. Πρὸς δὲ γῆν κείμενος, καὶ αἰμόρρους, οἴμοι, ἐκ βαθέων ἀνακράζω σοι· Μὴ με τὸν δοῦλόν σου, ταῖς αὐτῶν ἐάσης χερσὶν ἀλλά, ἀνάστησον τοῦ πτώματος, τὰς πολλὰς πληγὰς μου ἰώμενος, ὅπως ἐν ῥομφαίᾳ, διστόμῳ τὴν μεγαλαυχον αὐτῶν, καὶ ἐπηρμένην αὐθάδειαν, συντρίψω, Ἀπόστολε.

Ὁ ἱερεύς·

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου ... καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ χορός·

Κύριε, ἐλέησον. (ιβ')

Ὁ ἱερεύς·

Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς...

Καὶ ἀποπληροῦμεν τὰς ψάλας τοῦ κανόνος·

Ὠδὴ ζ'. Ὁ Εἰρμός.

Οί ἐκ τῆς Ἰουδαίας, καταντήσαντες παῖδες, ἐν Βαβυλῶνι ποτέ, τῇ πίστει τῆς >> Τριάδος, τὴν φλόγα τῆς καμίνου, κατε->> πάτησαν ψάλλοντες· Ὁ τῶν πατέρων ἡ->> μῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. (δίς)

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Χαρμονῆς τὰς λυθεῖσας, τῶν δεσμῶν ἀτεκνίας, ὡς Ἄννα πάλαι ποτέ, ἐπλήρωσας γυναῖκας, Θαδδαῖε, ὧν τὰ κλειῖθρα, εὐτεκνία διήνοιξας, τὰς τε ὀδύνας αὐτῶν, κατέπαυσας εἰς τέλος.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ἀπαθεία τὸ φέγγος, ἐντολῶν ἐργασία, καὶ μετανοία θερμῆ, εἰσέρχεται τὸ πόρρω, τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας, ἀπελαύνον, Ἀπόστολε, οὐ καὶ ἡμεῖς σαῖς εὐχαῖς, τυχεῖν ἐκδυσωποῦμεν.

Δόξα.

Ἰλαρόν σε προστάτην, κεκτημένοι, Ἰούδα, ἀγαλλομένῳ ποδί, προστρέχομέν σοι πίστει· Ἐκ πάσης τοῦ βυθίου, ἐλευθέρωσον δράκοντος, ἀναβοῶντες ἡμᾶς, παγίδος ψυχοκτόνου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Σαλευθῆναί μου ὄλω, ἐμπαγέντες ἰλύι, τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, οὐ δύνανται οἱ πόδες, τοῦ τρέχειν ἐπὶ τρίβον, πρὸς ζωὴν τὴν ἀπάγουσαν· ἦν ἀκωλύτως, Ἄγνή, ἀξιώσόν με βαίνειν.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Οί ἐκ τῆς Ἰουδαίας, καταντήσαντες παῖδες, ἐν Βαβυλῶνι ποτέ, τῇ πίστει τῆς >> Τριάδος, τὴν φλόγα τῆς καμίνου, κατε->> πάτησαν ψάλλοντες· Ὁ τῶν πατέρων ἡ->> μῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὠδὴ η'. Ὁ Εἰρμός.

Τὸν βασιλέα, τῶν οὐρανῶν ὃν ὑμνοῦσι, στρατιαὶ τῶν ἀγγέλων ὑμνεῖτε, καὶ ὑ->> περυσοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. (δίς)

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὅπου ἡ χάρις, ἡ δαψιλῶς σοι δοθεῖσα, πρὸς Χριστοῦ ἐπεφάνη, Θαδδαῖε, εἰς φυγὴν δαιμόνων, ἐτρέπησαν τὰ στίφη.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὶμνοὶ ἐνθέοις, τὸν ἀρωγὸν κατὰ χρέος, ἀδελφοὶ, δεῦτε πάντες δοξάσαι, καὶ ἡμῶν προστάτην, Ἰούδαν Ἰακώβου.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον.

Μῆ ταῖς χερσί με, τῶν ἀερίων πνευμάτων, ἐν τῇ ὥρᾳ, Λεββαῖε, ἐάσης, τῆς φρικτῆς ἐξόδου, ψυχῆς ἐκ τῆς σαρκός μου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἰάτρευσόν μου, τὰ πολυώδυνα ἄλλη, τῶν Χριστοῦ τε ἐν πέτρα, Παρθένε, στήσον ἐνταλμάτων, τὸ ἄστατον νοός μου.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Ἀινοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Τὸν βασιλέα, τῶν οὐρανῶν ὃν ὑμνοῦσι, στρατιαὶ τῶν ἀγγέλων ὑμνεῖτε, καὶ ὑ->> περυσοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὠδὴ θ'. Ὁ Εἰρμός.

Κυρίως Θεοτόκον, σὲ ὁμολογοῦμεν, οἱ διὰ σοῦ σεσωσμένοι, Παρθένε ἄγνή, >> σὺν ἀσωμάτοις χορείαις, σὲ μεγαλύνον->> τες. (δίς)

Τροπάρια.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Χειρὸς μου τῆς ἀθλίας, κράτησον, Θαδδαῖε, καὶ πρὸς τὸν πάντων Δεσπότην, Χριστὸν τὸν Θεόν, τὸν ἀπειθῆ με υἱόν σου, Πάτερ, ὀδήγησον.

Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Ανάστησόν με κλίνη, Μάκαρ, ἀμελείας, καὶ ῥαθυμίας κακίστης, κειμένῳ δεινῶς, τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐργάσωμαι.

Δόξα.

Ἡ μάνδρα σου, Ἰούδα, ὡς ἀξιοθεῖσα, τῶν ὑπὲρ νοῦν δωρεῶν σου, δικαίως βοᾷ· Σὺ μου προστάτης ὑπάρχεις, καὶ μέγα στήριγμα.

Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον.**

Αμπρότερον ἡλίου, τῆς σῆς παρθενίας, τὸ ἀνυπέρβλητον κάλλος, ἐδείχθη, Ἀγνή, τῆς ἀσωμάτων τε δήμων, δόξης ὑπέροτερον.

Καὶ πάλιν ὁ Εἰρμός.

Κυρίως Θεοτόκον, σὲ ὁμολογοῦμεν, οἱ διὰ σοῦ σεσωσμένοι, Παρθένε ἄγνη, >> σὺν ἀσωμάτοις χορείαις, σὲ μεγαλύνοντες.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Κανόνος ψάλλομεν τὰ Μεγαλυνάρια.

Ἀξιόν ἐστίν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον, καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ, καὶ ἔνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.

Μεθέορτον.

Γῆθεν μεταστᾶσα πρὸς οὐρανοῦς, δορυφορουμένη, τῶν Ἀγγέλων ταῖς στρατιαῖς, τῆς ἡμῶν πτωχείας, Σεμνή, μὴ ἐπιλάθη, ἀλλ' ἐξ ὕψους πάντα, κόσμον ἐλέησον.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἐχουσα ἐν κόλποις ὡς θησαυρόν, ἡ μικρά σου ποιμνή, ἀδαπάνητον τὴν σεπτὴν, καὶ χάριτος πλήρη, εἰκόνα σου, Θαδδαῖε, φιλήματι ἀγίῳ, σε κατασπάζεται.

Χαίροις ἀποστόλων ὁ ἀκριβής, ἐνδοξε Λεββαῖε, πολιτείας ὄντως κανών, ὁ τῆς οἰκουμένης, τοῖς πέρασι κηρύξας, εἰς σωτηρίαν κόσμου, τὸ εὐαγγέλιον.

Θλίψεσι παντοίαις καὶ πειρασμοῖς, τοῦ βίου ὁ τάλας, συνεχόμενος πρὸς τὴν σὴν, πάσης ἀπορήσας, ἀνθρώπων βοηθείας, κατέφυγον, Ἰούδα, θεῖαν ἀντίληψιν.

Ὡς θερμὸν προστάτην ἐν συμφοραῖς, ῥύστην ἐν κινδύνοις, ἐν ταῖς νόσοις σε ἰατρόν, οἱ ἀξιοθέντες, Ἀπόστολε, εὐχαῖς σου, μεγίστων δωρημάτων, πόθῳ γεραίρομεν.

Κύνες συνελθόντες ὡσεὶ πολλοί, ἐπὶ τὸν λαόν σου, ὦ Θαδδαῖε, οἱ ἀσεβεῖς, ἀσχετῶ μανία, ἐπέδραμον ὧν παῦσον, στομάτων ἀπυλῶτων, τὸ μέγα φρύαγμα.

Χαίρων ἠκολούθησας τὸν Χριστόν, τὰς ματαίας βίου, βδελυξάμενος ἡδονάς, τοῖς δὲ κεκραμένοις, ποσί μου τῶν ἀχράντων, ἰχνῶν σου ἐπιβαίνειν, δώρησαι δέομαι.

Πάσης ἐπηρείας τοῦ πονηροῦ, πλάνης ψυχοκτόνου, καὶ σκανδάλων φθοροποιῶν, τῆς τε πανουργίας, τοῦ φθόνου τῶν δαιμόνων, τὴν μάνδραν σου, Λεββαῖε, σῶζε πρεσβείαις σου.

Τοῦ ἀγίου Ἀγουστίνου Ἰππῶνος.

Τύπος μετανοίας ἢ πρὸς Θεόν, θεῖε Ἀγουστίνε, γέγονέ σου ἐπιστροφή· δι' ἧς πρὸς ἀγῶνας, ἐγείρεις πεδηθέντας, δεσμοῖς τῆς ἁμαρτίας, ἐξ ἀπογνώσεως.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἰ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ Ἅγιοι Πάντες, μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν, εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Τὸ τρισάγιον καὶ ψάλλονται τὰ ἀπολυτικά.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν αὐτόπτην τοῦ Λόγου Ἰούδαν σήμερον, τὸν καὶ Θαδδαῖον κληθέντα, δεῦτε συμφώνως, πιστοί, ὡς προστάτην ἀκλινη, ὕμνοις τιμήσωμεν· ὅτι ὀνόματι Χριστοῦ, τῶν σωμάτων τὰς πληγὰς, ἐπήρειάν τε δαιμόνων, ἀπελαύνει λύσιν παρέχων, ἀμπλακημάτων ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Θεοτοκίον. Ὅμοιον.**

Ὁ ἱερεὺς·

Τὸ παράδοξον θαῦμα τῆς σῆς κυήσεως, ἐν τῷ Σιναίῳ, Παρθένε, ὄρει κατείδε ποτε, ὁ προφήτης Μωυσῆς, βάτον σε ἄφλεκτον, ὅτε ἐώρακε σαφῶς, ὀφθαλμοῖς προφητικοῖς, τὰς δύο φύσεις προβλέπων, τοῦ Υἱοῦ σου ὡς ἐνωθεῖσας, τῇ συνανάρχῳ ὑποστάσει αὐτοῦ.

ἢ Σταυροθεοτοκίον. Ὅμοιον.

Ἐν σταυρῷ ἐκουσίως, Θεοχαρίτωτε, ὅτε κατείδες ταθέντα τὸν σὸν Υἱὸν καὶ Θεόν, ἀνεβόας μητρικῶς· Τέκνον γλυκύτατον, φέρειν οὐ δύναμαι τὴν σὴν, πανακήρατον σφαγὴν, ὁρᾶν σου τὸ πάθος, Λόγε, ὁ εἰς κόσμου τὴν σωτηρίαν, καθυπομένεις, φῶς ἐμῶν ὀφθαλμῶν.

Ἡ ἐκτενὴς καὶ ἡ ἀπόλυσις. Τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀσπαζομένων τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου ψάλλονται τὰ παρόντα τροπάρια.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

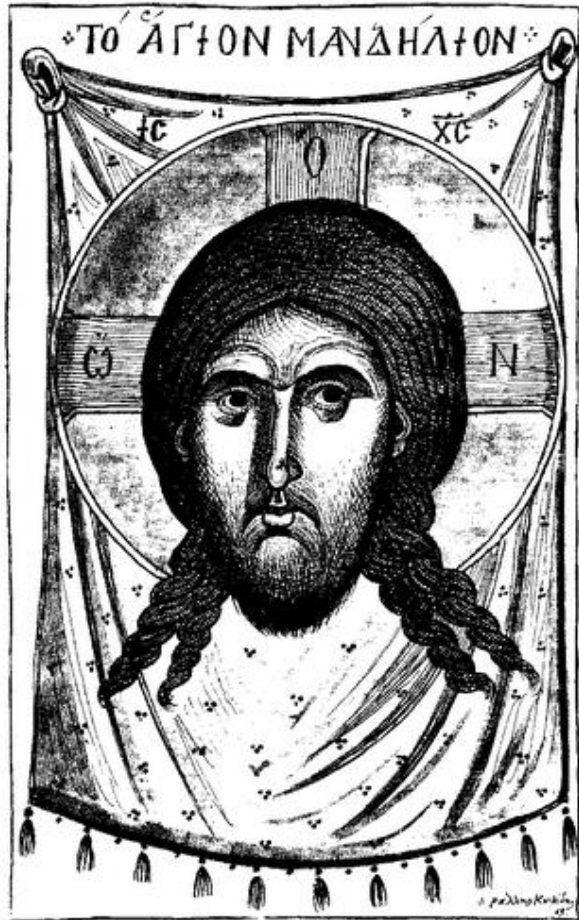
Δεῦτε τὸν Θαδδαῖον, ἀδελφοί, πίστει ευφημήσωμεν, πάντες, χαριστηρίοις ῥηματικαῖς· ὅτι τοὺς φωνήσαντας αὐτοῦ τὸ ὄνομα, φιλανθρώπως ἐρρύσατο, μυρίων κινδύνων, πάσης περιστάσεως, καὶ ἀπογνωσεως, θλίψεων, ὀργῆς ἐναντίων, νόσων, συμφορῶν ἀδοκῆτων, καὶ δεινῆς μανίας τοῦ ἀλάστορος.

Στήσον τὰς αἰρέσεων ὀρμάς, κόπασον σχισμάτων τὸν σάλον, Ἀγαθῶν τὰς βουλάς, πάσας διασκέδασον, Χριστοῦ Ἀποστολε, καὶ εἰρήνην τῇ ποιμνῇ σου, βαθεῖαν παράσχου, ἵνα ταῖς πρεσβείαις σου, ἤρεμον δέομαι, βίον καὶ ἡσύχιον πάντες, σέβοντες Τριάδα ἁγίαν, Μάκαρ, οἱ ἰκέται σου διάγωμεν.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

**Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια
Παύλου Χατζηπαπᾶ.**

*ΤΟ ΕΡΓΟ ΑΥΤΟ ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΗΛΕΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΕΩΣ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ
2016. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΟΣΟΥΣ ΜΑΣ ΒΟΗ-
ΘΗΣΑΝ, ΜΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΑΝ ΚΑΙ ΜΑΣ ΣΤΗΡΙΞΑΝ ΜΕ
ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΤΟΥΣ.
ΕΙΗΣΑΝ ΑΥΤΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΕΝ ΒΙΒΛῶ ΖΩΗΣ.*

